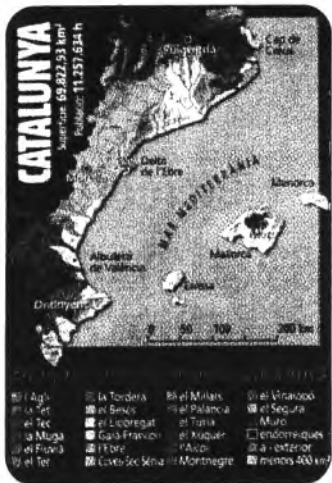

P.P.: Partit Podrit,
avar, corrupte i
verinós.

Manipuladors del P.P.:
no podreu assassinar
la veritat amb els
vostres tripijocs
mediàtics i judicials.

Les guerres són el
terrorisme dels rics,
dels fartons
insaciabls que
arruïnen el planeta.

L'ESTEL

Amb el suport de:

GOVERN DE LES ILLES BALEARS
Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

www.racocatala.com/esteldemallorca
E MAIL esteldemallorca@racocatala.com

ANY XXIII NÚMERO 504

15 DE MARÇ DEL 2003

PREU 2 €

el Català, una llengua d'Europa

de tu a tu,
sempre en català

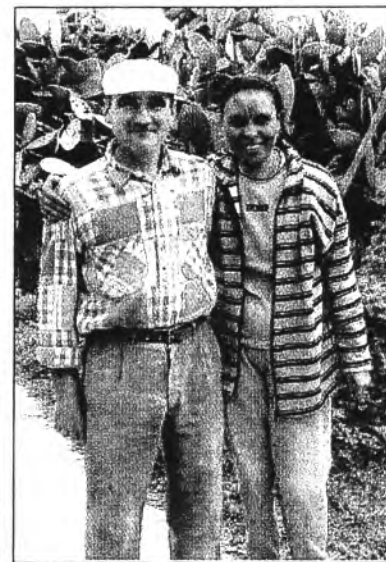
LA GUERRA HA COMENÇAT MALEÏTS SIEN EN BUSH, EN BLAIR, N'AZNAR I EN SADDAM

Avui hi ha un acte a favor de la llibertat d'expressió, potser demà per un sol dia, els mitjans de comunicació, deixaran de matxucar sobre els ETARRES, els XENÒFOBS, els RACISTES, els INTOLERANTS, i... les seves pàgines faran un gir de 180 graus, i estaran plenes de crítiques als TIRANS INVASORS que patim, també dels REPUGNANTS BOTIFLERS i a lo millor també sabran dir-nos per QUANT s'han venut la TERRA CATALANA als castellans, i quant han rebut cada ú d'ells, vull dir dels que han estat a favor d'aquesta CANALLADA. que escolteu sou almenys el 90% per no dir més, us agrada eh!!! que el castellà estiga per tot arreu.... NO SOU RACISTES VOSALTRES!!! MIL MEDALLES MEREIXEU!!!!.

SON FERRIOL

És una princesa de son Ferriol

Fa una any que En Pep Tavat de Montuiri i n'Amal Saoud de Meknes se casaren per lo civil i pel ritus islàmic a la ciutat de Meknes (Marroc). Els consuls i els embaixadors els posaren tota classe de traves durant tres anys, però a la fi ho aconseguiren. Ara, n'Amal aprèn català, juntament amb una dotzena més de dones marroquines a l'Escola Mas i Verd de Montuiri, a més d'ajudar a en Pep en les seves tasques agrícoles i ramaderes. Per molts d'anys.

NO A LA GUERRA

NACIONALISTA

GABRIEL VANRELL
GALERIA D'ART

Artistes de Sempre

Des del 20 de Febrer fins al 2 d'Abril
Exposició de

JOAN VICH

A plantes baixa i 1ª

EXPOSICIÓ COLECTIVA
PERMANENT

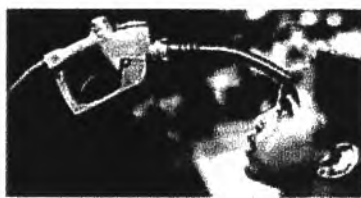
A plantes 2ª, 3ª i 4ª

C/ Tous i Maroto, 1 - 07001 Palma de Mallorca (Espanya)
Tel. 971 726 962 - Fax: 971 729 409
e-mail: galeria@galeriadearte-gabrielvanrell.com
www.galeriadearte-gabrielvanrell.com

NO VOLEM SANG PER PETROLI

NO ALS VAMPIRS DEL PETROLI

ATUREM
LA GUERRA
CONTRA IRAQ

PAREM LES MATANCES
DE NINS I CIVILS
LA GUERRA ÉS EL
TERRORISME DELS RICS

Ja som a Europa
per defensar la
nostra llengua

El català és
la setena llengua
més parlada a la
Unió Europea

I malgrat això, no és
oficial a les institucions
europees

LA REVISTA DELS EMPRESARIS

Que farà el PP després de les eleccions?

Si previsiblement, passa el que sembla que passarà, el PP perdrà el poc que li queda de poder (Ciutat) i no aconseguirà recuperar el que va tenir en el Consell i en el Govern.

El dia després, si això passa, el panorama pel PP mallorquí serà desolador. Potser conservi Inca, sa Pobla i tenguí opcions a Manacor i Lluçmajor, i en alguns pobles petits de l'interior. El botí serà magre, molt magre per les necessitats d'un partit que era gran i ric en militàncies i petit en quant a ideologia i formació.

A més, és un partit confús i ple de confusions. I més ho serà si no guanya un poc més del que se preveu en les properes eleccions. I se preveu que guanyi poc. Si, això serà desolador per un partit com el PP.

Ho serà per la constatació del poc rendiment electoral que dona a Mallorca el partit conservador, malgrat ser el partit que conta amb més militància i més mitjans a la seva disposició. Però que no conta, des de fa tems, amb la cobertura que dona una ideologia que combregui amb les necessitats reals de la població mallorquina.

La "ideologia" que te el partit, avui per avui, és més beneficiosa pels "altres". Però no per nosaltres. I això se nota. Ho nota l'elector, que és el qui vota.

El qui vota als pobles, cada vegada mes, ho te pitjor en quant a confusió.

A qui vota, posem per exemple, al votar en Rotger, a Inca? Al qui diu no a la guerra! O a n'Aznar que la promou?

I que me deis en quant a confusió, si dona el vot a en Font, a sa Pobla, que defensa "lo nostro" mentre el seu cap, n'Aznar, ens amenaça amb la extinció, al catalogar-nos com a getto cultural?

¿I que me'n direu, en quant a la confusió del PP mallorquí, un partit mesclat, on conviuen persones tan dispars en formació com ho puguin ser Cirer i Rodríguez, Rotger i Jaen Palacios, Canyelles i Mates, Soler i Herranz, etc. etc.

Idò be, de confirmar-se els mals resultats que s'auguren pel PP, el panorama que se dibuixarà, el dia després, per una part, una llarga, llarguíssima travessia del desert (previsiblement el PP també perdrà, una any després, el poder a l'Estat espanyol) i, per altra part, la possibilitat que el PP mallorquí se fragmenti. Aquesta possibilitat és molt real, i seria la millor, ja que en el PP militen persones encara molt vàlides per a la nostra Comunitat que poden aportar els seus coneixements i la seva experiència per tal d'enriquir el desenvolupament democràtic de la nostra societat. Me refereisc a tots els militants del PP, que malgrat ser ho, són sensibles a la seva mallorquinitat, amb el fet diferencial, amb la cultura, amb la llengua, amb el poble... persones que, per circumstàncies diver-

ses, militen en un partit que, per designis centralistes, poc a poc, ha anat traïnt la seva pròpia formació social, cultural i lingüística.

Aquestes persones que militen al PP, moltes amb càrrecs institucionals, hauran de plantejar-se el dia després la possible constitució d'un partit d'aquí i no d'allà, que és el que és ara. Un partit que, per ser viable, haurà de ser culte en la llengua, haurà de parlar en català, l'haurà de llegir i escriure... Un partit que defensi els interessos de Mallorca i no els de Madrid. Un partit AIXÍ i no ASI, fins i tot podrà negociar, en el futur, amb tots els partits del panorama balear.

Un partit així és necessari aquí. Un partit amb gent vàlida. Gent d'aquí que ara, per circumstàncies diverses, milita al PP de Madrid amb sucursal aquí. I aquest és el motiu pel qual aquest partit no és gaire ben vist per la nostra gent. Per això perdrà. I perdrà per la seva intransigència, per la seva prepotència, pels seu belicisme, pel seu rebuig a les autonomies, pel fanatisme del seu líder estatal, la penultima gesta del qual ha estat coartar la llibertat d'expressió a l'exercir, presumptament, la pressió per tal d'aconseguir el tancament d'EGUNKARIA, l'únic diari en llengua basca) perdrà també, pel seu servilisme als hotelers del PP d'aquí. Per anunciar als votants (centenars de milers) que de guanyar ells, el primer que faran serà llevar l'ecotassa, cosa que només beneficiaria als hotelers, que són uns pocs votants, si és que van a votar. En una paraula...

Molts, moltíssims errors polítics està fent aquest PP, el d'allà i el d'aquí. I aquests errors és difícil que els pugue esmenar la voluntat populista d'una Cirer que, a dir veritat, és una bona candidata amb carisma i credibilitat) que ho tendrà cru a la Ciutat de Mallorca el dia després. I de no treura majoria absoluta, estarà fermana a un partit amb poca capacitat de negociar pactes, dels que sens dubte quedarà exclòs.

I perquè serà així? Serà exclòs perquè ni a UM li convé pactar amb un partit així, i molt manco després d'haver propiciat la construcció d'una "CLAU" amb la pretensió que se mengi el terreny d'UM. Serà així o potser la CAU se convertirà en un altre error del PP?

En la nit del 25 de maig passaran moltes coses. I també en passaran en les setmanes i els mesos que vendran després. Hi haurà ajustaments de comptes, hi haurà repartiment de misèries en el PP. Cap a on anirà del PP del dia després si és que perd?

Potser com a tal PP, com el que és i el que representa, no pugui anar enlloc.

Potser després de les eleccions neixi un nou partit escindit del PP. Ω

PERE FELIP I BUADES

L'Hipòdrom del Pla

L'afició de Manacor necessita un hipòdrom molt millor del que té ara

Manacor és la població de Mallorca amb una gran passió per les corregudes de cavalls trotadors amb cabriol.

Ha sigut des de sempre terra de bons jockeys i destacats campions com: Joan Antoni Riera i Rosselló "Es Boveret" i Bartomeu Llobet i Riera, que foren al seu dia campions d'Europa a les categories de jockeys professionals i aprenents.

Aquests campions han nascut com menadors a les instal·lacions de l'hipòdrom de la carretera d'Artà, al recinte hípic conegut com "Hipòdrom des Pla".

Aquest hipòdrom fou inaugurat el 30 de març de 1960 i substituï a l'antic hipòdrom de "Es Molf".

Avui en dia, l'hipòdrom de la carretera d'Artà ha quedat obsolet. La pista ha tornat petita i a vegades és del tot impracticable degut a que cauen quatre gotes i l'aigua forma bassots i fang que ha motivat la suspensió algunes reunions. Hi hagut dies de diada, que una simple precipitació ha obligat a la seva suspensió.

Convendria que les autoritats polítiques prenguessin bona nota de l'estat en que es troba la pista de Manacor.

Si es possessin d'acord haurien d'aplicar la mateixa solució que es dugué a terme a Son Pardo l'estiu del any 2000, quan es decidí tancar l'hipòdrom per fer obres de millora. Aquestes obres eren del tot necessàries i es varen acabar en dos mesos.

El resultat ha estat del tot elogiabile. Molt de menadors i propietaris de cavalls trotadors estrangers han lloat aquestes millores i pensen que Son Pardo es troba a l'altura dels millors hipòdroms d'Europa.

La reforma feta a Son Pardo afectà sobretot la pista. Ha estat del tot positiva perquè els cavalls troten més ràpids i agafen velocitats a nivell europeu. Els cavallistes varen sortir beneficiats pel canvi. El més important de tot és que mai s'ha suspés una reunió per culpa de la pluja, cosa que a Manacor passa sovint.

L'afició de Manacor es mereix un hipòdrom molt millor del que té ara. S'ha afirmat que l'actual podria convertir se en una pista d'entrenament i fer ne un de nou a la carretera de Porto Cristo.

La realitat és que de moment no es farà degut a la manca de fons.

Manacor és una ciutat on hi ha molts de campions esportius. Destaquen en esports com Judo, futbol, gimnàstica, basquet o submarinisme. El trot és un esport també important, però no és l'únic en que cal fer inversions. Els altres també compten.

Convendria aplicar la fórmula de millora que es va dur a terme a Son Pardo, per això cal fer un pressupost i trobar una empresa que es pugui adaptar als interessos dels propietaris de l'hipòdrom manacorí.

Una part del hipòdrom de Manacor és municipal i l'altre pertany a uns particulars que adquiriren aquests terrenys l'any 1960.

Si fos del tot d'un organisme públic i sempre que hi hagués diners, es podrien fer meravelles, però el fet de que hi hagi persones físiques entre els propietaris, dificulta molt aquestes millores.

Als darrers anys, l'hipòdrom de Manacor ha tingut millores. Una de d'elles fou la inauguració de la nova tribuna el 17 de gener de 2002 per Maria Antònia Munar i Riutort, presidenta del Consell de Mallorca i gran defensora de l'esport del trot. Aquesta obertura de la nova tribuna fou beneficiosa, però encara no n'hi ha prou, cal fer encara més coses.

Enguany, el 25 de maig hi haurà eleccions. Seria del tot interessant, que el futur equip de govern, tant si és local com autonòmic, fes un pla per poder trobar la millor solució a l'Hipòdrom.

Avui en dia, no podem estar pendent del home del temps perquè digui si aquest dissabte hi haurà o no precipitacions. S'ha de tenir en compte que hi ha gent que ha de fer un desplaçament de 50 quilòmetres i no es pot trobar amb la frustració de que les reunions ha estat suspeses. Ω

MIQUEL ÀLEMANY I BATLLE

Necessitam comercials arreu de la nació catalana i especialment a Eivissa i a Menorca. Telefonau-nos a l'Estel. Tel. 971 265 005

M a l l o r q u í
La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, és oficial a Mallorca.
Els teus fills tenen el dret i el deure de saber-la. Exigeix escoles catalanes al teu poble o barriada

Flor de ferro

La vida de l'almogàver que capitanejà la Gran Companyia en l'expansió catalana a l'Orient, ha estat novel·lada per Francesc Puigpelat a Roger de Flor, el lleó de Constantinoble (Editorial Proa, Barcelona 2003).

Les heroïcitats d'aquests guerrers que cridaven «Desperta ferro!» mentre esmolaven les espases picant contra les roques fins a treure'n guspires, conformen part del pensament mític dels catalans. I és que aquest cos d'infanteria va esdevenir, sota el comandament de Roger de Flor, el més poderós de l'època: «No van perdre mai cap batalla. Mai. Ni a València, ni a les Balears, ni a Àfrica, ni a Sicília, ni a Turquia, ni a Grècia», afirma Puigpelat (Avui, 20-11-03). Amb tot, s'acostuma a presentar el domini català de la Mediterrània com un episodi anecdòtic i desenfrenat de pillatges i altres malvestats. I, en conseqüència, els almogàvers i els seus almiralls són qualificats de pirates indesitjables. Si bé és veritat que els nostres estols eren temuts i admirats arreu, la crueltat era un fet d'allò més corrent entre les hosts medievals. No va ser molt pitjor la croada contra els càtars que va emprendre el papa a Occitània, amb l'ajut de França? No va ser deu vegades més atroç la neteja ètnica que practicarien al Regne de Granada i a les Canàries els Reis Catòlics? La violència indiscriminada ha acompanyat tots els imperis. Sense exclusions.

La biografia del cap indiscutible dels almogàvers a l'Àsia Menor, que s'ha endut el Premi Pin i Soler-Ciutat de Tarragona, està plantejada en clau epistolar. Amb intervencions de Ramon Llull, l'historiador grec Paquimeres, el cronista Ramon Muntaner, l'emperador bizantí Andrònic II, l'infant Sanç d'Aragó..., Puigpelat reconstrueix, malgrat la poca informació existent, la llegenda d'un orfe que malvivia en els molls de Brindisi (Pulla). Aquest bordegàs espellifat i famolenc esdevindrà Cèsar de l'antic Imperi de Bizanci havent estat abans soldat croat i cavaller templar. En el moment més dolç de la seva carrera militar, però, morirà traït mentre espera un fill de la princesa Maria de Bulgària.

La publicació Roger de Flor, el lleó de Constantinoble és molt oportuna. I és que el setembre de 1303 un exèrcit de 6.500 almogàvers va desembarcar amb tots els honors a Constantinoble. Properament, per tant, es podrien divulgar les seves gestes amb motiu d'aquest 700 aniversari. Segons Puigpelat, commemorar-ho no interessa: «Es tracta d'un mite abrondat i combatiu, cosa que no passa amb Gaudí ni Verdàguer, que són neutres políticament (...) Des del punt de vista ideològic és un fet molt més compromès» (Avui, 6-2-03).

El guió de Roger de Flor, el lleó de Constantinoble no neix del no-res. Fa uns estius el professor universitari Francesc Puigpelat va resseguir sobre el terreny el rastre de la Companyia Catalana a l'Orient. I d'aquest periple en va sortir La ruta dels almogàvers (Editorial Proa, Barcelona 2001), un llibre de viatges que convida a empescar-se unes vacances culturals en aquest flanc del Mediterrà. Al bell mig del Corn d'Or, a un salt de l'antic barri català d'Istanbul, resten dempeus l'església de Blaqueria i les masmorres d'Anemas.

Amb Roger de Flor, el lleó de Constantinoble, l'autor ha aconseguit travar una bona novel·la. Tant perquè el fil argumental sedueix ràpidament el lector com perquè està ben documentada. Fins al punt que Puigpelat inclou les darreres descobertes: «L'expedició fou la punta de llança d'un ambiciós projecte de conquesta de Constantinoble per als reis catalans Frederic III de Sicília i el seu germà Jaume II d'Aragó» (La Vanguardia, 6-2-03). És per tot això que ens fa dentetes una segona part, la del pas d'aquests intrèpits per la Grècia dels ducats d'Atenes i Neopàtria.

Ara que ve Sant Jordi, Roger de Flor, el lleó de Constantinoble és un present ideal per aquells que han sentit dir que fa anys i panys els catalans erem un poble lliure i gairebé invencible. Ω

QUIM GIBERT, ENSENYANT

S A C A P O L A D O R A

CIRER vs. RODRIGUEZ

Darrere tot l'enrenou de les llistes de Palma hi ha hagut la voluntat de la candidata Cirer d'eliminar el cap més visible del nacionalisme i de la masculinitat.

El perill és que ara ens voldran col·locar Rodríguez de diputat, i és que cada cop es veu més clar que el PP vol tornar a perdre a les autonòmiques per netejar les caveres, amb Jaume Mates com a boc expiatori de tots els pecats comesos.

CÀSTIG ELECTORAL

El ministro Piqué considera que el PP pot rebre de valent perquè no ha sabut explicar l'actitud de l'Executiu en la crisi iraquina.

O és que hi ha res més a entendre? O és que es podia explicar més clar del que ho ha fet el presidente-caudillo Aznar?

REPÚBLICA D'ESPANYA

El *presidente-caudillo* Aznar degué patir un buf al cor quan va sentir que el germanet de Bush el tractava com a cap de la república espanyola, cosa no gens estranya, d'altra banda, perquè els americans del nord, del centre i del sud ja fa dècades que no saben que és una monarquia i només ho poden veure com una cosa anacrònica, un mal record històric.

AL-QAIDA

El govern espanyol deia que la suposada crida feta per Al-Qaeda a tots els musulmans en suport de l'Iraq s'havia d'entendre com un mostra clara de les relacions de col·laboració del govern del maleït dictador Saddam amb els terroristes islamistes.

Què passaria, ens preguntam, si Al-Qaeda fes ara un suposat comunicat de suport al govern espanyol? Els ianquis haurien de bombardejar Madrid i exterminar-ne part dels seus ciutadans?

FACTORS EXTERNES

Prestige, campanya militarista contra l'Iraq...

Així es comencen a perdre les eleccions, tot i que el govern espanyol no hagi provocat intencionadament cap d'aquests merders.

SAMPOL ESPERA ACONSEGUIR DOS DIPUTATS MÉS

El mateix deien fa quatre anys i... se'n varen sortir encara prou bé, ja que només en varen perdre un!

JAUME MATAS DEMANA IL·LUSIÓ

I és que la fe és la darrera cosa que es perd, fins i tot per part d'aquells que ja l'han perduda abans de començar, cosa prou comprensible després de passar pel cas Formentera, pel pla hidrològic, pel desastre del "Prestige", etc, etc.

LÍDERS MUNDIALS

Aznar, Bush i Blair, per aquest ordre indiscutible. I no n'hi ha pus.

SENYORS DE LA GUERRA

Aznar i Bush, el PP i l'extrema dreta nord-americana empatats, sense preeminències, ja que des de la recepció del brillantíssim cap d'estat espanyol al ranxo del president ianqui, Espanya s'ha vist enlairada en les cimeres de la merda.

DEMÒCRATES

El PP i el PSOE, ja que la resta no són (som!) més que un grapat de beneïts que volen (volem!) la desintegració de l'Estat i un futur en llibertat en el marc d'una Unió Europea vertaderament justa, democràtica.

O almenys això és el que es pot deduir de la restricció de la llibertat de vot imposada per la Llei de partits espanyola, o de la limitació de la llibertat d'expressió evidenciada amb el tancament d'Enguària. Ω

Per terra, mar, i aire, els ciutadans de balears continuen espoliats per els diferents governs de Madrid. La darrera negativa als descomptes aeris per part del govern del PP, demostra la poca sensibilitat d'aquest partit amb el fet insular

GANES D'ENVERINAR

Els que ens dedicam a investigar o a ensenyar sociolingüística no podem evitar de tenir la temptació de convertir els mitjans de comunicació en espais on impartir lliçons. Sobretot quan veim, contínuament, posades negre sobre blanc badades que nosaltres no deixarem passar ni a un estudiant de primer de Batxillerat. Com que la majoria són atribuïbles a la mala fe pura i simple, potser no mereixeria la (nostra) pena de respondre els arguments, si no fos que alguns, no per fal·laços deixen de ser susceptibles d'enganyar una part de la gent.

Observem alguns dels arguments que s'han fet servir, durant aquestes últimes setmanes, contra la llengua catalana.

a. La llengua és de les persones i no dels territoris. Aquest argument serveix per intentar convèncer la gent que no es pot parlar de llengua territorial ni de llengua pròpia d'una comunitat humana, sinó que cadascú té la seua, de llengua. Res més lluny de la realitat, si analitzam una mica detalladament aquesta idea. Ens podria enganyar el fet que els que parlem i usam la llengua, efectivament, som les persones, i no les pedres o les feixes. Però, detingudament, vegem què ocorre allà on una llengua es pot usar amb total llibertat. En primer lloc, se'n territorialitza l'oficialitat. O és que els

mateixos que afirmen que "la llengua és de les persones i no dels territoris" tenen algun empatx a l'hora d'argumentar que aquí el castellà ha de ser oficial perquè és la llengua oficial de l'Estat i perquè Eivissa en forma part? Com pot una mateixa persona dir alhora "les llengües són de les persones i no dels territoris" i, en un altre lloc, dir "el castellà és la llengua oficial d'Espanya"? No resulta d'una contradicció tan flagrant que hauria de passar fins i tot la prova de les intel·ligències més febles? A tot arreu on s'ha arribat a una situació de normalitat lingüística (països que no n'envaeixen d'altres, però que es fan respectar mínimament) la llengua és dels territoris (seus); en els casos de dominació lingüística o d'imperialisme lingüístic, la llengua és dels territoris (dels seus i dels dels altres). En el primer cas, hi podríem posar llengües com el danès, el suec o el neerlandès. Que potser no són llengües territorialitzades, aquestes? A algú que parli danès se li acut reivindicar drets per a la pròpia llengua fora del seu territori lingüístic? A algú que parli danès se li acut renunciar als seus drets lingüístics dins el seu propi territori? Quant al segon cas, l'espanyol n'és un bon exemple: l'espanyol està territorialitzat tant dins el territori que li és propi com dins el territori afegit d'Euskadi, Galícia i els Països Catalans. Per

què no s'han de reivindicar, a Eivissa, els drets unipersonals dels parlants d'àrab, tamàzight, tàgalog, alemany, anglès, francès, o d'altres llengües -minoritàries- d'Eivissa? Per què els drets individuals només compten per als que parlen castellà? No serà que estan territorialitzant la qüestió afirmant que "Eivissa és Espanya"? Les llengües són de les persones, però els drets lingüístics només s'exerceixen dins els territoris.

b. Com que Eivissa és bilingüe, els documents oficials, rètols de carrers i carreteres, etc., haurien de ser en les dues llengües. Aquest argument pot ser contrarestat amb una mera constatació de tipus legalista. Ara que l'Estatut d'Autonomia ha complert vint anys ens hi remetem: a les illes Balears hi ha dues llengües oficials, però la seua oficialitat parteix de principis diferents. Una llengua -el castellà- hi és oficial perquè és la llengua oficial de l'Estat; l'altra -el català- hi és oficial perquè és la llengua pròpia de la nostra comunitat autònoma. Qui diu que les dues han de tenir el mateix tractament? No sembla el més lògic, que la majoria de documents, les actuacions de les institucions o els indicadors públics siguin precisament en la llengua que ens és pròpia? Si els que afirmen que tot hauria de ser en bilingüe es volen quedar al marge de l'Es-

tatut d'Autonomia i de la norma superior que el fa possible (és a dir, la sacrosanta Constitució espanyola), ja s'ho faran.

c. Hi ha més fracàs escolar a les Balears perquè s'imposa l'ensenyament en català. Dues precisions. Primera: el català es pot imposar a les Balears en la mateixa mesura en què el castellà es pot imposar a Extremadura, el francès a Normandia o l'anglès a Exeter. Veritat que a ningú se li acudiria dir que una llengua, pròpia d'una determinada comunitat humana, hi és imposada perquè sigui la llengua vehicular de l'ensenyament? Per tant, el català no "s'imposa" a l'ensenyament a les Balears: senzillament, és la llengua de l'ensenyament. I punt. Segona precisió: el fracàs escolar no es deu tant a la mala disposició -actituds negatives- dels alumnes com a les actituds negatives que generen tots aquests pares destralers que es queixen obertament davant els seus fills que l'ensenyament sigui en català, o que volguem

construir un país nou i millor on tots plegats (ells inclosos) hi puguin viure més lliures i feliços. Ω

BERNAT JOAN I
MARÍ

Boicot a les petroleres

Tot i que no tinguis cotxe / moto pots distribuir aquest missatge als teus amics / coneguts / familiars per una guerra de preus intel·ligent contra les companyies petroleres americanes...

Es diu que els preus de la benzina pujaran i pujaran ben aviat. Voleu que els preus baixin? Hem d'actuar conjuntament i solidariament.

Han suggerit una idea genial, molt més intel·ligent que la de no posar benzina un dia determinat. Les petroleres es riuen d'aquestes decisions ja que saben que no podem auto-perjudicar-nos refusant sistemàticament comprar benzina.

La solució de no comprar un dia determinat és més problema per nosaltres que per a ells. Però la proposició que donem a continuació pot resultar d'una eficàcia temible si s'aplica de forma rigorosa. Llegeix el missatge complet i uneix-te a nosaltres!

Les petroleres de l'OPEP ens han fet creure que el preu l'imposen ells.

S'ha de fer una acció decidida per demostrar que som els compradors i no les petroleres qui controlem el mercat. La única manera de veure el preu de la benzina caure en picat és la de fer mal a la butxaca de les petroleres NO comprant la seva benzina SENSE perjudicar-nos nosaltres ja que necessitem els nostres vehicles.

AQUESTA ÉS LA PROPOSTA: NO COMPRAR NI UNA GOTA DE BENZINA A LES 2 COMPANYIES PETROLERES MÉS IMPORTANTS (i que ara estan unides): SHELL ESSO

Si no venen es veuran obligades a baixar preus i les altres companyies hauran de seguir-les.

Però per fer impacte s'han de conglomerar els milions de clients SHELL al món, i per aconseguir-ho: Aquesta carta ha sigut transmesa a 30 persones, si cada una se l'envia a 10 persones més (30x10=300) i aquestes actuen al mateix temps (300x10=3000) i així seguint en el setè enviament s'hauran assolit TRENTA milions de consumidors.

Per tant, envia aquesta carta a 10 persones, demanant-los que facin el mateix, i, Ja està en 8 dies haurem sensibilitzat més de 300 milions de persones.

Actuem tots a una per fer la força! No posis benzina a SHELL ni a ESSO i comunica-ho als teus contactes. Ω

GRÀCIES PER LA VOSTRA COOPERACIÓ

Ken Loach i el cinema lliure

A la Gran Bretanya, des dels temps (anys vint) de John Grierson, de l'Escola Documental Britànica i de, àdhuc, Robert J. Flaherty creador del documental "espectacular" i considerat el mestre del que es denomina *cinema verité*, amb films com *Man of Aran* o *Louisiana Story* sempre hi ha hagut un gran interès per un cinema de factura no fictícia, apropiada a l'autenticitat de l'existència humana, que fos capaç de reflectir les condicions de vida d'una determinada comunitat. El *Free Cinema* (Cinema Lliure) es desenvolupà precisament a partir del documental, gènere cinematogràfic que, com sabem, es preocupa de presentar la realitat amb una finalitat bàsicament informativa.

Iniciat als voltants del 1956 per un grup de joves realitzadors antitradicionals (cal citar Lindsay Anderson, Karel Reisz i Tony Richardson), el *Free Cinema* és manifestà en contra del conformisme de la producció comercial britànica dels anys cinquanta i realitzà un cinema inspirat en l'experiència, en la realitat social del moment i en el rigor de l'escola documentalista anglesa. El grup, en conseqüència, es proposà restablir el contacte directe amb la vida, a més d'aprofundir-ne la visió, i abandonar qualsevol tipus d'escepticisme. Calia escorcollar en l'ésser humà i deixar-li la paraula. Implícita en aquesta actitud hi copsam la creença en la llibertat, en la independència humana, en el significat de la vida de cada dia, que ja havíem assajat amb èxit els anomenats *angry young men*, o *joves aïrats* (com el dramaturg John Osborne). Aquests, des de la plataforma teatral i literària, es caracteritzaren per l'ús d'un llenguatge incisiu i per criticar l'orde establert. Ve ací, doncs, que passen a un primer pla els problemes de la gent senzilla, anònima (dels camp i de la ciutat), de zones oblidades, de *gettos* (socials i racials). Hom tractava, en definitiva, d'omplir el fossat entre la cultura i la classe obrera.

Avançada la dècada dels seixanta, aquest cinema britànic compromès comença a aclimatar-se a les regles de la màquina industrial cinematogràfica i reduí progressivament la seva càrrega ideològica. Malgrat tot, molts dels seus valors es refugiaren en el teatre i la televisió, fet que permeté obrir nous horitzons a la indústria de l'espectacle del país. És precisament en el medi televisiu, cap al 1964, on trobam Kenneth Loach, concretament com a director de programes de la BBC. L'ambient liberal i de tendència esquerrana que caracteritzà la política i la societat angleses d'aquella època, afavorí considerablement la realització de programes, curtsmetratges i, encara, films punyents i controvertits, Loach pouà, per tant, dels pòsits del *Free Cinema*, la qual cosa el convertí en una mena d'hereu del moviment. Però el nostre home va més enllà, car la seva energia i vitalitat és amarada d'una mirada nerviosa, compromesa i solidària envers els seus personatges, tot informant directament les històries que ens retrata.

L'Esperit crític i inconformista de Ken Loach feu que durant els anys vuitanta fos el cineasta anglès més vetat a causa dels seus atacs, en diversos documentals, a la política reaccionària de Margaret Thatcher, la *Dama de Ferro*, responsable del desballestament de la indústria del carbó i de la siderúrgia britàniques, que condemnà a la desocupació a molts milers de treballadors (a finals dels noranta alguns films d'èxit, com *Tocant al vent*, de Mark Herman, i *Full Monty*, de Peter Cattaneo, se'n feren resò, d'aquella situació, les conseqüències amargues de la qual agreujaren el progressiu menysteniment dels valors individuals del ciutadà britànic). Això ocasionà que, malgrat algunes obres estimables en la dècada dels setenta (recordem *Family Life* i *Black Jack*) Loach hagués d'esperar als anys noranta per a convertir-se en un realitzador de renom. Amb films com *Hidden Agenda*, *Riff-Raff*, *Stones*, *Ladybird*, *Lan anb Freedom*, *Carla's song*, *My name és Joe*, *Bread amb Roses* i la seva darrera estrena, *The Navigators*.

Realitat i ficció, intensament viscudes per Loach a través dels personatges i de les imatges de les seves pel·lícules -cosa que els confereix autenticitat-, juntament amb la radical insubornabilitat de les seves propostes, han fet d'aquest cineasta un director de prestigi. Ha sobrepasat, doncs, amb escreix, la frontera de l'acceptabilitat i ha sabut relacionar com pocs un cinema extraordinàriament lúcid amb el context on neix i amb la seva realitat, de la qual les cintes loachianes n'esdevenen part substancial. Ω

ANDREU SALOM I MIR

Quan creus que ja s'acaba torna a començar

Quan creus que ja s'acaba, torna a començar, i torna el temps dels monstres que no són morts -i el silenci fa niu en la vida, fa niu en les coses-, quan creus que ja s'acaba, torna a començar.

Potser una nit l'ascensor que sempre puja es parerà al teu pis, i tu i jo haurem d'obrir, i jo i tu, impotents front a la nit -haurem d'obrir-: aquesta vella, odiada nit. Haurem d'obrir i no ho pots dir: quan creus que ja s'acaba, torna a començar.

La vella cançó de Raimon, escrita el 1969, va tornar a escoltar-se el dilluns, 10 de març de 2003, a l'església del Pi de Barcelona. Sonava estrany, massa estrany, el recitat. De fet, tot sonava estrany, insòlit. Una església que durant anys va ser refugi de perseguits tornava a ser-ho. Les seves despulades parets gòtiques tornaven a escoltar demandes elementals com 'llibertat d'expressió' i frases òbvies que fa dècades eren igual d'òbvies: la tortura no és tolerable en cap cas.

La nau era plena de gom a gom. Literalment. Sobre l'altar, davant seu, una taula acollia els qui parlaven. A baix, una primera fila per als polítics de tots els partits (excepte el previsible i còmplice

PP) que hi donaven suport. Darrere seu, centenars de ciutadans que s'ho miraven tot amb ulls d'incredulitat, incapaços de llançar cap crit, però amatents a deixar-hi les mans aplaudint, sobretot a Martxelo Otamendi, periodista basc.

Sobre la mateixa trona on es diu missa van desfilar els oficials de la decència.

Antoni Reig, en nom del Col·legi de Periodistes, va recitar la poesia de Raimon i va esmentar per primera vegada Jesús de Natzaret i el seu 'la veritat us farà lliures'. Al seu darrere, Robert Sabata, en nom del Col·legi d'Advocats, va posar molts punts sobre les lletres i. Va apuntar directament contra la llei antiterrorista i contra l'Audiència Nacional espanyola, assenyalant l'origen manifest del problema. Va retratar l'Audiència Nacional com un tribunal d'excepció i va lamentar que la divisió de poders hagués quedat malmesa amb l'espectacular nota de premsa redactada a mitges pel govern i pels jutges. El tercer orador que va prendre

la paraula va ser Aureli Argemí, del Ciemen. Ho va fer relacionant, sense anomenar-lo, el conflicte de l'Irac amb el d'Egunkaria. Va farcir la intervenció de llenguatge bèl·lic, va parlar de 'guerra contra Egunkaria i l'euskera' i va cridar a tothom a esdevenir 'escut humà' contra aquesta agressió. De la seva boca va venir el primer record als independentistes i periodistes catalans detinguts el 1992, poc abans dels Jocs Olímpics de Barcelona, torturats i posats en llibertat més tard sense cap explicació fins avui. Va fer saber a l'Audiència espanyola que el Tribunal Europeu d'Estrasburg just ara acabava de conèixer els fets i hi prenia posicions. Millor tard que mai.

Salvador Cardús, col·laborador d'Egunkaria, va dir que sols volia repetir obvietats. I ho va fer amb contundència. Era una nit on planaven tantes i tantes obvietats arrapades a la pell dels assistents que es van agrair. Primera: el tancament d'Egunkaria és 'una esquerda en les garanties de l'exercici del dret a la llibertat d'expressió'. Segona: 'És una agressió directa contra la cultura basca'. Després va dir que ell no es creu un antisistema i que, per això, reclama un esclarament a fons del que ha passat i una depuració concreta de responsabilitats. Aleshores, girant-se cap a Otamendi, va afirmar amb un cop sec sobre el faristol que la qüestió 'no és si crec o no crec en Martxelo. No hem vingut a demanar fe. Hem vingut a exigir justícia'.

Aleshores es va aixecar Joan Smith per parlar en nom del Comitè dels Escriptors Emprisonats o Repressaliats del PEN club. En anglès, traduït per Carles Torner als assistents, va dir que no s'ho podia creure. I que llibertat d'expressió i democràcia són indestructibles. No tenen sentit l'una sense l'altra. A la mateixa hora, un grapat d'eurodiputats, de diversos partits i països, mostrava a la cambra de Brussel·les exemplars d'Egun-

karia a la cara d'un diputat del PP espanyol que escampava el fem, com és habitual.

Alguns exemplars van ser mostrats també a l'església del Pi per a donar la benvinguda, com un 'ongi etorri', al director d'Egunkaria quan va prendre la paraula. Otamendi va relatar el que havia estat i el que era el diari, i el que va patir ell personalment durant els cinc incabables dies a les dependències de la Guardia Civil. Va tenir esma per saludar els polítics catalans pel seu nom. Saura, Carod i Macias, entre altres. A l'església hi havia també el conseller de cultura i audiovisual del govern a l'ombra de Pasqual Maragall, Josep Maria Carbonell. Però va voler aclarir que hi era a títol personal. Marina Bru, Carles Campuzano, Jordi Portabella i Imma Mayol, barrejats i barrejades entre el públic, semblaven moure's amb més llibertat. Otamendi va enfilat un relat sever i alhora rotund.

Paraula a paraula. Va anar desmuntant les presumpcions de culpabilitat i no d'innocència. Li van recriminar que parlava massa de premsa i això li va permetre una rialla reconciliadora. I va dirigir aleshores un tret de raó contra el ministre Acebes que l'havia acusat hores abans de seguir un histriònic 'manual d'ETA' a l'hora de denunciar tortures. Otamendi va respondre: 'Jo només segueixo la consigna de la meva consciència, de la meva dignitat personal i de la dignitat del meu país'. I aleshores la ràbia continguda dels assistents va donar pas a un enorme aplaudiment, tots dempeus. Van aparèixer senyeres, exemplars d'Egunkaria i algun tímid 'visca!'.

Eren dos quarts de nou del 10 de març de 2003. Podia haver estat, segurament, cinquanta anys abans. Però no. Ω

ANNA (Agència de Notícies Alternativa del País Valencià)

CAMÍ A DÉU (I part)

ALGUNES CONSIDERACIONS PRÈVIES

LA NATURA PARLA DE DÉU.

“Totes les coses són l'obra del Gran Esperit. Hauríem de saber que Ell està pertot arreu: als arbres, a les herbes, als rius, a les muntanyes, als animals de quatre potes, als essers alats. I més encara, perquè és més important, hauríem d'entendre que Ell està damunt de tots aquests éssers”. (Cèrvol negre, dels indis Lakota).

JOAN SALES.

“¿Per què, doncs, la visió del cel de nit ens asserena, ens fa companyia, ens omple de confiança? ¿Per què? ¿Qui és que ens fa companyia? ¿Qui? (Joan Sales, a “Incerta glòria”, 1956).

“La natura és una pantalla massa fina; la glòria del Déu omnipresent raja pertot arreu” (Ralph Waldo Emerson, 1803-1882; polític i pensador estatunidenc).

“Déu ens ha donat dos llibres, l'un és la natura i l'altre la Bíblia” (Ramon Sibiuda, ?-1436, gran filòsof i teòleg català, a “Teologia Naturalis”, ca. 1370, llibre que inspirarà als racionalistes francesos Montaigne i Descartes).

LA UTILITAT DE LA FE.

“La fe és l'antisèptic de l'ànima” (Walt Whitman, 1819-1892, poeta estatunidenc, cantor original i molt vital de la llibertat).

“Sapieu que aquell qui bescanvia la fe per la incredulitat, deixa la bellesa enmig del camí” (Mafumet, 570-632, iniciador de l'Islam).

ERASME DE ROTTERDAM.

“Credo quod habes, et habes”= “Creu que ho tens i ho tindràs” (Erasmus de Rotterdam, Desiderius Geert Geertszl, 1466-1536, filòsof i màxim teòleg humanista neerlandès).

“Res no és palesament tan profitós per a l'home, com considerar-se elegit; tot aquell qui creu en si mateix, sia qui fos, és superior a l'insegur” (Hermann Alexander von Keyserling, 1880-1946, filòsof alemany).

LA NATURA HUMANA.

“La majoria de la gent passen d'un acte a un altre sense lluitar ni pensar” (Carlos Castaneda, a “Viatge a Ixtlan”, 1972)

“Jo era miserable com qualsevol ànima presonera amb l'amor a coses moridores, que quan les perd, li destrossen els sentiments i llavors és quan coneix tota sa misèria...”

“Tenebres son las ments sense trellat dels homes, encegades per desigs degenerats i per

“Com parts distintes són l'home i el pecador: Déu va fer l'home, i el mateix home, va fer-se pecador. Desfés la teva mala obra i Déu en salvarà la seva bona obra. És just que avoresques en tu la teva obra i estimis l'obra de Déu”.

“La ruquera no és qualsevol ignorància, sinó la ignorància viciosa de les coses que cal estimar o defugir”.

“Pecat no és desig de natures roïnes sinó no buscar els béns millors”.

“Quina pitjor mort de l'ànima que la llibertat de desbarrar?”.

“Les ànimes, encara quan pequen no busquen sinó assemblar-se a Déu amb una llibertat orgullosa, sense trellat, en un cert sentit, de baixa qualitat”.

“A voltes, uns vicis, que són claríssims, són vençuts amb uns altres d'amagats (els quals son tinguts com a virtuts). Llavors hi campa la sobèrbia i una altivesa d'agradar-se a un mateix, que és causa de ruïna”.

“Si tems Déu i ço per ser pecador. On podràs amagar-te'n? On et ficaràs? Què pots fer? Vols fugir? Llança't en els seus braços. Vols defugir la seva ira? Arrecera't en Ell, en calma”. (Aureli-Agustí d'Hipona, 354-430, Pare de l'Església, filòsof i teòleg, nascut a Numídia).

“Hi ha un buit amb forma de Déu dins el cor de cada home que no pot ser omplert per cap cosa creada, sinó sols per Déu, el Creador, donat a conèixer per Jesús” (Blasi Pascal, 1623-1662; Científic, savi i escriptor catòlic occità).

“Deveu creure en Déu, malgrat tot allò que diu el clergat” (Benjamin Jowett)

“Amb quina esperança sortirem a l'encontre de Déu, si fins ara hem estat esclaus dels plaers de la carn?” (Talassí de Líbia, s. VII, “Centúries”, 1:32).

LA NATURA DE DÉU.

“No hi ha res que Déu no pugui realitzar” (Marc Tuli Ciceró, 106-43 a. C., polític, orador i lleteraferit romà).

“Regnator omnium Deus” “Déu ho governa tot” (Tàcit, ca. 54/57 – ca. 125, orador i historiador llatí).

“Déu és liberal i pacient, car és etern”.

“Ningú no cospa Déu si no l'imagina com a sublim i incanviabile Bé, i que sols en participar-hi Ell ja ho fa tot bo”.

“Déu, bondat i bellesa, en Qui, de Qui i per Qui tot és bo i bell”. (Aureli-Agustí d'Hipona, 354-430, Pare i arquitecte de l'Església, filòsof i teòleg, en temps de l'ensulsiada de l'Imperi occidental, nascut a Numídia).

“Tres són les qualitats invisibles de Déu: potència, saviesa i bondat. La potència crea; la saviesa governa i la bondat conserva (Ricard de S. Victor, ?-1173).

“Déu és subtil però no és maliciós” (Albert

ALBERT EINSTEIN.

Bavinck).

MAHATMA GANDHI

vo a l'alemany nacionalitzat nordamericà, Premi Nobel de Física 1921 i el major científic del s. XX).

“Segons l'Escriptura, Déu és incomprehensible encara que cognoscible, absolut encara que personal” (Herman

“Déu és veritat, i la veritat és Déu” (Mohandas Karamchand Gandhi, “Mahatma” (1869-1948, el major independentista, filòsof indi devot, apòstol de la noviolència).

“...jo, el Senyor, el teu Déu, sóc el Déu-gelós: demano comptes als fills de les culpes dels pares fins a la tercera i la quarta generació dels qui no m'estimen” (Èxode 20:5).

“Déu odia profundament el bram de les llengües ensuperbides” (“Antígona”, de Sòfocles de Kolonos; poeta, 495-406 a. C.).

COMENÇAMENT.

“El camí a l'excés condueix a la saviesa” (William Blake, 1757-1827, gravador, pintor i poeta anglès).

“Un Déu honest és el treball humà més noble” (Robert Ingersoll Green)

“No estem a soles! Essers sublims estan ben a la vora nostra! Que no se t'oblidi tota la teva gratitud!” (Poema dels indis hopi).

“Déu entra per una porta privada en cada

individu” (Ralph Waldo Emerson, 1803-1882, polític i pensador estatunidenc)

“És menester advertir que, quan els homes, essencialment socials, romputs tots els vincles que els entrelliguen, envilitos, dispersos, sense recursos ni esperances, naufraguen, per dir-ho així, en la immensitat d'un oceà de desgràcies, llavors, per una mena d'impuls natural, recorren, com a la darrera i única taula, a l'ajut de poders sobrenaturals; s'adrecen i es concentren en la religió, idea sobre manera dolça a tots els desventurats, als ulls dels quals torna a brillar una esperança i aquesta ho promet tot en la pèrdua de tot, car és gran com la mateixa divinitat. Per ço la religió, el sentiment de la qual precedeix el desplegament de tots els mitjans i institucions socials, es troba sempre al davant dels pobles naixents o que ressusciten de llur anorreament. I aquesta disposició saludable, que al començament de les nacions converteix en filles de la religió totes les cultures i tots els vincles socials...Els pobles, per tant, sotraguejats i oprimits...recorregueren als braços auxiliadors d'aquella religió en la qual havien conegut ja tanta dignitat en l'ordre de les coses espirituals, i aleshores per primera vegada li demanaren també un auxili humà” (Antoni Rosmini, 1797-1855, sacerdot catòlic liberal i patriota italià, a “Les Cinc plagues de la Santa Església”).

WALT WHITMAN

“No us descoratgeu, seguiu. Les coses divines sempre jauen amagades.

Jo us jur que les coses divines amagades en llur si, són més belles del que pot ser dit en paraules”. (“Càntic del carrer”, Walt Whitman, 1819-1892, poeta estatunidenc, cantor original i molt vital de la llibertat).

“-Si vols atènyer Déu hi ha un parell de coses que has de menester de saber. La primera és que tots els esforços per abastar-lo no serveixen de res.

-I la segona?

-Que has d'actuar com si no sabessis la primera”.

(Anthony de Mello, “¿Qui pot fer resplendir l'alba?”, 1985, Índia).

“El Senyor es troba amagat en els seus manaments: hom el troba en la mesura en què fa l'esforç de cercar-lo” “No diguis: he complert els manaments però no he trobat el Senyor. Perquè, com diu l'Escriptura, manta vegades has trobat “coneixement amb justícia”, i “els qui el cerquen dretament troben la pau” (Proverbis 16:8)” (Marc l'Ermità, “200 cap. Sobre

“Cada volta que fem un bé Déu obra en nosaltres. Però les males accions sols ens pertanyen a nosaltres”

(François Mauriac, 1885-1970, novel·lista francès).

“El coneixement més cristià és el de les llengües, car uneix la gent” (Lev Nicolaievitx Tolstoi, 1828-1910, escriptor rus i pensador noviolent i moralista socialitzant).

LEV TOLSTOI

“L'única condició que Déu ens posa és la de no posar-li condicions” (No

en consta l'autor).

“El vostre pensament és el de les xerrameques i els falsos plaers. El meu és el pensament d'aquell perdut en sa pròpia terra, estranger dins sa pròpia nació, solitari entre sos parents i amics.

El vostre pensament fa sonar trompetes quan balleu. El meu prefereix l'angoixa de mort a la vostra música i dansa.

El vostre pensament us fa aspirar a títols i càrrecs. El meu m'exhorta a servir amb humilitat.

El vostre pensament diferencia el pragmàtic de l'idealista. El meu descobreix que la vida és una, i que ses mesures i pesos no coincideixen pas amb els vostres. Aquell que etiquetes d'idealista, pot ser un home pràctic.

El vostre infon arrogància i superioritat dins els cors. El meu sembla l'amor a la pau i el desig d'independència.

Vosaltres teniu el vostre pensament i jo el meu” (Khalil Jubran, 1883-1931, escriptor i artista libanès).

“Si tu tenies el blat al cel obert, per tal d'evitar que es podris, el desaries al sostre. Canviaves el forment de lloc i en canvi deixes que el cors s'esgarri en coses de poca lliga! Guardaves amunt el blat?: alça-hi també el teu cor!”

“Aprèn a estimar el Creador en la criatura, i, en l'estampa, a Qui la formà. No t'esclavitzis d'allò que Ell féu, no sia que perdis Qui et va fer”.

“Quan comencem a avorrir els pecats, aquest mateix refús comença a fer-nos semblants a Déu, car avorrim allò que Ell avorreix” (Aureli-Agustí d'Hipona, 354-430, Pare i arquitecte de l'Església, filòsof i teò-

leg, en temps de l'ensulsiada de l'Imperi occidental, nascut a Numídia). Ω

ST. AGUSTÍ, per Benozzo Gozzoli

Un lustre de la revista “Cavallets”

Fa exactament cinc anys, nasqué a Manacor una publicació que tenia com a principal objectiu no tant sol el cavall, també de cultura general i en especial la de Mallorca, es tracta de la revista “Cavallets i...”

La conjunció copulativa “i”, fou idea del manescal de Felanitx: Gabriel Mora, ja que trobava que parlar només de equins hagués estat força avorrit: No es tractava de cansar al lector si no d'entretenir-lo. A més hi havia altres publicacions dedicades al món del cavall, i per variar un poc, era bona idea tractar altres temes de cultura o de societat.

Aquesta conjunció “i”, seguida dels punts suspensius vol afegir la paraula “Cultura”. Molt poca gent sap aquest detall.

La revista fou presentada el dissabte 28 de març de 1998 a l'hipòdrom de Manacor, per després donar a conèixer la a Son Pardo. Des del primer moment, la gent que tenia cavalls o que vivia el món dels cavalls, tant si fos de trot, doma, equitació o de labor, es mostrà interessada en aquesta revista i la comprà o es va subscriure.

“Cavallets i...” es publicava en un principi en castellà. Ara, ho fa també en català. El bilingüisme (català-castellà) és el instrument de comunicació perquè els lectors ho puguin entendre.

Des dels començaments, la revista ha estat coordinada per Margalida Balaguer i Veny; propietària de la botiga hípica “Trot i Galop”, ubicada a l'hipòdrom de Manacor.

Ha tingut una bona plantilla de col·laboradors, reporters i sobretot redactors. Entre els redactors destaquen a la mateixa coordinadora, Margalida Balaguer i Veny, que s'encarrega de les entrevistes a personatges que tenen a veure amb el cavall o no i el manescal de Felanitx., Gabriel Mora que hi ha col·laborat des del naixement de la revista fins al darrer número que és el 35.

Els seus primers escrits versaven sobre consells veterinàries que donava als lectors propietaris de cavalls perquè poguessin treure el màxim de profit del seu equí, tant des del un punt de vista esportiu com de feina.

Gabriel Mora donava els consells de salut veterinària de la mateixa manera que el locutor de ràdio ho feia amb les dones, a l'antic programa radifònic “Consultorio de Elena Francis”, que s'emetia per ràdio cada dia i que va tenir molt d'èxit. Fa poc nombres, el conegut manescal felanitxer ha decidit baratar d'estil literari i ha substituït els consells per la història

hípica. Amb això recorda un poc l'antic personatge del còmic de l'Editorial “Bruguera”, “Avi Cebolleta”, que passava gust de comptar batalletes a la gent. Aquest famós avi adelità durant anys als nins que llegien els còmics d'aquesta desapareguda editorial.

Tant si escriu d'història hípica com de veterinària, el manescal de Felanitx serà sempre llegit i els lectors gaudiran dels seus treballs.

Entre els reportes destaquen na Miquela Gelabert, na Raquel Huguet, n' Isabel Castrillo i Maria Antònia Miró. Elles han deixat bona presència i les seves fotografies han il·lustrat les pàgines de la revista que avui fa el seu aniversari.

També hi ha hagut col·laboracions esporàdiques com la del famós periodista Joan Martí i Dolç, autor del llibre “Història del Trot a les Balears”. Joan Martí acceptà amb molt d'orgull col·laborarà una vegada amb un article sortit de la seva gran imaginació. El director del hipòdrom de Manacor: Pere Quetgles col·laborarà també en un número, entrevistat a aleshores regidora d'esports de l'Ajuntament de Manacor i avui en dia, vicepresidenta del Consell de Mallorca: Maria Antònia Vadell.

Entre els premis obtinguts per “Cavallets i...” cal destacar una placa que li fou concedida el desembre de 1998 per l'Associació de Criadors i Propietaris de Cavalls Trotadors” per la seva feina informativa. Aquesta placa ben merecida ha sigut una forta empenta per poder continuar en aquest món complicat de les publicacions de diaris i revistes.

La revista “Cavallets i...” patrocinà una reunió hípica, celebrada a l'hipòdrom de Manacor l'estiu de l'any 2000. Fou un èxit de participació i una vertadera festa hípica.

Hi va haver una temporada que aquesta revista també parlava de pesca i nàutica. Va ser una col·laboració curta del que només sortiren conjuntament tres nombres. Del 12 fins al 14, la publicació es digué “Cavallets i ... Nàutica a les Illes”. El nombre 15, decidiren separar se. La revista “Cavallets i...” té una periodicitat irregular.

Surt en le moment més imprevisit. Des de que ha sortit, ha millorat molt, però encara pot millorar més.

Seria força interessant que tinguessin pàgina web a Internet i que es poguessin vendre fora de les Illes. Amb el temps ho aconseguiran. Ara cal felicitar als responsables de la revista i desitjar lis :”Molt d'Anys Revista “Cavallets.” Ω

Article escrit per Miquel Alemany i Bal·le

Salm 6-

Contra la colonització espanyola, contra el genocidi cultural del P.P.

No em reprenguis, Senyor, tan durament

- 1 Per al mestre de cor. Amb instruments de corda. A la tonada de «Haixeminit». Salm del recull de David.
- 2 No em reprenguis, Senyor, tan durament, no em corregeixis amb tant de rigor.
- 3 Compadeix-te de mi, Senyor: vaig perdent força. Guareix-me, Senyor: el meu cos es desfà.
- 4 Tot jo vaig desfent-me. I tu, Senyor, què esperes?
- 5 Torna, Senyor; salva'm la vida, allibera'm per l'amor que em tens.
- 6 Entre els morts no hi ha qui et celebri: qui pot lloar-te a la terra dels morts?
- 7 Estic esgotat de tants gemecs, tota la nit no paro de plorar, deixo el llit amarat de llàgrimes.
- 8 Els ulls se'm consumeixen de tristesa, s'afebleixen, envoltat com estic de tants contraris.
- 9 Aparteu-vos de mi, gent malèfica! El Senyor escolta el meu plor.
- 10 El Senyor escolta la meva súplica i acull la meva pregària.
- 11 Els enemics, confosos i desfets, tornaran enrere en un instant. Ω

S O N F E R R I O L

Fa un any que na Cati i na Mari han obert la Merceria Cati i Mari al carrer del Marqués de Tenerife de son Ferriol. Tel. 971 427 721

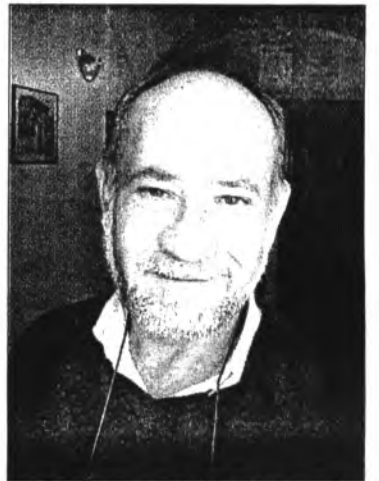
Fa 3 anys que na Mercé Esquer a qui veiem amb la seva dependenta Mari, ha obert la Botiga Multipreus a l'Avinguda del Cid de son Ferriol. Te sucursal al carrer Garbell del mateix poble. Tel. 971 428 234

Fa poques setmanes que na Ressurrecció Lluïsa Bortolomesanz i Miquel de Bilbo (Euskadi) regenta el Bar Romani a l'Avinguda del Cid de son Ferriol. A na Ressurrecció l'encanta l'Estel, encara que no el pugui llegir gaire ja que fa poc ha arribat des d'Euskadi. Tel. 971 427 045

Fa 26 anys que na Maria dels Àngels Karmany de la Soledat regenta l'empresa Renault d'en Josep Vallespir i Gost de sa Pobla a son Ferriol. Són agents oficials Renault i venen cotxes d'ocasió de totes les marques. Els trobareu a la Plaça Major de son Ferriol. A la foto amb el seu fill Jordi que ha començat a fer de comercial. Tel. 971 427 614

Fa 15 anys que en Dàmas Yerga d'Extremadura, amb n'Emili Arroba, va fundar l'empresa de construcció, Promoció Arroyer al carrer de ca n'Agulla, 20 del Pa de na Tesa. Tel. 971 601 201

UTILITAT DEL PATIR: L'AMOR, L'EMPATIA

PER RICARD ★ COLOM

“La pena juny dos cors en lligams més forts que la felicitat mai podria atènyer; i les sofrances compartides són molt més fortes que no les joies ensems viscudes”.

“Crist duent la creu”, del pintor flamenc JERO VIBOSCH (“EL BOSCO” segons els espanyols).

(Alphonse Marie Louis de Lamartine, 1790-1869, historiador, polític i poeta francès).

“El patiment és el principal nodriment de l'amor, i qualsevol amor que no s'alimenti amb una mica de sofrança pura mor”.

“Tu també vas cercant dolors inútils.

-Jo sols vaig cercant dolors que puc llevar

a l'altri”.

(Maurice Polydore-Marie-Bernard Maeterlinck, 1862 Gant, Flandes- 1949 Cannes, Occitània, assatgista i dramaturg flamenc).

“La dissort permet descobrir qui t'estima”. (Dita africana).

“No et pots refiar de ningú que mai no ha perdut res”.

(No en consta l'autor).

“N'hi ha prou amb tan poc per a sentir dins l'ànima la simpatia del patiment! Un nin passa impedit, sostingut per dues crosses, la seva cara descolorida, els seus ulls sense brillantor. Dissortats els qui no arpleguen dins l'ànima aquella tristor del viure i poden continuar-hi indiferents. I no és que calgui maleir la vida davant el patiment, al contrari, la dolor ha d'afirmar-nos com a aguerrits combatents disposats a vèncer-la. Però a quines altures espirituals no haurem de menester d'enlairar-nos per a no dubtar de tot, per a no maleir, per a no blasfemar, per a comprendre, en fi, encara que no sapiem pas explicar-ho, en què pugui escaure's a l'harmonia de totes les coses creades aquella taca trista del patiment d'un infant”.

(Jacinto Benavente, 1866-1954, dramaturg foraster).

“Quant a qui per virtut de l'amor assumeix

les dolors d'altri, anul·la tots els propis i estableix el seu cor treballant en un gaudi greu i durador”.

“Preferiria patir totes les sofrances del món abans d'assolir aqueixa saviesa en què tot em semblàs indiferent i và”.

(Lanza del Vasto, deixeble europeu de Gandhi).

LANZA DEL VASTO.

“En veure la inutilitat pràctica de ma vida, rumiava en Jesús a la creu: també Ell hi era sense poder-se'n moure i ja no podia fer allò que féu durant sa vida pública...i, tanmateix, d'allí estant féu la cosa més gran, redimir-nos a nosaltres, els pecadors”.

(Van Thuan, bisbe catòlic vietnamès, durant els seus 20 anys de presó).

“El patiment és el fil amb què va teixint-se

la tela de l'alegria”.

(Henri De Lubac, S.J., Jesuïta, teòleg i cardenal catòlic).

“La creu simbolitza una veritat ensems còsmica i històrica. L'amor venç el món, però la seva victòria no és fàcil. Allò vell no deixa pas a allò nou sense intentar desfer-lo”.

(Reinhold Niebuhr, teòleg protestant nord-americà, 1892-1971).

REINHOLD NIEBUHR.

“Viure estimant, estimar patint, patir callant i sempre somrient”.

(Teresa Sodupe). Ω

Maria Alberdina

- Centre de dia per a Persones Majors
- Assistència a Domicili
- Serveis Assistencials
- Activitats

Tel. 24 H
667 447 947

C/. Trencadors, 1 bis
07600 El Arenal

ALUTECNIC

CARPINTERIA DE ALUMINIO Y PVC

HOCO VENTANAS
Concesionario Oficial

EXPOSICIÓ

C/ Torcuato Luca de Tena, 23
07008 Ciutat de Mallorca
Tel. 971 24 60 14

FÀBRICA

Camí Son Majoral
07198 Polígon Son Ferriol
Mòbil 666 021 733
Tel. 971 42 74 26

MATERIALES PARA LA CONSTRUCCION

Ca'n Mari, s.l.

Carretera Manacor, 403

Tel. 971 42 83 00

Fax 971 42 86 61

07198 SON FERRIOL
PALMA DE MALLORCA

C I U T A T D E M A L L O R C A

Fa 15 anys que en Joan Domínguez va obrir l'Estudi M-30 Verd. Ara el te al carrer Martí Boneo, 10 a son Dameto. Pinta façanes i interiors. Tel. 971 735 601

Fa 22 anys que n'Alfons Navarro i na Paquita Corpas obren el Taller Automatismes Elecna al carrer Niceto Alcalà Zamora de Ciutat. Tel. 971 289 986

Fa 3 anys que na Rosa Garau regenta la botiga Marcs Sant Ferran, al carrer de sant Ferran de Ciutat. Aquesta botiga que fa 30 anys que està oberta, posa vases i ven pintures. Tel. 971 281 888

Fa 3 anys que en Joan Vic i na Carena Bestard regenten la Taverna Mallorca El Guajiro al carrer de la Indústria de santa Catalina. Plata combinats i tapes elaborats amb productes autòctons. Tel. 971 458 105

Na Rosa Arabí, a qui veiem amb la seva filla Laura, és la madona jove d'Arabí Disseny al carrer de sant Ferran de Ciutat: Il·luminació, xemeneies, escales de caragol ... Tel. 971 280 540 - 619 743 232

Fa 6 anys que n'Alfred Claret d'Orpessa (Castelló) ha obert el taller de restaurador de mobles Xicarandana a Santa Catalina. També és mestre i ensenya a restaurar. El trobareu al 676 146 869

Fa un any que en Manuel Moia, n'Anna Gómez i el seu fill Samuel han obert el Restaurant Manuel i Anna al carrer Vicenç Joan Rosselló de son Dameto, al costat de la caserna de la Policia Municipal de Ciutat. Despatxen menús a 7€. Tel. 971 733 146

Fa 2 anys que n'Encarna Ballesteros i na Carme Martín obren la Perruqueria Ballesteros-Martin al carrer de Niceto Alcalà Zamora de Ciutat. Tel. 971 287 259

Fa 3 anys que na Marta Pomar ha obert el bufet d'advocats i l'Assessoria Fiscal d'Antic al carrer Antic de santa Catalina. Tel. 971 734 957

Fa 9 mesos que na Joana Mas ha obert la botiga de Merceria i llenceria Copinya al carrer de Vicenç Joan i Rosselló de Ciutat. Tel. 971 283 538

Fa 4 mesos que n'Elisabet Zamorano i sa mare Maria Pariente regenten el Bar L'Espiga al carrer de sant Ferran de Ciutat. Despatxen plats combinats. Tel. 971 455 687

Fa 8 anys que na Mar, a qui veiem amb les seves oficials, va obrir la Perruqueria Mar Babon al carrer de sant Ferran de Ciutat. Tel. 971 780 362

SERVEI OFICIAL SON FERRIOL

**Cotxes nous de la nostra marca
Cotxes ocasió totes les marques**

Exposició i venda. SERVEI MECÀNICA. Avinguda del Cid, 44 - Tel. 971 42 76 14
CARROSSERIA I PINTURA: Sant Joan de la Creu, 65 - Tel. 971 42 75 86
Mòbil 610 41 81 66 - 07198 SON FERRIOL.

Optica La Ronda

C/ Andrea Dona, 9
Tels. 971 28 34 38 - 971 28 56 46
Fax. 971 22 13 41
07014 Palma de Mallorca

**¿Vols deixar de beure?
PODEM AJUDAR-TE**
Tel: 616 08 88 83
Alcohòlics Anònims

Cafeteria WILLI'S

ENTREPADS - TAPES VARIADES

PLAÇA DE SANT COSME, 3
TEL. 971 735 183

07011 CIUTAT DE MALLORCA

SANT CELONI

Conferència-col·loqui:
El català, llengua de segona?

Dia: Dissabte, 17 de maig de 2003
Hora: 7 del vespre
Lloc: Casal Quico Sabaté

Sempre dic sa veritat

PER CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

Tres coses al món hi ha,
Que tenen molt de valor,
L'or per seva brillantor,
S'enteniment, qui el tindrà.
Sa dona vull assenyalar,
Per ésser molt temptadora,
Si és bella i plantosa,
Tot home conquerirà.

L'or se troba aferrat,
A dins sa molt forta roca,
El qui el desferra troba,
Que això molt li ha costat.
Això se ven al mercat,
Per construir peces fines,
Ses esglésies totes brillen,
Demostren sa qualitat.

Degut a sa densitat,
Que aquest metall posseeix,
Per tota cosa serveix,
Per donar vistositat.
Un diamant incrustat,
Està envoltat tot d'or,
Diuen que això és un tresor,
Perquè molt els ha costat.

Temps passat la gent major,
Tenien sa botonada,
En cada braç ensenyava,
Aquell tan preuat valor.
Quan hi havia processó
Allà sa gent la lluïa,
Dues carreres seguia,
D'aquell resplendent botó.

Les santes més senyalades,
Forjades de fusta són,
Escultors millors del món
Han emprat ses seves manyes.
Amb línies ben perfilades,
Que molta feina han costat,
A elles han comparat,
A dones ben fetes i guapes.

Els pintors millors del món,
Amb elles han treballat,
Que brilli el seu pintat,
Pertot aquell gran contorn.
Com que, admirades són,
Amb corona d'or al cap,
I cadenes al coll penjat
Que valen molts de milions.

Quan fan ses festes majors,
Les treuen a passejar,
Com que molta gent hi ha,
Tenen admiracions.
Amb unes aparicions,
Que d'ella varen tenir,
Sa fe varen posar-hi
Amb totes ses condicions.

Dins aquesta humanitat,
Hi habita molta gent,
Un amb s'altre diferent,
No creurà el seu embat.

Un sortirà interessat,
Farà cas de tota cosa,
Un altre que se proposa,
Gastar lo que ha heretat.

Un sortirà creador,
D'allò que no ha existit,
El seu pensament li ha dit,
Lo pensat aconseguir-ho.

Ell amb sa vocació,
Que el pensament li dictà,
A gran obra s'aficà,
En be de sa nació.
Aquest pensament tengué,
Un pagès de Lluçmajor
Feia feina a sa conró,
Va deixar es sementer,
Va dir: me dedicaré,
Al cometa volador,
Un avió propulsor,
Vertical m'eixecaré.

En Pere Sastre li deien,
En aquell gran inventor,
Va posar s'il·lusió,
A obra que no la creien.
I malgrat que d'ell se'n reien
S'autogiro feu alçar,
Sa força li va mancar,
Va convèncer els qui ho veien.

Cap ajuda ell no troba,
Issac Peral un moment,
Del món el primer invent,
El submarí s'oblidà.
Aquest tan digne obrer,
A un racó ell reposa,
Però s'idea deixà.

Sa dona és temptadora,
Això està demostrat,
S'home queda ben xiflat,
Si camina salerosa.
Si ella és bella i rumbosa,
I molt dolça amb so parlar,
Ningú se resistirà,
Tan si és morena com rosa.

Un emperador romà,
Que molt de poder tenia
Marc Antoni ell nomia,
A una dona es lliurà,
S'empenyà a ocupar,
Egipte un cert moment,
Dotat de tot element,
Per ses terres destrossar.

Un vaixell li va sortir,
Estava tot il·luminat,
També molt ben adornat,
L'atenció va cridar-li.
A ell va atracar-s'hi
Per que s'atenció cridava,
A la Reina Ceopatra,
El bon dia va dar-li.
Marc Antoni se lliurà,
A davant tanta fermosura,
Una dona tan aguda,
No me pensava trobar.

Enamorats van quedar,
I feren sa unió,
I seguint el seu amor,
Sa pau allà va regnar. Ω

El PP acusa els manifestants de dir 'sí' al 'terrorisme' i a 'les armes de destrucció en massa', i de oposar-se 'a la raó i a la llibertat'

17/02/2003 (Edició: GENERAL)

rres.

El PP <http://www.pp.es/> ha respost a les veus contràries a la guerra d'Iraq amb un **especial** http://www.pp.es/ofic_inform/irak.asp a la web amb material a bastament per defensar la seva postura. Però dins l'especial destaca el Periódico Popular, una mena de petit diari en format pdf amb uns arguments poc menys que insòlits. A la secció del diari més destacada gràficament, el PP assegura que ara el més senzill és 'dir no'. Però no dubta en criminalitzar els que diuen 'no' a la guerra, i els acusa de dir 'sí' 'al risc de les armes de destrucció en massa', 'al triomf de l'amenaça del terror sobre la pau mundial', a que 'grups terroristes com al-Qaida protagonitzen un altre 11 de setembre' i al 'totalitarisme de Saddam front a la lògica internacional', i també de 'donar l'esquena a la raó i a la llibertat'. Avui ens abstindrem de fer comentaris sobre els arguments que el PP descabdella al 'Periódico Popular'. La publicació es titula 'Per la pau. Per la nostra seguretat'. A més d'acusar als participants de les manifestacions massives de dissabte, el PSOE, acusant-lo de deslleialtat i comparant la posició actual amb la de la guerra del Golf de 1990, quan aleshores era al govern.

Comentari:

Sembla evident que el PP aposta molt fort per Bush en el mateix sentit que ho fa, per ex., Sharon. Les enquestes donen que la gran majoria de la població espanyola és contrària a la guerra i disconforme amb la política de Bush, però la població espanyola encara és més majoritàriament partidària de reprimir severament tot allò que pugui tenir cap lligam amb el terrorisme d'ETA, i això funciona, com a l'època franquista o inquisitorial, sols per simples insinuacions de la Brunete mediàticojudicial del PP.

I, a més, la població espanyola demostra prou espanyolisme en totes les enquestes. La jugada d'Aznar és tenir permís de Bush per a fer el que vulgui, en el mateix sentit que ho féu Franco en l'època de la guerra freda o Sharon actualment.

Aznar pot demostrar a Bush amb enquestes feaents a la mà que la població espanyola és antinordamericana però que ellos, el "competent, imprescindible i fidel gos guardià" PP, pot contrarestar aquest antinordamericanisme des del poder que detenta. "Tanmateix", per continuar al poder -i ací ve la contrapartida dolça per a l'asnarisme-, el PP no té més remei que ser superespanyolista i reprimir sense contemplacions bascs, catalans i d'altres minories herètiques. "Per tant", Washington, a fi de servir els propis interessos, ha d'aplaudir tota la política interna del PP i donar-li "llicència per a matar", que per qualche raó són aliats en les gue-

Els EUA no tenen cap altre interlocutor pronordamericà, les nacions oprimides solen ser molt antiamericanes. Per tant, en diplomàcia, que és la política real d'allò possible, Aznar juga a tenir bons padrins, aliats forts a Washington que el tinguin consentit i fins i tot li donin de propina molt probables exportacions preferents d'armes o petroli a baix preu.

Pel costat independentista català, la política que ens convé és la mobilització antigüerra a totes passades, però sense fer antiamericanisme ni tan sols parlar gaire de Bush (no és l'enemic directe o principal de Catalunya): centrar les crítiques contra el PP, demostrar el bel·licisme feixistoide que inclou i ajudar la ciutadania a prendre'n consciència a fi de desempal·lugar-nos a les pròximes eleccions d'aquests llefiscosos escurçons neofranquistes.

Després de provocar tanta histèria repressiva contra suposats col·laboradors d'ETA -com els d'Egunkaria, periòdic que s'havia desmarcat clarament i repetidament de la violència etarra!- allò més caritatiu que és menester dir al Sr. Aznar i els seus falcons és que de la guerra al terrorisme la diferència més visible és que la guerra mata molta més gent civil (calculat en una relació de 10.000 persones per cada mort de terrorisme). Així, les seves manipulacions histèriques i inquisitorials se li poden esclatar a les mans perquè, en resultats pràctics podríem dir que la política defensada per Aznar és 10.000 vegades el que fa el terrorisme: A efectes pràctics és una política que assassina 10.000 vegades més segons la insubornable realitat històrica.

J. T.

<http://www.aznar.net/>

<http://storm.prohosting.com/extraofi/>

<http://www.unitat.org/>

<http://perso.club-internet.fr/jppujol/MIAS.html>

MAGNIFICA I SOLEMNE HIPOCRÉSIA DEL GOVERN RACISTA ESPANYOL: EXPORTACIÓ D'ARMES QUÍMIQUES ESPANYOLES A IRAQ.

Espanya és un dels principals productors d'armament per guerra química i bacteriològica.

Expal es dedica a exportar bombes amb capacitat de distribució d'armes químiques o biològiques. No exporten els productes químics, o els bacteris o les toxines, però sí tota la infraestructura perquè l'usuari final pugui omplir les bombes amb allò que vulgui. Hi ha fotos de la guerra Iran-Iraq i dels atacs dels iraquians contra els kurds on es pot veure clarament bombes que tenen escrit "Explosivos Alaveses". Ω

TORTURES

He tornat a sentir les veus d'antany. Ho confesso. He fet tot el possible per oblidar-les i actuar com si res d'allò que va succeir hagués passat realment. És un mecanisme de supervivència i una forma d'oblidar que vaig viure l'horror i que me'l vaig empassar sencer. És així. Tenia síndrome d'Estocolm. Si m'estava passant a mi és que potser m'ho mereixia perquè en el fons, si havia caigut, devia ser culpable.

Però he tornar a sentir les veus d'antany. La bossa al cap, els cops per tot el cos, les ganes de morir i la impunitat d'aquells uniformats que em van destruir per dins i per fora. He esperat que es morissin de càncer o d'accident. No els desitjo res millor. Però no ha servit de gaire. Ells continuen, feliços i satisfets, torturant la gent amb la perícia de sempre. I he sentit les veus d'antany: els seus insults i els plors de la gent, els crits esquinçats de les víctimes, tancada en cel·les estretes i fosques esperant el següent interrogatori. I no puc callar més. Perquè he callat massa. I el meu silenci, ara mateix, seria redoblar la meua complicitat amb uns malparits que no mereixen un lloc entre els vius. He sentit les veus d'antany, fa tot just poques hores. Els detinguts de l'Egunkaria a qui ofegaven amb bosses de plàstic, els ciutadans que eren apallissats a les dependències de la Guardia Civil i aquell home que, arribat al límit de l'horror, intenta suïcidar-se. I sé que és veritat. Pura, crua, aterradora veritat. Ara com fa deu anys.

Jo he vist l'horror, estrany al meu propi cos, mentre el matxucaven a base de bé i es divertien fent-me passar uns agulla pel braç simulant la sessió d'electroxocs que vindria després. Sempre que no cantés, és clar.

Recordo com m'ofegaven, cada cop una mica més, fins al punt de perdre el sentit i caure a terra.

Com m'aixecaven a hòsties. I com seguien pegant-me amb guies telefòniques. I no han canviat. Són els mateixos senyors que viuen i treballen a la caserna de la Guardia Civil del meu barri, veïns de casa, que em van mirar a la cara i em van dir que si els denunciava em pelarien. Ells em van acompanyar a Madrid per torturar-me a plaer a la seu central de Guzmán el Bueno. I és ben cert: Em van clavar la por al cos. Van vèncer la meua resistència i em vaig deixar morir. Ells eren deus inclements que es permetien, un dia de juliol de 1992, convertir-me en una desferra humana. I em van omplir de por i vaig preferir plegar de viure abans que seguir l'interrogatori. Però ja saben el que es fan. Ni un cordill de sabata et deixen per por que t'intentis estrangular. I l'únic que et queda es llençar-te contra la paret i menjar-te una grapa i esperar que et facis prou mal per evitar que ells te'n facin encara més. I he sentit les veus del passat ara, en aquest present que em torna, de nou, als replècs de la memòria. Allà on vaig estar, als soterranis de l'infern, indefens a les seves mans, exposat a una degradació que cap home hauria de conèixer. I tot s'ha fet real ara que escolto per la ràdio que un ciutadà

basc ha intentat suïcidar-se perquè ja no podia més. I jo no puc més. I vull vèncer la por.

Que tornin, que em prenguin de nou, que m'apallissin sense remissió i que no els pugui escopir a la cara i recordar-los que no em podran vèncer. Em van vèncer. És dolorós reconèixer-ho. És el seu triomf.

La confessió que firmes contra la teua voluntat i que refutes davant un jutge que només fa cas de les declaracions extretes sota tortura, que com saben tots els inquisidors és el camí per arribar a la veritat.

No et recomposes fàcilment. T'han vinculat l'ànima i t'han arruïnat la vida. Res més fàcil.

Després ja només resta el terror que et queda a dintre i no se'n va mai. I saps que la impunitat és absoluta, que ningú et creurà, que ets un terrorista i que t'ho inventes tot. Com que tots declarem tortures, tots mentim.

L'axioma, justament, és el contrari. No sóc un cas apart. Tots passen per la piconadora en un festival de vexació inhumana que la Guardia Civil aplica a tots els acusats de terrorisme. No vaig tenir ni tan sols el mèrit de ser l'excepció a cap regla. I no era res personal. Però per mi si que ho era. I no els perdonava, però em resignava. No pagaran el seu crim. Res no els passarà. Seguiran fent mal perquè el PP, el govern i les seves clavegueres, considera que la tortura és la millor forma d'extreure una confessió i de sembrar el pànic entre el personal sabent que gaudiran, de passada, de l'encobriment informatiu car sempre hi haurà sicaris disposats a negar l'evidència.

Però no puc més. He escoltat les veus d'abans. I l'Egunkaria m'ha recordat que tinc el deure de parlar.

Que l'estat policial, la maquinària del terror i la mascarada democràtica han guanyat la partida. Que Franco i els vencedors de la guerra marquen les seves víctimes en nom de la creuada antiterrorista. I així ho dic jo. A qui vulgui escoltar-me. Ells em van torturar a mi i a desenes de catalans l'estiu de 1992. Ho han tornat a fer el 2003 amb els detinguts de l'Egunkaria però ho han seguit fent cada dia de la seva vida.

I si per ser etarres s'ho mereixien, aclariu-m'ho i legalitzem la tortura. No siguem més hipòcrites.

Prediqueu-ho als quatre vents i feu feliç l'Espanya racial. Però jo no vull callar més. He sentit les veus d'antany i crido el crit que em pertoca: Basta ya!. I els asseguro que tinc la por al cos. Por a que em vinguin a buscar de nou. Por de topar-me'ls una nit i no poder defensar-me'n. Por que tot torni a passar i estar sol. Indefens. Perquè aquest article el llegiran. I la veritat és l'únic que no suporten. Creguin-me. Ω

Oriol Malló
Publicat a El Punt

L'ESPECTACLE PREELECTORAL A EIVISSA

La distància que permet el fet de no participar en la pròxima contesa electoral si no és per aportar-hi algunes idees, possibilita analitzar una mica tot allò que es relaciona amb aquest esdeveniment amb més perspectiva que si hom hi estigués directament implicat. No diré que no em plau poder-m'ho mirar des d'aquesta perspectiva, que, en qualsevol cas, també resulta enriquidora i que no té per què no ser participativa. No tots els ciutadans han de ser candidats en les eleccions (tot i que seria bo que tothom, al llarg de la seua vida, alguna vegada participàs en algun tipus d'esdeveniment d'aquestes característiques, tengués algun càrrec públic, hagués de gestionar alguna cosa i sabés què suposa enfrontar-se a la crítica, a haver de prendre decisions i a poder tenir càrrecs importants de consciència si hom és honrat i les coses no acaben de sortir bé del tot). No tothom ha de ser candidat, però és bo que hi participi el màxim de gent, aportant-hi opinions, participant amb el debat i el diàleg a la realització dels documents que hauran de servir per a l'acció de govern, o exposant els propis dubtes en veu alta, o les queixes en relació a allò que hom considera que, en el si de la nostra societat, no funciona prou.

Sembla que, després de quatre anys de govern del Pacte Progressista, a les illes Pitiüses (sota el rètol de COP, a l'illa de Formentera), no només no s'haurà produït un desgast important, sinó que els resultats, previsiblement, seran encara millors que els del 1999. El PP ha estat un pessim partit d'oposició. Acostumats com estaven a guanyar al llarg de tot el període de la Transició, no han sabut pair la derrota electoral i realitzar una oposició constructiva, i s'han acabat posant el dogal pitjor que podien al coll: el de la judicialització de l'activitat electoral. A través del seu pamflet diari particular, han intentat carregar-se la imatge pública d'algunes persones significatives del Pacte Progressista, amb la intenció d'aconseguir que allò que no assoliran els mèrits del Partit Popular ho puguin assolir els suposats demèrits d'aquells que actual-

ment governen les illes Pitiüses. Insistesc que l'estratègia no podia ser pitjor, perquè, a hores d'ara, no crec que hi hagi ni un sol ciutadà de les nostres illes —ni entre els votants del PP ni entre els votants del Pacte— que consideri que efectivament hi ha més corrupció a les files del Pacte que a les del PP. Tothom percebrà aquests intents del PP com a "baralles de polítics", sense més transcendència.

Que al PP ja li vagi bé que sorgeixin grupuscles anticatalanistes que intentin rosegar vot al Partit Socialista —amb tota la història que el PSIB concorre a les eleccions autonòmiques i municipals, a l'illa d'Eivissa, conjuntament amb ENE i ERC— no fa més que reforçar la teoria que resulta bastant probable, si les coses no es torcen excessivament, que el Pacte pugui governar en solitari, sense necessitat de cap crossa (que, en qualsevol cas, només podria existir si Els Verds treien un diputat, cosa dubtosa a tenor dels últims esdeveniments en les files d'aquest partit). Podria ocórrer, emperò, amb aquest empatx de nacionalisme espanyol que les hosts aznarianes estan promovent pertot arreu, que qui perdés vots a costa de les "Juntas Españolas" de torn no fos el Pacte, sinó el Partit Popular, com ja va ocórrer a les últimes eleccions. Aleshores, l'efecte boomerang tornaria a ser rodó...

Del Pacte, en el futur, només s'ha de demanar, entenem, que reforci el seu perfil autònom, que continuï treballant —cada vegada amb més força— per normalitzar la llengua i la cultura pròpies de les nostres illes —ço és, la catalana—, que eixampli les cotes d'autonomia per a les illes Balears, que maldi per aconseguir un finançament més just per a l'autonomia, que configuri els elements bàsics d'una comunitat autònoma (poder legislatiu, executiu i judicial) i que es doti d'unes forces de seguretat pròpies. Si tot va en aquesta línia, a aquest arbre que hem començat a construir entre els sectors més dinàmics de la societat eivissenca li podem augurar àmplia brotada, fruits saborosos i llarg futur. Ω

BERNAT JOAN I MARI

Els 183 escàndols del PP

Tots els diputats del PP s'han posicionat sense fissures a favor de la dialèctica bel·licista. Aquesta postura suposa augmentar la tensió ambiental, a fi de poder justificar un conflicte armat a gran escala sobre el territori d'Iraq.

D'una manera molt diferent s'ha posicionat el Vaticà, ja que el Papa i tots els seus enviats s'han mobilitzat per frenar una guerra preventiva. Tot i la diligència de la diplomàcia més secular, sembla que la seva acció està essent poc profitosa. El Vaticà, amb els seus consells i nuncis, actua seguint el bons desigs que li inspira l'Església catòlica sota la direcció del seu cap, el bisbe de Roma. Tot i que pot haver-hi confusió són dues coses distintes. És l'Església catòlica que fa possible l'existència del Vaticà, com ens polític internacional, a fi de poder influir en els afers mundials. Gràcies a això, la veu dels cristians pot sentir-se en els fòrums més diversos, fins i tot allà on els estats sobirans poden expressar-se.

Per tant, vist així, són els bisbes, i no els nuncis, els que en la seva acció en la difusió d'uns valors han fet valer una visió optimista i de confiança per evitar una guerra. De fet, ha estat el propi Papa qui ha recordat d'una manera molt clara que la guerra sempre és un fracàs de la Humanitat. Aquesta té l'obligació d'esgotar fins al límit totes les possibilitats de pacificació. I, per això, Joan Pau II no ha dubtat ha recordar als polítics d'ascendència cristiana tot el pes de la filiació divina que professen. Dit d'una altra manera, el lligam íntim que els uneix amb el Redemptor podria quedar alterat si no cuitessin a actuar lleialment i de tot cor. S'allunyarien del sentit del seu credo, si optessin per anorrear els atributs de la dignitat humana, en els quals busca emmirallar-se la Transcendència i la força de l'experiència religiosa.

Sense entrar a valorar qüestions pròpies de l'es-

fera privada de les persones, el fet és que sociològicament, el PP representaria una part important de la gent de dretes "practicant i catòlica" entre els espanyols i alguns residents als Països Catalans. I, precisament, sobre aquesta base s'hi va fer la tria dels seus diputats al Congrés dels espanyols. Doncs, així són les coses, d'aquest 183 diputats, votant secretament, cap s'ha adherit als plantejaments del Papa, ni del Vaticà i, encara menys, de l'Església catòlica.

Però, no sols és una qüestió sociològica. També és política, doncs el PP va poder ingressar a la Internacional Demòcrata Cristiana, àmbit ideològic que sense embuts subscriu tota la doctrina social de l'Església catòlica, després d'haver expulsat, per medis molt poc recomanables, un dels fundadors d'aquest club polític internacional, el PNB o Partit Nacionalista Basc.

Per aquestes dues raons, si més no resulta escandalosa, des d'una perspectiva cristiana, la política que està conduint aquest partit polític dels espanyols. Fet que no ens hauria de preocupar (als catalans cristians o no), si no fos per que les seves decisions ens afecten directament, i sempre, negativament.

Una de les darreres opcions per evitar aquest fatal desenllaç seria la intervenció del Rei, el qual molt prudentment és manté al marge de tot, per no variar. En aquest cas, no obstant, no pot ésser així. Com alguna vegada ha recordat el professor Sánchez Agesta, en qüestions de guerra i pau, l'opinió del Rei és qualificada. La Constitució espanyola, text normatiu redactat a la mida dels espanyols i a costa de la llibertat dels catalans i altres nacions, regula un procediment molt rígid per la declaració de guerra. Una de les seves prescripcions és la prèvia autorització de les Corts generals, es dir, del Congrés i del Senat. Però en el cas, com ara, de que el grup majoritari,

el PP, n'obtingués aquest doble aval, el Rei s'hi podria negar, doncs aquest supòsit (la declaració de guerra) és l'única excepció escrita en que el Rei no està obligat a actuar tot validant l'acció del Govern. La Constitució dels espanyols estableix clarament que per declarar la guerra el Rei està facultat a actuar, però no obligat. Jurídicament, facultar és molt distint d'obligar.

Vista aquesta poc aprofitada excepció legal, no estaria de més que la ciutadania d'arreu interessada amb un futur de pau cerqués la intervenció reial borbònica.

Tot i així, també és discutible, que l'aportació diplomàtica dels espanyols a una eventual invasió dels USA sobre territori d'Iraq, suposi una declaració formal de guerra. De fet, de ben segur, el Govern dels espanyols tractarà per tots els mitjans d'evitar-ho. Fins al moment, no ha transcendit cap projecte de participació activa en l'ocupació militar d'aquell remot país, però fins a quin punt donar suport de tota mena amb bases aèries o coaccions diplomàtiques no és una forma més de participar en la guerra?

L'estella de 1898, amb la fi del paranoic Imperi Espanyol, continua clavada en la ment de les oligarquies latifundistes castellanques i andaluses, fins al punt de desvirtuar no sols la convivència hispànica, sinó també per portar el nom d'Espanya a una guerra que l'enfronta amb tot el món àrab; per cert, gent tant hispànica com el pitjor castellà doncs no van ésser expulsats fins el 1604. Per sort, la gent dels Països Catalans no tenim cap motiu per sentir-nos-hi copartípeps, tot i que com acostuma a passar, ens tocarà el rebre si no fem alguna cosa per evitar-ho. Ω

Llorenç Prats-Segarra
campusjove@correu.vilaweb.com

VIVIM REALMENT EN UN ESTAT DE DRET?

Teòricament l'Estat espanyol és un estat de dret. Teòricament, els ciutadans d'aquest estat tenim una sèrie de drets individuals que són, també teòricament, inalienables. De manera que, igualment teòricament, podem estar tranquils. Hi ha indicis, emperò, que les coses van d'una altra manera i, al meu parer, això, amb tota justícia, ens ha d'inquietar. Els ciutadans de l'Estat espanyol haurem de començar a actuar cautelosament i a posar en tela de judici si efectivament vivim en un estat de dret o no.

Alguns d'aquests indicis ens poden arribar a posar altament en guàrdia. Pensem-hi. Per exemple, el sistema judicial espanyol pot tancar un mitjà de comunicació, com ha fet recentment amb el diari basc Egunon Egunkaria, perquè una part dels seus membres (o potser tots?) se suposa que estan relacionats amb l'entorn d'una organització terrorista. Es fulmina la llibertat d'expressió basant-se en una presumpció que, a hores d'ara, no ha estat verificada davant cap tribunal. I, cosa molt sorprenent en un estat de dret, hom es carrega una organitza-

ció supraindividual -un diari- a causa dels hipotètics delictes que hagin pogut cometre algunes de les persones que hi treballen. No voldria pensar que, si algun dia qui escriu comet algun delictes (cosa que intentarà que no passi) o és perseguit per alguna disfunció amb la legislació oficial (cosa que passa tot sovint), els mitjans de comunicació amb els quals col·labora se la puguin carregar. En un estat de dret, perquè un ciutadà determinat cometi un delictes, no es pot clausurar, per exemple, el diari on aquest ciutadà escriu. D'obvi no mereixeria ni comentari. Si no fos que el tancament d'Egunon Egunkaria no ha aixecat una onada de protestes de grans dimensions arreu dels països del l'Estat espanyol. Al contrari, només al Principat de Catalunya s'han organitzat actes reivindicatius a favor de l'únic diari que fins ara hi havia en llengua basca. La llibertat d'expressió constitueix una de les peces bàsiques de qualsevol sistema democràtic. Tampoc no caldria dir-ho: sense llibertat d'expressió no hi ha democràcia, per molt que, formalment, aques-

ta pugui existir.

Un altre indicatiu altament preocupant: el director de l'esmentat diari ha denunciat que, en ser detingut, va ser torturat per la policia. El ministeri de l'Interior del govern espanyol, en comptes d'obrir immediatament una investigació per veure si Martxelo Otamendi té raó o no, ha procedit a... denunciar els periodistes que han denunciat tortures! El fet increïble, de tota manera, no és que els hagi denunciat, sinó que ho hagi fet abans de demostrar-se que les afirmacions d'aquests periodistes puguin ser falses. Ja es dona per suposat que resulta del tot impossible que algú sigui torturat? Si és així, l'Estat espanyol hauria de dur als tribunals els membres d'Amnistia Internacional (i tot el seu entorn) perquè sistemàticament aquest estat apareix en els informes anuals sobre la tortura. Per les mateixes raons que el ministeri de l'Interior duu als tribunals n'Otamendi, també hi podria dur qui signa aquest article.

Tot plegat ens duu a preguntar-nos si realment vivim en un estat de dret.

Acabem amb una anècdota del tot reveladora: l'any 1992, en relació a la celebració dels Jocs Olímpics a la ciutat de Barcelona, el jutge Garzón -mestre dels del Olmo i companyia- va aplicar la llei antiterrorista a tota una sèrie de ciutadans catalans que se suposava que podien organitzar algun acte reivindicatiu aprofitant la celebració dels jocs. Qualsevol que fos susceptible de muntar una manifestació, una protesta, d'escriure un pamflet a favor de quelcom que no es trobàs dins el més estricte ordre establert, estava en el punt de mira del de sempre. Una part d'aquestes persones, en sortir al carrer sense càrrecs, denunciaren tortures per part de la policia. Cap instància de l'estat espanyol no els ha fet cas. Ara, passats més de deu anys, s'està instruint un sumari ben gruixut a Estrasburg. Els tribunals europeus potser restituiran les coses que no han volgut veure els tribunals espanyols. I, segurament, eixamplaran encara més els nostres dubtes sobre si vivim o no en un estat de dret. Ω

BERNAT JOAN I MARI

Exercici físic

Que és?

Hi ha una activitat física per cada edat i circumstància

Definim l'exercici físic com una activitat física planificada, estructurada i repetitiva que té com a objectiu millorar o mantenir els components de la forma física.

Entenem per activitat física qualsevol moviment corporal produït pels músculs esquelètics. D'aquest moviment en resulta una despesa energètica que se suma a la de la despesa del metabolisme basal.

Parlem d'esport quan l'activitat és reglada i competitiva.

Una persona en bona forma física és la que es desenvolupa diàriament amb vigor i diligència, sense fatiga excessiva i amb energia per fer activitats.

Sedentarisme

El sedentarisme és una de les causes d'aparició i desenvolupament de les malalties cròniques més freqüents.

El sedentarisme també facilita l'aparició d'una sèrie de patologies cròniques com:

- * Patologia cardiovascular, especialment arteriosclerosi, malaltia coronària i hipertensió.
- * Patologia metabòlica, sobretot diabetis mellitus no insulíndependent.
- * Patologia musculoesquelètica, que en les persones d'edat provoca artrosi i atrofia muscular. També pot afavorir l'osteoporosi i les fractures.
- * Càncer, sobretot de colon.
- * Patologia psicològica, sobretot depressió, ansietat i estrès.
- * Obesitat i sobrepes.

Una persona sedentària té un risc de mort molt més alt que una que tingui un estil de vida actiu.

Exercici físic "fàcil"

Una bona manera de fer exercici, "sense voler" és incloure'l en les activitats de la vida quotidiana.

Nota

Fer les feines de la casa és un bon exercici físic. Exemple: passar l'escombra en comptes de l'aspirador. Però hi ha moltes altres activitats que poden suposar fer exercici físic.

- * Després de dinar o de sopar és convenient fer una passejada. Primer pot ser de 10 minuts, després es pot allargar progressivament fins a 30.
- * La bicicleta estàtica o qualsevol aparell de gimnàstica poden ser estris adients per fer exercici a casa.
- * També podeu pot prescindir del comandament a distància i aixecar-vos cada vegada que vulgueu canviar de canal. I si teniu set, aixecar-vos a buscar un got d'aigua, més que no fer-vos-el portar.

Oblidar-se de l'ascensor per pujar i baixar escales.

A la feina

No és convenient mantenir més de 20 minuts la mateixa postura a la feina, sigui davant d'un ordinador o darrera d'un mostrador.

Si teniu una feina que demani moure's o fer activitat física, l'enhorabona, però si teniu una feina sedentària, per exemple davant d'un ordinador, també hi ha maneres de no estar hores i hores assegut.

- * Evitar, quan sigui possible, els correus electrònics i les trucades telefòniques. Millor anar a donar un encàrrec o a fer una gestió personalment, a peu.
- * Oblidar-se de l'ascensor per pujar i baixar escales.
- * Procurar tornar a la feina després de dinar tot donant una volta.
- * Organitzar un campionat d'algun esport al quals sigueu aficionats és una bona manera de fer exercici amb els companys de feina.
- * Pujar o baixar del metro o de l'autobús que us porti a la feina unes parades abans o després i caminar fins a arribar-hi.

La constància és una bona aliada de l'exercici. Podeu anotar-vos a l'agenda el dia que us toca fer exercici.

Oci

El temps lliure és un bon moment per mantenir-se actiu i divertir-se.

A Catalunya, el 59% de la població entre 15 i 65 anys és sedentària durant el temps lliure, i treure profit de les hores de lleure per fer exercici és molt senzill.

- * Planejar vacances o caps de setmana que incloguin anar d'excursió, sol, amb la família o els amics.
- * Fer coses que no es fan la resta de l'any: nedar, anar en bicicleta, córrer, passejar.
- * Per a qui li agrada, ballar és una manera divertida i molt saludable de mantenir-se en forma.
- * A la platja es pot jugar a pales, o fer caminades i córrer, o anar en patí de pedals, o fer caminades pel trencant de les onades, més que no limitar-se a jeure.

Comptes

Sempre és millor desplaçar-se a peu que en cotxe. Si és inevitable agafar el cotxe, procureu aparcar una mica lluny del lloc on aneu, per caminar una estoneta.

Conclusió

Si el sedentarisme està molt relacionat amb la mort per causes cardiovasculars, es pot dir que l'exercici físic allarga la vida i en millora la qualitat.

Consell Recordi

A l'hora de caminar és bo començar per un ritme suau i anar-lo intensificant, mantenint-lo una bona estona. Ω

Autora: Mònica Vilaplana Batalla
Farmacèutica comunitària.

What A Diff'rence A Day Made

(The Dorsey Brothers Orchestra)

What a diff'rence a day made,

Twenty four little hours,

Brought the sun and the flowers,

where there used to be rain.

My yesterday was blue dear,

Today I'm part of you dear,

My lonely nights are through dear,

Since you said you were mine.

What a diff'rence a day made,

There's a rainbow before me,

Skies above can't be stormy

Since that moment of bliss;

That thrilling kiss.

It's heaven when you

Find romance on menu,

What a diff'rence a day made,

And the diff'rence is you.

Quina diferència en un dia!

Quina diferència en un dia!

Vint-i-quatre hores una a una,

Que van portar sol i flors,

On sols solia haver-hi pluja.

El meu ahir era trist, estimat,

Avui sóc una part de tu, estimat,

Les meves nits solitàries parlaven, estimat,

Des que vas dir que eres meu.

Quina diferència en un dia!

Hi ha un arc de Sant Martí davant de mi,

Els cels, a dalt, ja no poden dur tempesta

Des del moment d'aquesta felicitat;

-aquella besada emocionant.

És ja el cel quan

trobes festeig en el menú.

Quina diferència en un dia,

I la diferència ets...tu. Ω

These Foolish Things

Lyrics by: Holt Marvell (b. Eric Maschwitz)

Music by: Harry Link

Music by: Jack Strachey

Originally made famous by: Benny Goodman (Benjamin David G.)

Ca. 1936

A cigarette that bears a lipstick's traces
An airline ticket to romantic places
And still my heart has wings
These foolish things remind me of you

A tinkling piano in the next apartment
Those stumbling words that told you what my heart meant
A fairground's painted swings
These foolish things remind me of you

You came, you saw, you conquered me
When you did that to me
I knew somehow this had to be

The winds of March that make my heart a dancer
A telephone that rings but who's to answer?
Oh, how the ghost of you clings
These foolish things remind me of you

AQUESTES COSES SENSE TRELAT

Una cigarreta que duu la marca d'un llapis de llavis
Un bitllet d'avió a indrets romàntics.
I, fins i tot, el meu cor té ales
Aquestes coses ximplen em fan recordar-te.
Una música de piano al pis del costat
Aquelles paraules dites a rodolons i que et digueren
allò que el meu cor volia dir
Les gronxadores pintades d'una fireta
Aquestes coses ximplen em fan recordar-te.
Vas venir, vas veure, vas conquerir-me,
quan ho vas fer per a mi,
vaig saber que, d'alguna manera, així havia de ser.
Els vents de març que fan del meu cor un dansaire
Un telèfon sona però...qui hi ha per agafar-lo?
Ah, com el teu esperit s'hi enganxa
Aquestes coses ximplen em fan recordar-te. Ω

El dolç son del benestar

La lenta tornada d'exiliats catalans no està exempta de perplexitat. El contrast entre els Catalans que van deixar i la que troben és molt gran.

Per contra, aquells països que els van acollir han seguit una progressió inversa. Argentina, Veneçuela, Mèxic, ... eren països que estaven molt per davant del nostre durant els anys 40.

Molt més que la qüestió política dels Països Catalans, sorprèn el nivell de benestar que aquí es respira, i el deteriorament desbocat que estan patint aquells territoris amics. Veneçuela amb els Pi i Sunyer, Mèxic amb els Galí, Argentina amb els Puigvert, Uruguai amb els Cuyàs, ... entre molts altres, dona una idea de la quantitat de catalans amb dificultats pel fet de residir en països en regressió.

Si bé la relació nacional amb aquests països en crisi ja existia amb anterioritat a la Guerra dels Tres Anys (1936-1939), amb l'exili forçat provocat pels vencedors d'aquell conflicte, aquesta relació va incrementar-se molt. La majoria van trobar-hi una oportunitat per prosperar econòmicament, i, el més rellevant, refugi per refer forces a fi de poder tornar a la pàtria.

Han passat els anys i la situació no ha canviat gens per molts d'ells. Alguns ja mai més tornaran al Principat o d'altres indrets dels Països Catalans. Per això, és d'agrair que els diferents governs del territori català els tinguin presents. No sols per rendir homenatges, en el cas dels exiliats per la força de les armes intransigents, sinó per poder mantenir viva una vinculació que ha de redundar, sense dubte, en beneficis mutus.

La diàspora catalana és un tema espinós. En part, per les pròpies qualitats d'aquesta diàspora. Normalment, les diàspores són més lliures per fer i desfer, lluny dels enclavaments d'opressió d'origen, com en el cas de dominació espanyola que patim. De fet, Francesc Macià, el president de la República catalana, per iniciar aquell històric procés d'autodeterminació va cercar el suport de les comunitats d'ultramar. I aquestes van respondre amb decisió. En el cas de Cuba i Xile, el suport va ésser total. També, valgui com exemple, va ésser gràcies a la diàspora jueva que el cristianisme va poder arrelar. Sant Pau, l'apòstol dels gentils i jueu de la diàspora, gràcies a la seva distància, va fer possible que el cristianisme no fos una simple secta jueva, per passar a ésser una religió universal. En definitiva, amb altres paraules, lluny dels focus de pressió hom és molt més lliure, per pensar i per actuar. Aquesta podria ésser la gran oportunitat de la diàspora catalana:

una aportació creativa a un procés polític pels territoris dels Països Catalans, i al saber universal.

Per desgràcia, la sort no ens acompanya. Les comunitats catalanes, majoritàriament en països iberoamericans, veuen amb perplexitat la fi de la seva supervivència. Allà, en pocs anys, davant la mirada atònita de milers de ciutadans honrats, la situació econòmica, de benestar i progrés, s'ha girat contra ells. És com un malson que sembla no tenir solució. Al costat d'aquesta inestabilitat econòmica s'hi ha de sumar els seus efectes socials: inseguretat, guerrilles, deficient sanitat, contaminació i un llarg etcètera de calamitats. Mai, només fa quaranta anys enrera, ningú hagués imaginat aquest escenari. Encara menys els catalans. Després dels estralls de la penosa guerra organitzada pels militars espanyols feixistes, allà van topar amb una prosperitat i grandesa de recursos que semblaven inesgotables. La fi del somni iberoamericà ja ha fet despertar els catalans.

Els Casals catalans estan esllanguint. Una nostàlgia feta d'un record romàntic hi plana entre les seves parets. En la mesura que no formen part de la teranyina per la lluita nacional per reconquerir la llibertat, en un primer estadi, i per millorar i obrir-se, en un segon pas; la rutina dels anys va laminant fins la total paràlisi les seves activitats.

La suposada llibertat de la diàspora per fer volar coloms i llançar-se a una aventura a llarg termini, per reconduir la situació catalana, nacional i personal, no existeix. Allà, lluny del Mediterrani, hom sols té la preocupació de sobreviure. Caram quina dissort!

Aquí, tot just s'està superant l'estigma de vencedors i vençuts, dins la societat civil. Anem trencant, lentament, amb la dicotomia de Casals parroquials i Ateneus populars propi de tantes viles i pobles dels Països Catalans, i per tant, fent una sola ciutadania, més compacta i unida. I tanmateix, s'estan atenent els mateixos dèficits que a la diàspora. Entre ells, no voler fer política, o no voler transformar o aportar un projecte de futur nacional o col·lectiu. La cultura, com l'idioma o les tradicions, sense el component polític no tenen sentit. Moren, com mor un ocell dins una gàbia, de tristor i de pena. Els pobles, més o menys units, com la vida, estan fets per la lluita: el combat constructiu, per treballar i millorar sense parar. Els que diuen el contrari, o són espanyols o són botiflers, parem-hi atenció! Ω

Llorenç Prats-Segarra
campusjove@correu.vilaweb.com

Contra la discriminació dels mallorquins condrets

Tenc un nebot que ara fa pràctiques per mirar de treure el carnet de conduir. Resulta que diu que, si suspenen, els fan tornar a les pràctiques cinc hores més que la vegada anterior. I que cada vegada que suspenen els afegeixen cinc hores més de pràctiques. Això els fa estar dins un foc de nirvis.

Jo deman una cosa: és cosa sabuda que hi ha un fester d'immigrants que vénen d'Espanya, d'Àfrica o de Sudamèrica que menen cotxe fora

carnet i la policia no es fica amb ells. Si peguen una paparra amb el cotxe, com que no tenen on caure morts, els maldecaps són de la persona condreta que ha rebut, no d'ells. Trobau que hi ha dret a aquesta discriminació dels qui volen fer les coses bé?

Avui en dia sembla que l'autoritat només cau damunt els qui fan feina i volen fer les coses així com toca. Basta que et droguis o que facis una

putada darrere l'altra per poder anar a lloure pel món i veure com l'autoritat, en lloc d'escalivarte de casta forta, fa els ulls grossos i es gira allà deçà.

Trob que no hi ha dret. Ω
Cordialment,

Jordi Caldentey
Militant ròneg d'Unió Mallorquina

CRONOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE TOT CATALUNYA

APOGEU DE L'ESPANYA NEGRA: ANYS 1557-1558

PER RICARD COLOM

com els espanyols reescriuen la Història.

les capitulacions de Sta. Fe els Catòlics concedien a Colom un 10% de totes les possessions que descobrí en el seu viatge. Lluís de Santàngel, ric hom valencià tresorer de la Confederació catalanoaragonesa, pagava l'expedició.

Quan els Catòlics s'adonaren de què havia descobert Colom, maniobraren per fer-se arrere en això del 10%: era massa.

En aquella època Castella tenia uns 8 milions d'habitants i la Corona catalanoaragonesa sols un milió, en molta inferioritat política i militar (Fernando, anomenat "catalanote" i "viejo catalán" per la xenòfoba aristocràcia castellana deia: *la boñigas de Castilla son oro en Aragón*). Fou aquest "catalanote" qui, segons el mateix Felipe II, preparà i dissenyà el gran Imperi dels Àustries.

Castella anà maniobrant durant els pròxims anys per a quedar-se en exclusiva amb tot l'or americà.

Llegiu aquest documentat estudi d'en Puigneró i Bilbeny: <http://www.unitat.org/colomn.htm>

Durant els Àustries tot llibre sobre Amèrica era estretament vigilat, censurat i reescrit, els vaixells sistemàticament escorcollats a fi d'amagar el gran Genocidi contra els amerindis, amb més de 100 milions de morts en dos segles, més a muntó més també després fins i tot en els actuals Estats jacobins criolls igualment racistes: www.laneta.apc.org/cdhbcasas/. D'això en digueren la "leyenda negra inventada por los luteranos".

"Espada de infieles, martillo de herejes y forja de Imperios", però en realitat "picaros, soplones, inquisidores y caciques". Ja els coneixem, no cal ni que ens ho expliquin. Allò negre són els fets, no pas que en parlin i sien coneguts: la dita "Leyenda Negra", que, segons la propaganda de l'espanyolisme enraciat oficial són "exageraciones de los enemigos de España" i del complot judeomacònic, és la pura veritat coneguda arreu del món, excepte a l'Estat Espanyol, on les autoritats i la burocràcia espanyolistes sempre han maldat de moltes maneres per amagar, sota una obsessiva censura i manipulacions obscurantistes, els propis tenebrosos crims que tan clarament els denunciaven a la llum de tot el món. Parlem d'uns fets que, a més a més, qualsevol pot conèixer -si vol- estudiant i ajuntant dades històriques que no tenen cap doble lectura possible i que són clares com el sol del migdia.

"Estim la Llibertat,
i l'estim més a mesura que conec millor
la submissió del poble
a l'esclavatge, a l'opressió i a la tirania,
i a horribles ídols del passat
que brillen, lluïts pels ressecs llavis
de la realitat".

Però, en aquest amor per la Llibertat, també estim aquells esclaus, perquè cegament van besar els morros de bèsties ferotges, en calma i beneïda inconsciència, sense sentir el verí dels escurçons i cavant, sense saber-ho, llurs tombes amb llurs pròpies ungles".

(Jubran Khalil Jubran, escriptor i artista libanès emigrat als Estats Units).

22-2-1557: L'Emperador abdicat, cansat de tot i malalt, es retira, en un darrer viatge, al Monestir de Yuste (Extremadura), en un intent de descansar, gaudir del menjar i, oficialment, d'aprofitar els seus darrers anys per salvar la seva malvada ànima.

Carlos i els monjos de Yuste admirant enginyers mecànics.

3 a 7-1557: Felipe és de nou a Anglaterra, convertit ja en rei dels regnes hispànics i borgonyons. Els anglesos es malferien dels estrangers i especialment odien els castellans per llur papisme intransigent. Felipe hi roman fred i indiferent a la reina i al reialme, si bé intentant deixar embarassada Maria Tudor per tenir un hereu anglès, cosa que no serà possible per l'eixorquesa de la reina.

1557: A "Los Coloquios de la Insigne Ciutat de Tortosa", en Cristòfol Despuig atribueix la Descoberta d'Amèrica al rei d'Aragó, sense cap implicació castellana: per una probable badada dels censors, Despuig hi diu encara que la descoberta d'Amèrica fou feta "ab prospera fortuna del mateix rey don Fernando d'Aragó, per manament y ordre del qual se començà, se ha de atribuir no gens a castellans".

Aquest autor hi defensa Catalunya del que els historiadors castellans "han escrit en ofensa de la nació catalana y tan publicament se consent va per totes parts". Per això, "Mèxia en la sua Crònica imperial... posa lo regne de Nàpols sota lo domini y corona de Castella, essent com és tan clarament de la corona d'Aragó, que los minyons no u ignoren". A més en Despuig hi fa intervenir un valencià, el qual designa el Principat de Catalunya com a "la nostra Pàtria antiga" i diu "que los valencians d'ací de Catalunya són eixits".

Jeroni Conques Garcia, luterà humanista català, tradueix el Llibre de Job al català, i és processat per l'averrant Inquisició imperial.

Dues terceres parts dels barcelonins han abandonat Barcelona -especialment cavallers i ciutadans- d'ençà el 1551 a causa de pestes i caresties.

Crisis financera d'Anvers: 1ª suspensió de pagaments

da d'una llarga sèrie a causa de la megalomania guerrera i integrista de l'aristocràcia castellana.

PAPA PAULUS IV.

GIOVANNI DELLA CASA

El Papa Pau IV és un patriota italià partidari de la independència d'Itàlia, si bé integrista i corrupte, dicta incomptables decrets de reforma i fa de la Inquisició un poderós motor de govern: arriba a empresonar el Cardenal Morone per sospites d'heretgia. Es dedica a afavorir la pròpia parentela, com de costum. Les relacions amb Anglaterra, dutes pel Cardenal Pole, foren catastròfiques perquè el Papa s'enpeguei en la restitució dels béns de l'Església. Ja vell, i aliat forçat de França, manté una desastrosa guerra contra Felipe II.

Mor Giovanni della Casa (1503-1557), prelat i escriptor, fundador de l'"Índex", llista de les obres prohibides pel Vaticà.

Carlos i el seu rellotger privat a Yuste.

Caupolican, cap dels araucans, és assassinat per Hurtado de Mendoza.

Els portuguesos arriben a l'actual Macao i funden la ciutat com a "feitoria" portuguesa no fortificada, amb el permís tàcit de les autoritats locals xineses: esdevindrà centre d'exportació de seda xinesa.

7-1557: Felipe deixa Anglaterra i torna a Flandes a causa de la guerra contra França. Maria, la seva esposa i tia segona, es queda a soles, en un ambient no gaire favorable.

"BLOODY" MARY I TUDOR.

ELIZABETH I.

10-8-1557: Contundent victòria hispanoflamenca, comandada pel Duc Manuel Filibert de Savoia, a St. Quintí, prop de París, contra els estols francesos comandats pel condestable de Montmorency: Fi de la guerra amb França (de moment almenys).

8-1557: Les tropes del Duc d'Alba arriben a les portes de

23-9-1557: El virrei català prohibeix els torneigs de cavallers de Barcelona a causa de la pesta.

11-1557: Mary I (Bloody Mary) mor als 42 anys a Londres, al Palau de St. James, enmig l'hostilitat antiespanyola, que fa de la Reforma una qüestió nacional. A la seva mort, el Papa refusa la seva mitja germana, filla d'Anna Bolena, Elizabeth (1533-1603), com a hereva a la corona anglesa aduint que és de naixement il·legítim.

Elizabeth I, una altra reina cruel però que aposta pel protestantisme.

1557-1558: **Focus luterans a Sebilía i Valladolid**, amb aristòcrates i eclesiàstics inclosos. Són ferotgement reprimits per la Inquisició, **molts d'ells cremats en foguera pública**, prou frares sebilians aconseguen fugir a Ginebra. A la nostra nació sols hi haurà un focus important, per aquests anys, el de Morella (Els Ports), són obligats a retractar-se per la Inquisició.

Inquisició espanyola.

1557-1570: La població de Barcelona continuarà minvant a causa de pestes.

1557-1627: En 6 ocasions distintes la Cort castellana, malpagadora, es nega a saldar deutes amb els seus finançadors: els Fugger i els genovesos.

6-1558: Els jurats mallorquins, expulsats pel virrei Rocafull, trameten un síndic a la cort per denunciar la mala administració del virrei.

1558: García Álvarez de Toledo y Osorio, virrei de Catalunya. Els virreis solen ser-hi forasters i pràcticament tots els bisbes, a fi d'assegurar-se el control de Catalunya malgrat la

Yuste: cadira de Carlos.

Mort de l'Emperador.

marginació a què és sotmesa.

Els pirates turcs ataquen Cuitadella (Menorca), la prenen a l'assalt i la sotmeten a un espantós saqueig.

Pesta a Mallorca: fa baixar la població de ciutat, sembla que prou gent se'n fugen a Part Forana.

Palau renaixentista, "el Castellnou", a Llinars del Vallès.

Creació del Consell d'Itàlia, a mida de les ambicions de l'aristocràcia castellana i a costa dels la noblesa catalanoaragonesa.

Prohibició d'importar llibres estrangers a la Península sense llicència. Meticulosa censura general de llibres. **Prohibició d'estudiar en Universitats de fora dels dominis de Felipe II, per evitar "contagis" protestants.**

John Knox torna de Ginebra a Anglaterra i hi emprèn la lluita contra el papisme.

9-1558: **Pragmàtica reial a totes les justícies: llista de llibres a cremar públicament.** Pena de mort i confiscació de béns per a qualsevol que s'hi relacioni sense llicència prèvia del Consell del Regne. Felipe II instal·la un règim que avui dia en diríem nazi, basat en l'integrisme catòlic com a fórmula per unificar reialmes tan distintes i amb tantes variades

llengües. **Els llibres de l'època són els equivalents als diaris, ràdio i televisions d'ara, és per això que intenta controlar-los d'una manera tan poc caritativa, cristiana ni liberal.**

21-9-1558: L'exemperador mor a Yuste, amb una imatge de la Maredeu de Montserrat entre les mans.

"L'assimilació idiomàtica dels immigrants s'hi realitzava de pressa i sense obstacles: sovint ells mateixos, i sempre els fills, ja parlaven català. Joan Timoneda, el pare del qual era aragonès, d'Alcanyís, diria: "mi lengua natural valenciana", i en la seva "llengua natural" escriuria versos i peces teatrals. Però la immigració comportava una contrapartida, inexorable, sobretot, pel fet de la seva quantia: el castellà havia d'incrustar-se en les relacions diàries dels catalans, i hi romaníam mentre els novinguts no eren absorbits" (Joan Fuster).

"BELLA, DE VÓS SÓ ENA MOR ÓS...

Bella, de vós só enamorós.

Ja fósseu mia!

La nit i el jorn, quan pens en vós, mon cor sospira.

Tot mon tresor done, i persona, a vós, garrida.

Puix no us vol mal qui el tot vos dona,

dau-me la vida;

dau-me-la, doncs, hajau socors,

ànima mia.

La nit i el jorn, quan pens en vós, mon cor sospira".

Joan Timoneda

(València? e. 1518-València, 1583) Ω

C I U T A T D E M A L L O R C A

Fa 22 anys que na Manuela Iniesta va obrir l'ña Perruqueria Modens Cortes al carrer Pasqual Ribot,30 de Ciutat. Tel. 971 912 102

Fa 32 anys que en Llorenç Bota fa feina al Taller Bota al carrer Bisbe Sastre de Ciutat. Ara en fa 12 que n'és el titular. Tel. 971 282 302

Fa un any que en Josep Garcia va obrir el Phone Center de telefonia mòbil: Amena, Vodafone i Movistar al carrer Pasqual Ribot, 30 de Ciutat. Tel. 605 355 518

Fa 14 anys que n'Elena Maiol de Bunyola és dependenta de comerç. Ara, fa feina a l'Eléctrica Garrido de son Cotoner. Tel. 971 284 628

Fa 3 anys que na Margarida i en Tito regenten el rentador de cotxes Frontón al carrer de Pasqual Ribot de Ciutat. Tel. 971 903 062

Fa 10 anys que en Paco Bàrcenas regenta la Fontaneria Misol al carrer Jeroni Alemany de Ciutat. Tel. 971 737 893

En Lluís Garcia Galera fou durant molts d'anys cap de publicitat de Coca Cola a les Balears i Pitiüses. Ara fa 5 anys que està jubilat, però no s'ha aturat de fer feina... Des de tota la vida en Lluís fou afeccionat a la pintura. Ara pinta com a professional com aquest quadre de la possessió d'Aubocassa que esta entre Vilafranca i Manacor. Una possessió gran amb capella, documentada en tems del Rei en Jaume II que fa una quinzena d'anys va comprar la Família Rollant Sola de Barcelona. En Lluís és l'home de confiança d'aquesta família, que va arrabassar els ametllers i va sembrar oliveres. Ara produeixen l'oli d'oliva verge extra DAURO que serveix per amanides i pa amb oli.

Fa 5 anys que en Guillem Andreu regenta la Immobiliària Mallor-casa al carrer principal de son Cotoner. Tel. 971 901 109

<http://vilaweb.com/>

El director d'«Egunkaria» adverteix que si el PP no vol tassa, tindrà tassa i mitja

En un acte multitudinari a Barcelona anuncia que hi haurà un altre diari en euskara i que portarà els torturadors a judici

MANUEL CUYÀS . BARCELONA

Els organitzadors haurien preferit que no hagués estat en una església «perquè recorda massa l'època del franquisme», però va ser a l'església de Santa Maria del Pi de Barcelona on es va celebrar l'acte multitudinari en suport de Martxelo Otamendi i d'Egunkaria, el diari que va dirigir fins a la clausura per ordre de l'Audiència Nacional. Els oradors que van fer costat a Otamendi, influïts pel marc on se celebrava l'acte i pels fets que els havien portat allí, inevitablement van fer el paral·lelisme amb el franquisme, que també tancava diaris, aplicava les tortures que el director d'Egunkaria denunciava i obligava a refugiar-se als edificis religiosos. Otamendi va deixar clar que no pararà fins a fer un altre diari en euskara i portar els torturadors al banc dels acusats.

«Si no volen tassa, tindran tassa i mitja», d'aquesta manera va acabar el parlament Martxelo Otamendi davant una església de Santa Maria del Pi plena de gent asseguda als bancs, al terra i a les escales i amb moltes persones que no van poder entrar i van seguir l'acte des de la plaça del davant. Otamendi havia explicat abans quina mena de diari seriós, rigorós i respectuós amb totes les sensibilitats era la publicació que ell va dirigir fins fa uns pocs dies. Va dir que Egunkaria des de feia sis mesos traduïa tots els textos a l'anglès a través d'una pàgina web i es va preguntar si no seria aquesta major difusió que tenia el diari el que hauria provocat el seu tancament. De totes maneres, Otamendi pensa que el País Basc es troba en un procés, iniciat pel govern de Madrid en col·laboració amb les instàncies judicials, que tendeix a tancar i suprimir tot el que faci referència a la cultura i la llengua basques. Aquest procés, afavorit per la llei antiterrorista, s'ha fet més evident a partir de l'11 de setembre del 2001, quan amb l'excusa del terrorisme «val tot.» «Tanquen escoles, tanquen diaris i aviat tancaran el govern basc», va dir Otamendi, que va advertir: «I quan ens hagin tancat, vindran per Catalunya.» Les paraules del director d'Egunkaria van ser aplaudides llargament per tot el públic dempeus.

Europa se'n fa creus

Abans de Martxelo Otamendi van prendre la paraula el sociòleg Salvador Cardús, col·laborador del diari; Aureli Argemí, del CIEMEN; Antoni Roig, del Col·legi de Periodistes, Robert Sabata, del Col·legi d'Advocats, i Joan Smith, del Pen Club Internacional. La senyora Smith va dir que a molts països d'Europa no s'entén que en un país com Espanya es tanquin diaris, es detinguin periodistes i s'hagin d'investigar tortures denunciades per aquests periodistes. Tots els oradors van coincidir a dir que la democràcia espanyola experimenta un retrocés contra el qual la societat ha de reaccionar.

Ni el PP ni el PSC

Entre el públic hi havia representants d'ERC, ICV i CDC encapçalats per Josep-Lluís Carod-Rovira, Joan Saura i Pere Macias. El PSC va resoldre les contradiccions dels últims dies no enviant-hi ningú, com el PP.

Les sensacions que transmet Otamendi

El jutge Del Olmo confirma la clausura temporal d'«Egunkaria» per un període de sis mesos

Mas continua carregant contra Maragall perquè va donar credibilitat a Otamendi

«El ministre que digui el que vulgui: a mi m'han torturat»

L'Autònoma, també solidària amb Egunkaria

Actes a Girona, Vic i València

L'Aula Magna de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma ha quedat petita aquest migdia per encabir els centenars d'estudiants i professors que han seguit un acte públic de suport a Egunkaria, amb la participació de Martxelo Otamendi. Durant l'acte Otamendi ha dit que creu que hi ha en marxa una operació per afeblir les estructures mediàtiques i culturals en llengua basca. Sobre la querrel·la anunciada per les seves denúncies de tortures ha manifestat que creu que el ministre Acebes ha actuat pressionat per les estructures policials que permeten les tortures i que no volen sentir-se qüestionades. Els estudiants han protestat perquè la Facultat no ha emès encara un comunicat de suport a Egunkaria.

Otamendi serà aquesta tarda, a la Casa de la Cultura de Girona, al costat del coordinador de la Comissió de la Dignitat, Toni Strubell. Mentrestant a Vic, VilaWeb Vic ha organitzat un acte de solidaritat amb la participació de Jose Mari Pastor, sots-director del diari. Serà a les vuit del vespre, al Museu d'Art de la Pell. Hi ha en marxa altres actes. Dos demà, l'un a València en un col·loqui, en què participaran Jose Mari Pastor, el sociòleg Rafa Xambó i un periodista d'Accent i un altre a la Facultat de Periodisme Blanquerna de Barcelona, amb la presència d'Otamendi.

Ahir Martxelo Otamendi, director de l'únic diari que es publicava en euscar, ja va denunciar en dos actes al Col·legi de Periodistes de Catalunya i a l'església del Pi, tot dos molt concorreguts, l'operació de la policia espanyola contra els mitjans de comunicació en llengua basca i les tortures a què han estat sotmesos els detinguts. **Q**

CONTRA EL CATALÀ I CONTRA EL BASC, PER VIES DIFERENTS

Els estats espanyols i francès tenen en el seu projecte -incorporat, com si diguéssim, al disc dur- des del moment mateix de la seua formació la intenció d'eliminar les llengües i cultures diferents de la que aquests estats consideren com a pròpia en exclusiva. Es tracta, en ambdós casos, d'estats excloents (en la mesura en què consideren, per exemple, una llengua com a pròpia i tota la resta com a "pròpies de les comunitats autònomes", o "regionals", o quelcom semblant). I, també en ambdós casos, tenim l'existència d'estats "separatistes", perquè separen països, llengües i cultures (separen els Països Catalans entre Espanya i França: els nostres compatriotes de Perpinyà, per exemple, tenen un passaport diferent dels eivissencs, igual que els ciutadans de Baiona o de Donabane Loitzun tenen passaport diferent dels de Donòstia o els d'Irunyea). Curiosament, els separatistes excloents espanyols i francesos tenen el mal costum de considerar-nos així a aquells que volem la normalització del català o de l'euskara (tot recorrent a la mateixa psicologia projectiva que feia que els nazis considerassin els jueus com persones molt perilloses per a la integritat d'Alemanya i, per tant, eliminables).

Històricament, s'han seguit estratègies d'eliminació contra el català i contra el basc relativament semblants: decrets prohibint la llengua, dictadures que plantejaven clarament el genocidi cultural com quelcom desitjable, etc. Ara, emperò, les estratègies han de canviar, perquè ens trobam en una societat formalment democràtica, encara que els bascos i els catalans, avui per avui, no poguem dir que "vivim en un país lliure" (tot arribarà, i mai no és tard si la ditxa és bona!).

L'estratègia contra l'euskara és la de la criminalització. Des que el Juez Campeador i els seus acòlits varen donar suport judicial a la campanya del PP contra el nacionalisme basc, s'han posat en qüestió, per suposada complicitat amb el terrorisme, les

ikastolak (escoles que ensenyen exclusivament en euskara), perquè, sense carregar-se el sistema d'ensenyament, tampoc no es poden carregar el basc; les principals editorials que editen en llengua basca; i, finalment, fa uns dies varen tancar l'Euskaldunon Egunkaria, únic diari del país editat íntegrament en euskara. Només falta que els professors de basc, pel fet de ser-ho, siguin ja considerats automàticament sospitosos de formar part de "l'entorn d'ETA"!

Contra el català, es fa servir una altra estratègia, també projectiva: es tracta de presentar els dèbils com a dominants i els demòcrates com a totalitaris i intransigents. Suposar que avui dia el català és la primera llengua del nostre país -entenem-hi Eivissa, Balears o tot Catalunya, a gust de consumidor- no deixa de ser un engany (autoengany, també, per a alguns catalans) per emmascarar la realitat pura i dura: avui dia es pot viure a Eivissa sense saber català, però no es pot funcionar amb gens ni mica de normalitat sense saber espanyol.

Aquest element ens dóna una pista fonamental sobre un fet: el poc català que els eivissencs, mallorquins, valencians i principatins anam aconseguint d'implantar en la nostra societat molesta profundament a aquells que voldrien que no n'hi hagués gens ni mica (o que el català fos una llengua estrictament domèstica, sense projecció en la vida pública, i, per descomptat, sense cap projecció internacional). Només aquest tipus d'equívoc pot explicar que sigui possible que hi hagi gent que consideri els catalanoparlants com a "intolerants" o com a "excloents". Quants eivissencs es queixen perquè els seus fills aprenen castellà a l'escola? Quants eivissencs treuen foc pels queixals perquè algú intervé en castellà en un acte públic? Quants eivissencs insulten els espanyols només per ser-hi? Qui vulgui pot treure la resposta. **Ω**

BERNAT JOAN I MARÍ

Estimats tots i totes:

Us escrivim amb una estranya barreja d'orgull i de profunda tristesa pel fet d'haver contribuït durant dotze anys amb cos i ànima a la supervivència i creixença del diari Egunkaria. Com ja deveu saber, en la matinada del 19 al 20 de febrer la Guàrdia Civil va ocupar les instal·lacions del diari a les quatre capitals basques en territori espanyol (la seu de Baiona es va salvar, és clar), sota acusacions tan greus com falses, i van aprofitar per endur-se els ordinadors, telèfons mòbils, etc. Fins i tot els bolígrafs (segurament considerats proves del delictes i perillosíssimes armes terroristes).

Deu membres de la directiva del diari van ser detinguts durant l'operació.

El ministre Acebes va declarar que "amb les detencions quedava provada la relació entre el diari i ETA". Quin perill, amics i amigues, germans i germanes! Ara ja basta amb la simple detenció per a provar els fets! Des d'aquell moment ni les famílies ni els advocats saben a on els van portar i tampoc s'ha formulat cap mena d'acusació formal contra ells, la qual cosa genera una total indefensió jurídica. És a dir, et detinc i després ja aniré veient què és el que se m'acudeix per justificar la detenció. Al cap i a la fi no sé perquè t'hauria d'acusar de res, si la sola detenció ja prova la teva culpabilitat.

L'única notícia oficial és l'esperpèntica nota conjunta entre el ministeri de l'Interior i l'Audiència Nacional (Visca la separació entre el poder executiu i el judicial). Suposo que ja deveu saber que, segons va manifestar n'Acebes a la tele, "es tracta d'una operació en defensa de la llengua i les llibertats dels bascos". Quin sarcasme!

El diari Euskaldunon Egunkaria (que vol dir El diari dels que parlem en basc), l'únic editat íntegrament en basc, va néixer ara fa 13 anys, gràcies a les aportacions de 75 entitats del País Basc (com ara la Federació d'Ikastolas, diversos ajuntaments, empreses, i de grups de persones pertanyents als mitjans de comunicació, universitats, etc), que van comprar accions de 500.000 pts. i amb les aportacions de 3.000 particulars que van comprar trossos d'accions de 5.000 pts. Al llarg dels anys s'han fet successives ampliacions de capital. El diari no ha tingut mai rotativa pròpia (que representa milers de milions de pessetes). Fins al tancament de l'Egin s'imprimia a la seva rotativa i quan el van tancar es va haver de buscar d'un dia pel següent una altra. Des de llavors s'imprimeix al Diario de Noticias, de Navarra (no confondre amb l'ultra Diario de Navarra). Com a compensació dels baixos sous que cobraven els periodistes, s'admetia estatutàriament la seva partici-

pació al consell d'administració i en les decisions estratègiques del diari. Igualment, per manca de pressupost, no existia l'edició del dilluns.

Als principis fundacionals del diari es prometia que seria: partidari de la llegua basca, nacional (de tot el país basc, s'entén), unitari, ampli (obert), no lligat a cap mena d'organització política, no lligat a cap mena de mitjà de comunicació en llengua estrangera, no

de tots aquests anys ha complert escrupolosament totes i cada una de les esmentades condicions, tant per voluntat pròpia, com pel fet que no li treien ull en cap moment. Els primers anys van ser molt difícils, perquè al PNB no li agradava un diari en basc que ells no controlessin i va fer tots els possibles per tal d'ofegar-ho, però finalment la força dels fets va poder més i va ser el conseller de cultura qui va haver de dimitir. Això va obrir una

cial del govern basc). El govern de Navarra també subvencionava el diari fins a l'any passat en què va iniciar una croada contra l'Euskera, que ha estat denunciada fins i tot per la Unió Europea. Egunkaria ha conreat des del primer dia una línia de pau i de diàleg entre totes les parts implicades en el conflicte basc (per exemple l'últim diumenge que va sortir, s'hi publicava una entrevista amb el mamporrero i filòsof de tercera Fernando

EGUNKARIA

Un grup de manifestants mostrant exemplars d'Egunkaria durant la manifestació del 22 de febrer a Donosti contra el tancament del diari.

institucional, ajudat per les institucions, militant, professional i nou. Us puc assegurar que al llarg

època millor, amb ajuts institucionals (fins a llavors se li negava fins i tot la publicació d'anuncis ofi-

Savater, membre "intel·lectual" de la cosa ¡Basta ya!, que aboga per la il·legalització de Batasuna i con-

El diputat del PSM-Entesa Nacionalista Cecili Buele, defensat a Madrid dia 4 de març de 2003, davant el Congrés dels Diputats, una proposició de llei. Hi reclamava que el Govern de l'Estat espanyol establís com a requisit, per poder ser funcionari de l'Administració de Justícia a les Illes Balears, el coneixement de la llengua catalana, l'única llengua pròpia d'aquestes illes.

Tot el seu discurs, pronunciat en castellà, apareix publicat al Diari de Sessions de les Corts Generals espanyoles; s'hi reproduïx també el fragment d'en Guillem d'Efak que hi recità en català:

"En la nostra llengua un dia dictàvem la nostra llei; i la nostra llengua sempre dictarà la seva llei.

No necessitam capparees que ens duguin de la mà; no som nins de mel i sucre, i ens sabem governar". Ω

sidera al Govern Basc com a responsable directe de la violència etarra). A causa d'aquesta línia de neutralitat militant rebia moltes crítiques del món abertzale radical, mentre que el sector espanyolista de la població el mirava amb manifesta desconfiança pel fet de no admetre ni una paraula en castellà. Una de les característiques més clares del diari era la intensa dedicació a la cultura, tant la basca, com l'espanyola, francesa i internacional. La seva aportació més definitiva ha estat la normalització i estandarització de la llengua basca en molts àmbits on fins aleshores no s'havia fet servir. A poc a poc, però, el diari es va anar guanyant la simpatia i el respecte de molta gent, que apreciaven la seva línia de respecte mutu, la seva dignitat, els seu creixement continu a partir del no res més absolut, la seva honestat informativa inalterable. En aquest sentit va ser molt significativa la manifestació de Donostia amb centenars de milers de persones en silenci i aplaudint al pas dels treballadors del diari. Era realment impressionant veure gent de tota mena, moltíssima gent gran, molta gent que mai no hauria comprat el diari, o que ni tan sols no parlen en basc, amb exemplars endarrerits del diari a les mans, els nens amb el suplement infantil, algunes persones amb el número 1 d'ara fa tretze anys, d'altres amb fotocòpies del diari, perquè no en guardaven cap a casa... Tot passant lentament entre mig de totes aquelles cares serioses, que et miraven als ulls com volent retenir una miqueta de l'esprit que havia donat vida al diari jo anava pensant "no sabia que ens apreciaven tant" i no parava de dir al llarg de tot el camí, en veu ben baixa "mila esker, mila esker" (moltes gràcies, moltes gràcies). Com podeu imaginar, les llàgrimes van córrer a doll.

Resulta significativa també la capacitat d'organització dels treballadors que, amb ordinadors i locals deixats, van treure des del dia següent un diari de substitució que es diu Egunero (A diari), en blanc i negre i només amb 16 pàgines. Aquest segon diari ven el triple que el difunt Egunkaria. Tal i com hem pogut constatar al govern d'Aznar només li interessa la victòria militar a tota costa i en aquest camí l'intermediari i la veu de la raó molesten, i s'han d'eliminar, a ser possible físicament. Ω

Us preguem la difusió d'aquesta carta entre tot tipus d'amics i organitzacions. Es poden enviar missatges de solidaritat a les següents adreces:

egunkaria@wanadoo.fr
egunaurrera@yahoo.com
Salvador Molins i Escudé

Enllaços sobre el tema:
Behatokia (Observatorio Vasco de Derechos Humanos).
Informació en format .pdf

Sindicats i forces d'esquerra organitzen una Plataforma per la Defensa de la Llibertat d'Expressió

Els progressistes de les Illes donen suport a l'escriptor nacionalista Jaume Santandreu

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

La reunió de sindicats i forces polítiques de les Illes a Can Gazà em va recordar els darrers anys de la dictadura franquista, quan lluitàvem per la llibertat. Tornam estar en les mateixes. Ahir era el franquisme qui portava als tribunals, per haver escrit un article en defensa dels marginats, l'escriptor i històric lluitador nacionalista i d'esquerra Jaume Santandreu. Avui, qui ataca els escriptors mallorquins i els sectors que fan una feina exemplar en benefici dels marginats, és el doctor Josep Carbonero i el seu advocat, l'antic dirigent carrillista Ignasi Ribas. Pareix com si el temps no hagués passat! Fa vint-i-set anys les forces polítiques d'esquerra ens reuníem clandestinament per a organitzar una campanya en defensa de la llibertat d'expressió, amenaçada pel feixisme. Ara, aquesta setmana de març de 2003, sindicats, partits, col·lectius socials, persones independents, treballadors i treballadores dels més diversos sectors ens hem reunit per a defensar la llibertat amenaçada un cop més per determinats sectors sectaris i dogmàtics, grupets que no poden consentir la més mínima crítica a la seva desastrosa gestió al capdavant de la sanitat de les Illes. És per això mateix, perquè volen fer callar i atemorir un intel·lectual independent i progressista, talment com feia el feixisme fa anys, que porten Santandreu als tribunals i li demanen deu milions de pessetes.

La Plataforma per la Llibertat d'Expressió i en solidaritat amb l'escriptor d'Esquerra Republicana i membre de l'AELC (Associació d'Escriptors en Llengua Catalana) Jaume Santandreu, comptà amb la presència de la majoria de forces sindicals de les Illes i membres destacats del PSM i del nacionalisme d'esquerra. Hi poguérem veure Gabriel Riera, coordinador del Grup de Salut del PSM-Entesa

Nacionalista, i Miquel Bauçà, dirigent del Sindicat d'Exclosos i militant del PSM; la sindicalista d'USO Isabel Lozano; Mateu Garcia, president del Sector Sanitari del CSIF; el sindicalista d'UGT Eugeni Bauçà, que intervingué en l'as-

des, diputat d'Els Verds d'Eivissa i Formentera, m'ha fet arribar l'expressió del seu suport a l'escriptor.

El doctor Josep Carbonero i l'advocat Ignasi Ribas, amb la seva actuació, perseguint un des-

és objectivament, fer el joc a la dreta.

Com vaig escriure fa uns mesos: "Els sindicats i les assemblees de treballadors del Complex Hospitalari de Mallorca (hospitals Joan March, Psiquiàtric i General) demanen d'ençà fa setmanes la dimis-

electoral del Pacte i de la mateixa Esquerra Unida (que va ser la que el designà per aquest càrrec). De voler avançar de forma segura vers les properes eleccions (mantenint i augmentant el vot d'esquerres), és necessari i urgent que el Govern del president Antich escolti el clam generalitzat de la nostra societat i actuï en conseqüència".

I acabava dient: "La substitució del Dr. Carbonero esdevé una necessitat política urgent per a poder consolidar el Pacte de Progrés".

La brutal iniciativa d'aquest destacat militant d'Izquierda Unida portant als tribunals, per una simple opinió, Jaume Santandreu, complica al màxim les possibilitats electorals dels progressistes, ja que l'elector pot identificar Izquierda Unida amb autoritarisme sectari i manca de voluntat d'escoltar les veus crítiques de la societat mallorquina. En el fons, l'actitud de Josep Carbonero contra la llibertat d'expressió és ben idèntica a la de la Diputació franquista de l'any 1976 quan aquesta processà l'escriptor i sacerdot per un article publicat a la premsa de les Illes.

Pensam, i ja ho hem escrit en nombroses ocasions, que el Pacte de Progrés en sortirà molt perjudicat (electoralment i moralment!) de mantenir un mal gestor rebutjat pels sindicats de totes les tendències i per nombrosos col·lectius de professionals de la sanitat.

La crisi és greu, i un Govern progressista no pot tancar els ulls ni tapar-se les orelles davant les mobilitzacions populars i sindicals, davant d'allò que comporta la presència del doctor Carbonero al capdavant de la direcció del Complex Sanitari. I més quan les protestes i suggeriments de millora de la nostra sanitat pública provenen de forma majoritària des d'àmbits de la mateixa esquerra política. Ω

L'any 1976 el franquisme va voler criminalitzar l'escriptor nacionalista Jaume Santandreu. Ara són els sectors procedents del carrillisme espanyol els que fan el mateix.

semblea de forma contundent i emocionada relatant les malifetes del doctor Carbonero; el metge Miquel Barceló, un dels homes que més han fet pels marginats de les Illes; Rafel Ginard, del Sindicat Mèdic Lliure; representants del SATSE, el Sindicat d'Infermeria... També hi havia nombroses personalitats del món de la política i de la sanitat balear que, amb la seva presència, volien expressar la seva solidaritat activa amb el "sacerdot dels pobres". Esquerra Republicana expressà, pel que em digué Jaume Santandreu, el seu total i absolut suport a la lluita per la llibertat d'expressió que s'iniciava amb la constitució d'aquesta Plataforma sorgida de la societat civil. Joan Bua-

catat lluitador pels drets dels més pobres mostren un tarannà escassament democràtic davant la crítica, a banda de ben poca subtilitat, atès que prenen al peu de la lletra expressions metafòriques. Endemés, amb aquesta actitud fan un mal favor al Pacte de Progrés i, fins i tot, al seu partit: Izquierda Unida. Amb l'actitud de no permetre la crítica a les activitats dels gestors de la sanitat poden fer perdre molts vots a l'esquerra. Vots que són essencials, no ho oblidem, si es vol mantenir i consolidar el Pacte de Progrés. Processar per un presumpte delictes d'opinió un destacat lluitador del nacionalisme d'esquerra, un escriptor progressista reconegut arreu de la nostra nació,

sió de Josep M. Carbonero a conseqüència de (paraules textuales dels sindicats): 'su ineficacia en la gestión y por sus métodos dictatoriales'. Hi ha constants mobilitzacions enmig del carrer, piquets de treballadors de la sanitat amb pancartes a les portes dels hospitals de Mallorca. Els empleats de la sanitat volen que el Govern Balear escolti les seves peticions. Reivindicacions que són la punta de l'iceberg que palesen la situació crítica que està travessant l'atenció psiquiàtrica -entre moltes altres problemàtiques sanitàries- gestionada per GESMA.

'La majoria de sectors socials que demanen la dimissió de Carbonero són precisament la base

MANIPULACIÓ INFORMATIVA

Sentència contra 'El País'

Obligats a rectificar la informació del passat setembre

Catalunya.- Aquest 11 de febrer ha estat comunicada la sentència favorable als independentistes que van denunciar al rotatiu El País per la publicació d'un article que vinculava els joves detinguts al setembre a Barcelona amb E.T.A. sense cap mena de rigor informatiu. En números anteriors del

ga al diari a publicar un article d'igual tamany de desgreuge en el mateix lloc del diari on va sortir publicat l'article objecte de la demanda. En el mateix sentit, encara hi ha per celebrar dos judicis que afecten dos diaris més, en relació al mateixos fets, i amb l'exigència dels independentistes perquè se'ls reconegui el seu dret a la rectificació. Per aquest

contra El Mundo (citada concretament el seu propietari P.J. Ramírez), però ha quedat ajornat sense data en demanar l'advocat del rotatiu, amb despatx a Barcelona, un traductor ja que els independentistes han fet tots els papers en català. El titular de l'article que originà aquesta denúncia no deixava dubtes: "El apovo del independentismo cata-

do de llengües del propietari de La Vanguardia, la vista oral contra aquest mitjà de comunicació serà el proper 26 de febrer. La notícia difamatòria d'aquell 28 de setembre ocupava una pàgina (inclòs un anunci), que apareixia emmarcada per l'eix temàtic "Conflicto vasco. Las conexiones de los terroristas en Cataluña". Ω

EL WEB DEL NACIONALISME D'ESQUERRA

EL WEB DEL PSM-ENTESA NACIONALISTA:
TRIBUNA OBERTA DEL NACIONALISME D'ESQUERRA

...la història dels Països Catalans, la vida política del PSM, els encerts i errors del Pacte de Progrés, les malifetes de determinats polítics oportunistes, les diades en defensa de la llengua catalana, les accions populars contra el feixisme, el racisme i l'imperialisme, el combat en defensa del dret a l'autodeterminació i el socialisme, la necessitat de continuar lluitant per la República, les lluites del nostre poble per majors quotes d'autogovern i justícia social, per aturar l'especulació que destrueix el nostre territori i els nostres minvats recursos naturals...

NOVETATS en el web dels nacionalistes d'esquerra: <http://www.psm-entesa.org/tribuna.asp>

"Tribuna Oberta" del PSM amb articles d'Antoni Mir, Quim Monzó, Nanda Ramon, Miquel López Crespi, Isabe-Clara Simó, Andreu Caallero, Rafel Crespi, Joan Mayol, Miquel Àngel Maria Ballester, Gabriel Florit, Antoni Martínez Taberner...

"L'any Francesc de Borja Moll" (6-03-03), Miquel López Crespi

"Poesia contra la guerra" (28-02-03), Andreu Caballero

"Article curiós", Tomeu Martí
"La derrota del PP", (18-02-03) Miquel López Crespi

"Tornar les coses al seu lloc" (4-01-03), Rafel Crespi

"Reflexions sobre el PSM (I)" (11-12-02), Miquel López Crespi

i altres articles de Isabel-Clara Simó, Quim Monzó i Tomeu Martí (entre molts d'altres)

En el web del PSM podeu trobar tot un munt d'informació i de serveis de molta utilitat. Notícia de la història del partit, la biografia dels seus dirigents, la feina

parlamentària dels diputats i diputades del PSM, les convocatòries a les més diverses lluites en defensa del nostre medi ambient i drets nacionals, les ponències del 16è. Congrés...

En aquests darrers temps la web dels nacionalistes d'esquerra ha obert una secció que porta per títol "Tribuna Oberta". En aquest apartat hi ha els articles, notícies, entrevistes i les més diverses informacions relacionades amb el nacionalisme d'esquerra. També s'hi troba una secció especial dedicada als estudis i articles d'alguns intel·lectuals dels Països Catalans que han escrit des d'una perspectiva progressista en defensa dels nostres drets nacionals i per un món més just i solidari

En el web del PSM podeu trobar la majoria d'articles publicats per l'escriptor Miquel López Crespi en EL MUNDO-EL DÍA DE BALEARS en defensa de la cultura catalana, el nacionalisme d'esquerra i per un Pacte de Progrés a les Illes que porti endavant una autèntica política nacionalista, ecologista i d'esquerra. Fonts del nacionalisme progressista mallorquí ens ha informat que nombrosos militants del PSM i simpatitzants de les idees de progrés que aquest partit represen-

Mateu Morro, historiador, secretari general del PSM-Entesa Nacionalista i conseller d'Agricultura del Govern Balear de les Illes sempre recomana els articles de Miquel López Crespi en defensa de la nostra cultura.

ta consulten cada dia els articles escrits per Rafel Crespi, Isabel-Clara Simó, Quim Monzó, Joan F. López Casanovas, Miquel López Crespi, Gabriel Florit, Salvador Cardús, Marta Pessarrodona, Xavier Bacigalupe, Miquel A. Maria, Nanda Ramon, Cecili Buele, Joan Mayol, Bernat Jofre i Bonet, Príam de Villalonga, Tomeu Amengual, Antoni Mir, Carles Canals, i molts d'altres intel·lectuals progressistes.

En la secció "Tribuna Oberta" dels nacionalistes d'esquerra (PSM) podeu trobar nombrosos

articles de l'escriptor Miquel López Crespi que són de gran utilitat per a conèixer la història dels Països Catalans, la vida política del PSM, els encerts i errors del Pacte de Progrés, les malifetes de determinats polítics oportunistes, les diades en defensa de la llengua catalana, les accions populars contra el feixisme, el racisme i l'imperialisme, el combat en defensa del dret a l'autodeterminació i el socialisme, la necessitat de continuar lluitant per la República, les lluites del nostre poble per majors quotes d'autogovern i justícia social, per aturar l'especulació que destrueix el nostre territori i els nostres minvats recursos naturals. Entre els articles que tots els nacionalistes d'esquerra poden llegir en el web del PSM dedicats a temes d'actualitat i a lluites concretes en defensa dels nostres drets nacionals es troben els següents: "La batalla de Ciutat" (El Mundo 21-01-02); "La vertadera història d'una renúncia" (El Mundo 6-02-02); "Operació Chenoa" (El Mundo, 12-02-02); "El Pacte de Progrés i l'ensenyament" (El Mundo, 19-02-02); "Les finques dels aprofitats" (El Mundo, 24-04-02); "Crisi en el Consell de Mallorca" (El Mundo, 3-05-02); "Record de Marià Villangómez"

(El Mundo, 13-05-02); "La VIII Diada per la Llengua i l'Autogovern" (El Mundo, 16-05-02); "El nacionalisme del PSM" (El Mundo, 13-06-02); "Morro i Sampol, en directe" (El Mundo, 20-VI-02); "Una nova campanya contra el PSM" (El Mundo, 15-VII-02); "Els papers de Salamanca" (El Mundo, 29-VII-02); "Les Illes, al límit" (El Mundo, 12-IX-02); El pacte Antich-Munar (El Mundo, 24-IX-02); "Diputats poc recomanables" (El Mundo, 7-X-02); "Manca de sensibilitat" (El Mundo, 14-X-02); "El 16è Congrés del PSM" (El Mundo, 21-X-02); "El nou conseller" (El Mundo, 26-X-02); "La lluita per l'autonomia" (El Mundo, 4-11-02); "El Pacte PSOE-UM" (El Mundo, 12-11-02); "Mateu Morro abans del PSM" (El Mundo, 18-11-02); "L'avenç del desencís" (El Mundo, 25-11-02); "La destrucció de Palma" (El Mundo, 29-11-02); "Els errors d'Esquerra Unida" (El Mundo, 6-12-02); "En desacord amb Antoni Alemany" (El Mundo, 9-12-02); "Reflexions sobre el PSM (I)" (El Mundo, 11-12-02); "La derrota del PP" (El Mundo, 18-02-03); "L'any Francesc de Borja Moll" (El Mundo, 6-03-03)... Ω

(Redacció)

Viu "la festa". No te la carreguis

Aspectes generals de les drogues

- # La resposta de diferents persones a una mateixa droga sempre és diferent i imprevisible.
- # Una droga que un dia creus que no t'ha afectat, l'endemà pot causar-te problemes irreversibles.
- # En el mercat negre, mai no trobes una mateixa droga amb les mateixes característiques. Sempre són dosis diferents, barreges amb substàncies tòxiques i et diran que la pasti o la pols conté una substància que en realitat pot ser-hi o no, o haver-la canviat per una altra desconeguda i de resposta imprevisible.
- # Usar sempre el preservatiu en totes les relacions sexuals és un aspecte a tenir en compte. Moltes drogues et desinhibeixen i "passes" de posar-te'l. Això pot ser l'inici d'una infecció per sida o qualsevol altra malaltia de transmissió sexual.

Quan hagi de conduir, no consumeixis cap substància; fan que perdís els reflexos (encara que creguis que "controls"). Tampoc pugis al cotxe d'algú que creguis o sàpigues que ha consumit. Els problemes en la conducció no només els produeix l'alcohol, la resta de drogues també afecten.

Davant de qualsevol senyal d'alarma: si creus que depens molt d'una droga, no pots passar sense ella, no t'ho passes bé sense ella, el teu estat d'ànim ha canviat, estàs depressiu, tot et molesta, no estàs bé enlloc, només penses a consumir, deixes en segon pla les teves activitats (esport, parella, família, aficions, estudis)..., demana ajuda !!!

EL TEU FARMACÈUTIC T'ADREÇARÀ A UN SERVEI ESPECIALITZAT I A TRAVÉS DE LA INFORMACIÓ T'AJUDARÀ... PERQUÈ ESTAR INFORMAT I CONÈIXER LES DROGUES ÉS TENIR PODER PER DECIDIR! Ω

"Només la cultura fa ciutadans lliures"

Emili Darder Cànaves
Batle de Palma

Assassinat pels feixistes el 24 de febrer de 1937

C E R V E S S A

Bierhexen: les bruixes de la cervesa

Històricament, hi ha hagut dues formes bàsiques de preparar la cervesa: en primer lloc la cervesa es feu a casa. I com totes les feines de la casa i especialment

les que comprenien l'elaboració dels aliments, el braceig de la cervesa fou cosa de dones. L'altra versió, també molt antiga, és la que implica quantitats més grans d'aquesta beguda i una gestió i propietat de nivell administratiu més complex. Existeixen nombrosos testimonis escrits de la fabricació gairebé industrial de la cervesa en la història: solen ser textos administratius sumeris o egipcis. En aquests casos, les il·lustracions representen homes fent la feina. Tot i així, cal esmentar que fins i tot en casos molt compromesos en els que hom pretenia produir cerveses d'altíssima qualitat per a ús i gaudi de personatges molt prominents com el mateix Inca, l'elaboració de la cervesa comprenia la masticació del gra acomplerta per noies verges sovint d'alta casta. Quan aquestes entraven en el període menstrual, eren apartades de la seva feina per ser considerades impures: almenys gaudien d'alguns dies de descans durant el mes... No cal dir que la funció era sacerdotal i que en molts casos hi dedicaven la vida. Si es casaven o perdien la virginitat, perdien el "privilegi" de participar en l'elaboració de la cervesa imperial.

Tant si era sacra com simplement domèstica, la fabricació de la cervesa fou reservada, en una gran majoria de cultures i durant moltíssim temps, a les dones.

Hom pot extrapolar el cas incaic a moltes cultures asiàtiques i europees prehistòriques: és més que probable que, a Europa, la feina de fer la cervesa fos gairebé una exclusiva femenina. I la cervesa, si bé era una beguda, també era un producte que la Terra o que les divinitats oferien a la humanitat. Així és com la cervesa tenia una connotació sagrada de la que també participaven les seves elaboradores. Les cerveseres, originalment, també eren sacerdotesses. I quan l'església catòlica volgué imposar-se, hagué de lluitar contra les creences precristianes europees i contra tot el que les podia recolzar com ara l'ús ritual de la cervesa.

Aquest ús tenia rastres xamanics que ja hem comentat en un altre article. Hom afegeix a la cervesa plantes per aromatitzar-la i també plantes que aportaven elements que podien provocar estats alterats de la consciència, expressament volguts en aquells cultes.

Les cerveseres foren doncs perseguides pel cristianisme com a "bruixes". I aquesta persecució tingué altres motius menys confessables:

Si bé al sud del Pirineu, els monjos tiraren pel dret i suprimiren físicament el culte indígena i els seus sacerdots, substituint la cervesa pel vi, -beguda conreada exclusivament pels homes- al nord, intentaren suplantar-lo. Els monjos es posaren a fer cervesa, tal vegada perquè no havien sabut o pogut suprimir els cultes autòctons. Adoptaren doncs la cervesa i intentaren fer-se-la seva. I també anatemitzaren les elaboradores caso-

"supersticiosos" i després i potser sobre tot, per aniquilar la competència. En això dels negocis, no valen les mitges tintes!

Com és ben sabut, tot el que no era cristià era herètic. Els Càtars ho sofriren amb escreix en pròpia pell. La cervesa havia de ser cristiana, apostòlica i tot plegat, o no podia ser. Tot el que era herètic estava conxorxat amb el dimoni i, per tant, havia de ser eradicat sense remissió. Així és com les religions precristianes anaren desapareguent en la seva essència deixant al darrere un rastre de creences i de procediments que foren classificats en l'apartat de la bruixeria.

Cal dir que, ningú no tenia idea d'allò que era la fermentació. Abans del cristianisme, aquesta fou imputada als Déus i a la Terra Mare. No ens càpiga cap dubte que, amb la vinguda dels apòstols, si sortia bé la fermentació, era obra de Déu. Però si sortia malament, era necessàriament obra del Banyeta i dels seus esbirros, els bruixots, els jueus, els cabalistes o qualsevol que fos "diferent". I si l'experiència negativa es repetia, algú n'era el responsable: algú havia enviat algun mal d'ull, algun fat o alguna maledicció. En això, evidentment, les pobres cerveseres, bruixes elles, eren expertes. Calia eliminar-les, purificar-les pel foc.

És possible que elles tampoc fossin ben bé santes i que fins i tot es creguessin alguna cosa de la seva bruixeria. De fet, durant molts anys, fins ben entrat el segle XVII, les cerveseres angleses es distingien per una escombra de bruc penjada a la seva porta. Nosaltres, els Catalans, els diem bruixes perquè solien anar a fer els seus rituals i a amagar-se en els bruguers. El bruc era una plan-

ta significativa en la bruixeria europea.

Hi hagueren molts judicis i condemnes per bruixeria contra dones cerveseres. En Alemanya fins i tot reberen nom particular: Bierhexen, bruixes cerveseres. En aquell país hom coneixia l'ús del Gruut, Grut, Gruit o Khrut, barreja d'herbes que aromatitzava la cervesa, n'allargava la conservació i en algun cas, servia per provocar estats alterats de la consciència. En especial era notori l'ús de Jusquiam negre (*Hyosciamus Niger*), una solanàcia com la Belladona i l'Estramoni (que també es feien servir) i que provocava, en paraules de farmacèutics actuals, confusió, agitació aguda, deliri i al·lucinacions.

Es cremaren doncs moltes bruixes.

En els protocols de molts judicis de "Bierhexen", les acusades reconeixien sovint (mitjançant tortura, segurament) que, en el Sabbath o en àpats de bruixes, havien begut cervesa (!). A la marca de Brandenburg, al segle XV, encara es feien judicis contra bruixes cerveseres. A Mecklenburg, al segle passat (XIX) hom encara creia que les restes de cervesa que romanien en els gots o en les gerres servien en les orgies satàniques de les bruixes cerveseres o, deien que les bruixes, transformades en gripau, llepaven la cervesa que havia caigut a terra. En les llegendes hom també parla de cerveseres i de cassoles de bruixa plenes de cervesa embuixada borbollejant o d'altres "tremendes pocions". En un judici a bruixes cerveseres a Schlawe, a Pomerània, en 1538, poc després de l'edicte de la llei de puresa alemanya, l'alcaldesa va ser acusada d'haver enviat a la seva germanastra "una cervesa negra i espessa que va conduir la víctima a una gran fúria

o excitació". A Suïssa, hom encara cremava bruixes cerveseres en 1581 perquè la cervesa de Sankt Gallen no tenia el gust que havia de tenir.

Les bruixes no sempre eren cerveseres però, en el cas d'aquests judicis, la seva suposada maldat s'aplicava a la cervesa. En algun cas, el propi cerveser era acusat. Deien que hi havia "gent entre ells (els cervesers) que, mitjançant arts demoníques, portaven mala sort als seus col·legues (i concurrents)". A Brandenburg altre cop, van cremar una bruixa perquè havia enviat esperits voladors en una cerveseria provocant grans perjudicis. Era molt escampada la brama que imputava la responsabilitat de l'acidesa de la cervesa a les manipulacions malèvols de les bruixes. Deien que podien ordinar fets i tirar malefics per que la cervesa es fes malbé. A Leobschütz (Alta Silesia), en 1581, foren cremades dues dones per ser bruixes cerveseres perquè pressumptament, havien trafegat i robat la cervesa dels bons burgesos en una rapinya noctàmbula i se l'havien beguda "en malèvola forma".

Hom acusava també les bruixes cerveseres de robar les bótes per cavalcar-les pels aires (com escombres). En altres casos, les bruixes s'havien emportat la cervesa per beure-la amb el dimoni.

Hi havia nombrosos mitjans de protegir-se contra les malifetes de les bruixes cerveseres a part de cremar-les. Possiblement, més d'una planta del Gruut o Gruyt fou introduïda en la barreja amb la intenció d'aprofitar-se de les seves suposades virtuts antimalefics. No som especialistes en farmacopea vegetal màgica, però el cas no ens estranyaria. En alguns casos, documentats aquests, hom tirava pells de muda de serp en el most o en els barrils. Els bons cervesers benpensants es protegien amb un fil amb coral vermell. En 1792, una ordre macabra recomanava de penjar un dit per damunt del barril (o dins!?) per assegurar una bona sortida de la cervesa. El prepuç d'un penjat no només protegia la cervesa de les bruixes cerveseres sinó que, a més, atreïa els clients a la taverna. Els bons burgesos també creïen en la influència de les bruixes i bufaven l'escoma sobrera del got perquè aquest gest donava força contra elles.

El llúpol salvà la vida d'aquestes pobres dones. En efecte, aquesta planta assegurava una més gran conservació de la cervesa de manera que no calgué més acusar ningú més del malbaratament de la beguda.

En qualsevol cas, queda il·lustrat que la cervesa era tan important socialment que, fins i tot es cobrà les seves víctimes. Són més màrtirs de l'estupidesa que de la cervesa, però aquesta darrera funcionà com a detonant. La ignorància és arrogant i els seus efectes són cruels. I la cupiditat i la fam són motors potents i perillosos de la història.

Addenda:

En 1589, després que el papa Innocent VIII autoritzés formalment (en 1484) la persecució de bruixes cerveseres, es va fer el primer i més gran judici d'aquestes bruixes a Schongau, Baviera. Es va acabar per a 63 dones amb la decapitació i la cremació de les seves restes. El darrer judici d'aquesta mena a Alemanya tingué lloc a Kempten (Baviera) en 1775. Ω

Llibres

El poeta i narrador Tahar Djaout (Azeffoun, Gran Cabília d'Algèria, 1954), passà la infància i l'adolescència a la Casbah d'Alger. Estudià matemàtiques i ciències de la informació i de la comunicació. Periodista professional des del gener del 1976, va ser articulista i editoralista del setmanari Algérie-Actualité, del qual va ser responsable de la secció cultural en 1983 i 1984. L'any 1993 fou un dels fundadors del setmanari Ruptures. Víctima d'un atemptat a Alger el 26 de maig de 1993, hi va morir el 2 de juny després d'una setmana de coma profund.

En la novel·la Els cercadors d'ossos (1984), Djaout es basa en un fet històric: la cerca dels ossaments dels combatents de la guerra d'alliberament caiguts una mica per tot el territori algerià. El lector segueix les peregrinacions d'un adolescent que surt de

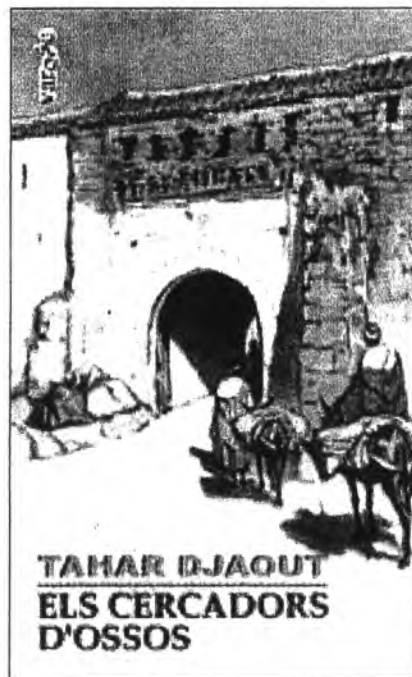
la seva muntanya cabilenca amb un parent vell i un ase per tractar de trobar les restes mortals del seu germà gran.

"Tahar Djaout encarnava per molts la figura de l'intel·lectual honest. Autor de diverses novel·les, els únics honors que acceptava eren els que recompensaven el seu talent d'escriptor, les seves úniques reivindicacions eren la llibertat d'expressió i de creació." Reporters sense fronteres.

"Tahar Djaout, escriptor de la nova generació, proposa uns textos construïts sobre una col·lisió de mots i de formes que tenen l'avantatge d'o-

rientar la lectura cap a modes de pensament en perpètua discussió, agitador i rebel." Janine Feve-Caraguel.

"El silenci, és la mort / I tu, si parles, mors / Si calles, mors / Llavors, parla i mor." Versos de Tahar Djaout. Ω

LA CLAUSURA D'EGUNKARIA

VICENT PARTAL (DIRECTOR DE VILAWEB)

Pello Zubiria ha estat condemnat a ingressar a presó. Per a aquells, com jo, que ens considerem amics seus aquest ingrés i en general l'operació contra Egunkaria marcarà un abans i un després. A mi, avui, m'és simplement impossible afirmar que visc en una democràcia. Perquè en una democràcia no passen coses com les que li estan passant a ell. Ni com a excepció, Pello Zubiria és un gran periodista, un demòcrata lluitador per les llibertats contra el franquisme i en tot moment, i una excel·lent persona. Ho puc assegurar no d'oïda sinó perquè el conec.

He sentit moltes vegades en Pello parlar de la situació del seu país i sobre el paper dels periodistes. No revelaré el que creu i diu. No veig motius ni ara per trencar el seu dret a la intimitat. Però identificar Pello, ni que siga remotament, amb ETA, és simplement un despropòsit, una autèntica barbaritat. Tanta barbaritat que em fa dir que si Pello és d'ETA molts ho som. Em pose a la llista de manera voluntària i pública. Conscient que la barbaritat comesa amb ell és tan gran que només la ceguesa infinita i l'odi irracional que el Partit Popular ha anat estenent com el pus més pudent pel conjunt de la societat pot fer creure a alguns que hi ha cap relació entre la realitat i el discurs oficial en aquest cas.

El relat dels fets és tan esfereïdor que em dolen els dits mentre pique aquest article. Pello fa uns mesos va haver de deixar la direcció de la seua estimada revista. Ho va fer perquè pateix una greu malaltia reumàtica que pràcticament no el deixa moure's amb llibertat. És una malaltia que

qualsevol metge pot comprovar. Un em deia fa pocs dies que fins i tot un estudiant sap com de dolorosa és i que mirant per rajos X, simplement, ja es detecta per la forma claríssima que adopten la columna i les vèrtebres.

Malores, la dona de Pello, va avisar la Guàrdia Civil de la seua necessitat extrema de medicament i de dietes. No en van fer cap cas. Ni un. El van sotmetre a vés a saber què. Amb una crueltat inhumana. Altres detinguts en aquesta

operació el van sentir demanant la mort. Als seus torturadors.

Després, de sobte, ens vam assabentar que era a l'hospital. I ens van dir que s'havia intentat suïcidar. Com que la llei antiterrorista ho permet, no van deixar a la família veure'l ni per motius humanitaris. Ni demanant per favor poder-lo veure des de darrere d'una finestra per tal d'impossibilitar cap comunicació oral. Un nivell com aquest d'inhumanitat ens retreu als temps més foscos que puguem imaginar. Què hem de pensar del jutge que és capaç de fer això? Què hem de pensar dels policies que són capaços de fer això? Què hem de pensar de l'Estat que és capaç de fer això?

He vist en Pello, amb els meus ulls, emocionar-se amb les coses petites, amb el treball, amb la informació. Aquests dies alguns periodistes i alguns diaris han fet cas omís de la realitat i han preferit escampar els fets distribuïts des de les clavegueres del govern. L'han volgut presentar com un desequilibrat i com un dement. No ho és, de cap manera. De cap manera.

Pello és un home que pateix molt dolor físic i l'aguanta. El que ha hagut de patir en la seua detenció s'escapa al que sóc capaç d'imaginar.

Quan Martxelo Otamendi va denunciar les tortures es va referir al Xile de Pinochet per descriure on se sent ell. Em sembla, tanmateix, que hi ha una diferència important i substancial. Al Xile de Pinochet ningú era còmplice sense ser alhora botxí. O estaves amb Pinochet o paties la repressió. Ací, en aquest dia, a l'Estat espanyol hi ha gent que no és còmplice i que se'n fa perquè el seu nacionalisme espanyol l'encega. Perquè creu més en la pàtria que en la democràcia. Des dels periodistes que amaguen informació de forma expressa i voluntària fins als militants del PP, tots i cadascun d'ells. Contra aquest estat de coses estic convençut que hem d'alçar la veu.

Otamendi va dir, i té raó, que moltíssima gent ha estat torturada, detinguda de forma injusta i sense proves o por-

tada a la presó només per ser basca.

(O catalana com recordava ahir en un article que em va emocionar Oriol Malló, amb el qual vaig compartir les detencions al Temps de l'infestat any olímpic). És veritat. Molta gent ha passat per ací abans. I ens hauríem d'haver plantat abans tots, segur. Però tant hi fa ara. Ara la barra i la injustícia són d'unes dimensions tan colossals que em fan dubtar de forma oberta de si visc en un règim democràtic. Perquè tinc por. Tinc por que el timbre sone i no siga un venedor qualsevol sinó una colla de policies que sé que actuaran, avui, com si estiguérem en el 1971. Igual. I que em portarien a un tribunal d'excepció, davant un jutge polític que té una sentència dictada per endavant, com el 1971. L'hora que vivim és molt greu. No estem al davant d'un moment de tensió política raonable en un sistema democràtic.

Estem al davant d'una cosa molt més grossa. I ens toca, em sembla a mi, dir que no. Igual que van fer tants a l'any 1971. I plantar-nos.

L'Audiència de Barcelona absol dos detinguts a la cimera de la UE i acusa la policia de manipular la justícia. Durant la cimera de caps d'estat i de govern de la Unió Europea de Barcelona, el març de 2002, hi va haver diverses detencions de manifestants. Dós d'ells van ser detinguts en una manifestació al barri de Gràcia, i van ser condemnats a sis mesos de presó per delictes de resistència i falta de lesions. Després de presentar un recurs d'apel·lació i el vídeo d'un aficionat, avui s'ha sabut que l'Audiència de Barcelona els ha absolt dels càrrecs que se'ls imputaven i, a més, ha ordenat investigar si els policies es van inventar un atestat. En concret, l'Audiència considera que quatre policies van manipular la justícia i van falsejar proves amb la finalitat de justificar detencions, i els acusa de 'denúncia falsa, detenció il·legal, simulació de delictes i fals testimoni'.

Cal recordar que els advocats dels dos nois detinguts van utilitzar VilaWeb Gràcia per demanar testimonis i proves. Ω

EGUNKARIA: COLP A LA LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ

El jutge Baltasar Garzón, en la seua particular croada contra el nacionalisme basc (contra el que fa servir la violència i el terror, però també -i potser fonamentalment- contra el democràtic, aquell que -sense altres armes que la raó i la paraula- està intentant aconseguir un estat basc independent), ha fet una passa més, aquesta extraordinàriament perillosa: tancar el diari Egunkaria, l'únic diari publicat íntegrament en euskara, la llengua nacional dels bascos. L'excusa és que Egunkaria hauria servit com a tapadora per actuacions econòmiques vinculades amb ETA. De tota manera, també s'estableix, en l'acte de tancament, que es tracta d'una supressió "preventiva", tot esperant a veure si es poden trobar proves que facin possible la inculpació d'aquest mitjà de comunicació en l'entramat terrorista. Realment, tot plegat no s'aguanta per enlloc i, particularment, ens remet a una altra història.

No és només problema, tot plegat, del jutge Garzón. Aquest jutge és bascofob, però no més que la majoria de les persones que tenen càrrecs importants a les més altes esferes de l'Estat. No és més bascofob, posem per cas, que el president del Tribunal Constitucional -Manuel Jiménez de Parga-, que continuarà al capdavant del seu càrrec tenint només la meitat més un dels vots dels membres de l'esmentat tribunal. Sorpren que els dirigents del PP, que afirmaven rotundament que no es poden prendre decisions, en casos de conflicte evident, per majories molt ajustades, sinó que es necessita un ampli consens, ara acceptin que per un vot esgarrapat anem a saber com Jiménez de Parga continuarà al capdavant del Tribunal Constitucional, un tribunal que teòricament hauria d'interpretar la Constitució espanyola d'una manera aproximadament objectiva i neutral. Tampoc és menys bascofob que el defensor del poble, persona profundament -i dolorosament- implicada en el conflicte basc, i, per tant, inhàbil per defensar en igualtat de condicions tots els "espanyols", tret que fos rematadament sobrehumà.

Ni és menys bascofob que el president del govern espanyol, que ha demostrat tantes vegades la seua bascofòbia que en podríem omplir un exemplar sencer del diari.

Que el bascofob Garzón, doncs, sigui no neutral i radicalment contrari a la llibertat nacional d'Euskadi o dels Països Catalans és la cosa més normal del món. En els últims tres segles no hi ha hagut governants espanyols que pensassin que governaven igualment per a tots els "espanyols". Ara bé, en democràcia, se suposa que s'han de mantenir unes certes regles del joc. En aquest cas, emperò, el Juez Campeador deu haver suposat que valia més carregar-se la llibertat d'expressió i tancar Egunkaria, perquè no es tracta només de tancar un diari pròxim als aberzales, sinó, potser fonamentalment, de tancar l'únic mitjà de comunicació que hi ha (via) en llengua basca. Com que no poden tancar tots els professors d'euskara, ni precintat totes les escoles que ensenyen en basc, ni liquidar les organitzacions d'alfabetització d'adults en basc ni fer res de tot això sense semblar-se al Caudillo com dues gotes d'aigua, procedeixen a operacions com la que ha portat al tancament d'aquest diari. Al "juez" li passa com al Cid: quan sent algú que se suposa que és espanyol però que no parla espanyol li boten tots els relés, se li encreuen els cables i continua la seua particular "cruzada".

Sorpren, emperò, que tots aquells que s'han pogut expressar a través d'Egunkaria i que són espanyolistes no facin com, posem per cas, en Salvador Cardús, que hi ha escrit amb tota llibertat articles on condemnava sense ambatges el terrorisme i la violència, i encapçalin un manifest per la llibertat d'expressió. O és que potser al senyor Fernando Savater, per posar només un nom, només li interessa la llibertat d'expressió dels que pensen com ell? (Què per què ho dic? Elemental, dear Watson: Savater es va poder expressar amb tota llibertat, a les pàgines d'Egunkaria. O no?). Ω

BERNAT JOAN I MARI

C I U T A T D E M A L L O R C A

En Jerry Esteban i n'Anna Llanos són els dependents de l'Ortopèdia Coll a son Cotoner. Estan contra la guerra i contra en Sadan. Tel. 971 450 532

Fa 18 anys que en Joan Verdera regenta el Bar Willys a la Plaça de sant Cosme de son Cotoner. A la foto amb la seva dependenta Maria Auxiliadora. Tel. 971 735 163

Fa 23 anys que en Miquel Àngels Reines regenta l'empresa de maquinària de neteja industrial al carrer de la Trobada de Ciutat. Tel. 971 285 466

Fa 9 anys que la família Sánchez regenta el Bar Tapeo al costat del Camp de Futbol Es Fortí. És una Penya Cultural Mallorquinista. Tel. 971 909 338

Fa mig any que n'Antònia Ramiro de Mancor de la Vall regenta l'empresa de menjars preparats Ca Na Francineta al carrer de Pasqual Ribot, 45 de Ciutat. Tel. 971 911 929

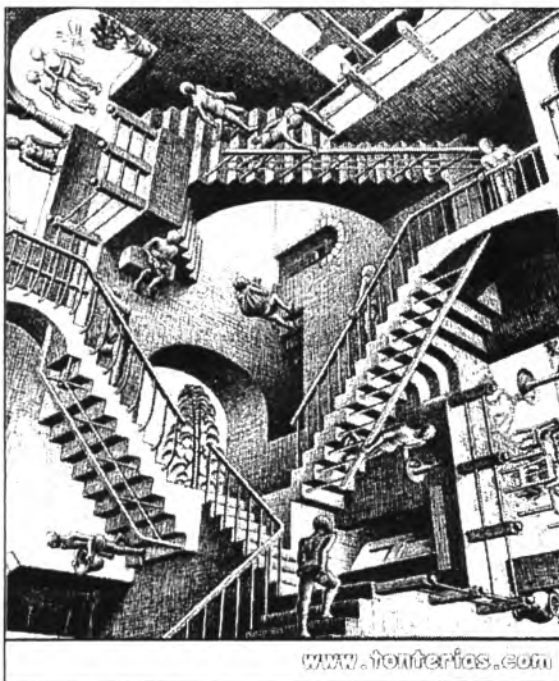
MAGNIFICA I SOLEMNE HIPOCRESIA DEL GOVERN RACISTA ESPANYOL: EXPORTACIÓ D'ARMES QUÍMIQUES ESPANYOLES A IRAQ.

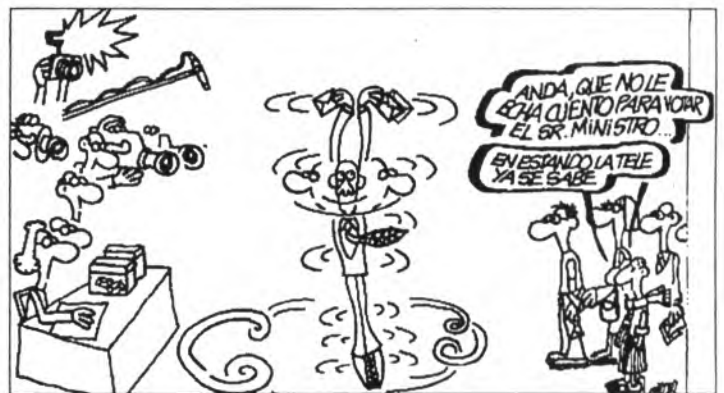
L'esbirram mediàtic del PP

La persuasió, la dissuasió, que fins ara duien a terme els exèrcits del món, ara la duen a terme els mitjans de comunicació.

Ramon Barrials

Les explicacions dels mèdia asnarials
Ministre espanyol ballant

Espanya és un dels principals productors d'armament per guerra química i bacteriològica.

Expal es dedica a exportar bombes amb capacitat de distribució d'armes químiques o biològiques.

No exporten els productes químics, o els bacteris o les toxines, però sí tota la infraestructura perquè l'usuari final pugui omplir les bombes amb allò que vulgui. Hi ha fotos de la guerra Iran-Irak i dels atacs dels iraquians contra els kurds on es pot veure clarament bombes que tenen escrit "Explosivos Alaveses". Hi ha una filmació especialment interessant on hi havia un inspector de les Nacions Unides recollint unes mostres de gas mostassa d'una bomba que no va explotar. No sé si encara exporten mines, però Expal tenia molt d'èxit amb les mines antipersonal EXPAL P4B i les FMK-1. Tampoc sé qui és el propietari actual d'Expal, però durant la guerra Iran-Irak Expal era propietat de KIO, es a dir, el govern de Kuwait. Ω

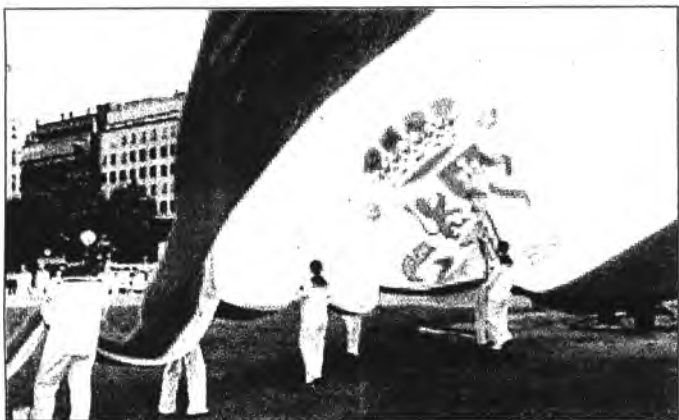
N'Aznar desplega una bandera gegantina en una performance delirant, com a resposta a Ibarretxe

A la Lliga Anticolonial ens preguntem: "s'ha tornat dadaïsta? vol compensar alguna cosa? té algun complex?"

En una acció pràcticament dadaïsta, el president del govern central de l'imperiet va decidir actuar decididament per respondre a la proposta sobiranista d'Ibarretxe.

La resposta va sorprendre tothom: des d'Ibarretxe, a Pujol, a Zapatero, al Dr.Cat i fins i tot al mateix Aznar, que, segons declaracions íntimes "no se la imaginava pas tan gran".

Es referia a la súper-bandera constitucional que va centrar una curiosa i divertida performance a la capital de la metròpoli.

En aquesta curiosa acció d'art al carrer, uns "marines" en versió messetària van hissar un banderol constitucional de 14m x 21m, si fa o no fa, fins a la impressionant alçada de 50m, deixant als assistents sense alè per si els queia al damunt tanta "rojigualda".

En l'espectacle van actuar-hi Frederic Trillo i Josep Maria Alvarez del Manzano, molt brillants. Especialment Trillo, que va fer rodolins poca-soltes al més pur estil surrealista i que va construir una aconseguida paròdia de discurs feixista utilitzant amb gràcia i musicalitat paraules com "orgull de tenir una llengua", "compartir una sang", "compartir uns somnis", "compartir uns records històrics"...

Una breu anàlisi d'aquests continguts ens aporta elements precisos de comprensió del món popular:

La llengua és un element molt ambigu, molt surrealista, eròtic i provocador (recordem la llengua dels Rolling). Quant al compartir la sang, en l'era de la SIDA, és realment un concepte súper-lumpen i d'art destroy de carrer. "Compartir somnis" ens obliga a pensar en la consulta psicoanalítica, tan lligada al surrealisme i als jueus de NY. Els "records històrics" poden ser una nova referència a la psicoanàlisi via inconscient col·lectiu o bé al materialisme històric. Els marines amb uniforme corretejant no deixen de ser una referència a l'univers gai, tema que també trobem en la "llengua". Quant al súper banderol gegantí que s'hisca, no cal ser molt llest per trobar-hi la seva evident connotació de súper-fal·lus potent-espanyol-toro.

Ens va agradar aquest espectacle tan poc esperable d'una ment del PP i tant conservadora com és Aznar (la va escriure i dirigir ell solet), però l'art és això. Ara bé, l'espectacle ens porta a fer-nos unes quantes preguntes: **n'Aznar aquest, què intenta compensar amb aquest súper-fal·lus-híperpotent-toro-hissant-se-tot rodejat-de-marinerets-corretejant?**

O simplement, està secretament enamorat de n'Ibarretxe? Estem davant d'una cerimònia d'aparellament? Potser pensava que des de Gasteiz es veuria tal desplegament?

La repressió infantil que deu haver patit n'Aznaret, amb un pare fatxíssim i una família de por, rodejat de carcamals reprimits, pot haver creat traumes incurables. Una pena.

Estarem a l'aguait. Ω

CIUTAT DE MALLORCA

Fa un any que na Mònica Dawidowski te exposada la seva obra i la d'una dotzena més d'artistes a Randa. Tel. 626 956 859

En Joaquim Rúbio és l'amo joves del bar Calamar Bravo al carrer principal de son Cotoner. Se menja a la carta per una mitjana de 6 euróns. Tel. 971 455 972

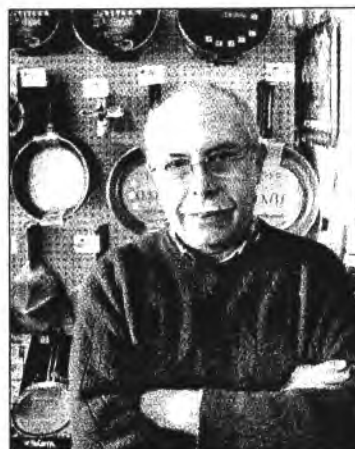
En Biel Vallcaneres i n'Aina Liñán regenten la Fontaneria Estadi a la barriada des Fortí de Ciutat. Tel. 971 734 953

Fa mig any que na Pilar Bibiloni ha obert l'empresa de venda i reparació de telèfons mòbils de totes les marques, Tecnomòbil al carrer de Miquel dels Sants Oliver de Ciutat. Tel. 971 221 090

Fa 20 anys que n'Aina Maria Arcas regenta la Joieria Or-Fi al carrer Rafel Rodríguez Méndez de Ciutat. Tel. 971 282 468

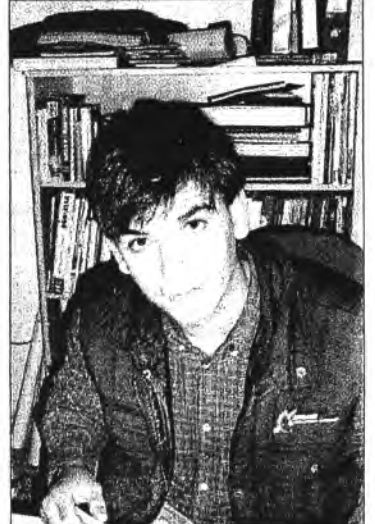
Fa 35 anys que n'Antoni Coll va obrir la Ferreteria Fortí al carrer de la Balanguera de C Ciutat. Tel. 971 737 521

Fa un any que na Milla Martorell ha obert la Immobiliària Armiton al carrer de la Balanguera de Ciutat. Tel. 971 910 067

Fa 3 anys que en Joan Manuel Merino regenta el Bar El Cid al carrer Arc de sant Martí de Ciutat. Un lloc on fan campionats de Biliar. Tel. 651 998 591

Fa 10 anys que n'Andreu Fontanet va obrir el Taller d'Instal·lacions Elèctriques Fontanet al carrer Joan Muntaner i Bujosa de son Cotoner. Tel. 971 450 581. Tot lo que fa mal a la gent no m'agrada, diu referint-se a la guerra.

Fa 11 anys que en Lluís Massanet va obrir la botiga Tot Cadira al carrer de Salvador Dalí de son Cotoner. Te més de 300 models de cadires per tots els gustos i tots els negocis. Tel. 971 454 300

Fa 2 anys que en Daniel Espin, argentí d'ascendència sensellera, i na Lilliana Sánchez, també argentina, regenten la Parrilla argentina, Còrdova la Linda, al costat del camp de futbol es Fortí de Ciutat. Se menja a la carta per una vintena d'euróns. Tel. 971 281 386 687 023 688

Saló de perruqueria i estètica Pilar Cozar

Alta perruqueria Unisex - Especialistes en canvi d'imatge, talls de cabells i recollits de núvies

Soldat Moll Corró, 13 Son Ferriol - Tel. 971 428 268

Anau vius els governats

PER CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

Polítics, heu de llegir,
Lo que al segle sis va passà,
Que s'islam martiritzà,
Lo crestià de aquí.
Obriren petit camí,
En sentit de bona fe,
Ho va ser de bon dever,
Lo que los feren patir.

Per Gibraltar, ells entraren,
Que és el camí més curt,
A poc a poc cap amunt,
Sa península conquistaren.
Els governants no esperaven,
En so sentit que venien,
A la gran Andalusia,
Les seves arrels sembraren.

Ses lleis de los crestians,
I dels grans acabdalats,
No eren gens respectats,
Inclinats al Déu Islam.
Per Ell sa vida donam,
El dia que convindrà,
El món hem de ocupar,
Per aquest gran fi lluitam.

Sa por allà sembrarien,
Amb la seva decisió,
A dins un molt gran rodó,
El terreny ocuparien.
Els seus germans que venien,
De un modo descarat,
Amb barques ben carregat,
A ses costes baixarien.

El nombre se feu tan gros,
Que el mando retgirerien,
A poc a poc entrarien,
Menjant-se sa carn i s'ós.
Cap jorn tenien repòs,
Ses seves lleis sembrarien,
Ses costums canviarien,
Sembrant sa pena de mort.

Qui renegava d'Al·la,
Cap ni un d'ells se salvava,
Era una llei sagrada,
Que es 'via de respectar.
Obligaven a resar,
Dos o tres pics cada dia,
S'oració consistiria,
Fer reverència i pregar.

Andalusia sembraren,
Tot aquell gran Califat,
Còrdova fou assenyalat,
I mesquides construïren.

A dins la bella Sevilla,
La Giralda s'eixecà,
Encara se fa admirar,
Per la seva galania.
Sa gent pobre esclavisada,
En aquell temps va estar,
A ella se la privà,
Anar amb bístia ensellada,

Sa sella va ser privada,
En ós s'havia d'anar,
Se feia reverenciar,

Aquell canvi se complí,
El segle sis va susar,
Aquell que lo llegirà,
Molta por podrà tenir.

Diran tant trist procedir,
Mos vendria de ma esquerra,
Mallorca, sa meva terra,
D'aquí haver de fugir.
Els grans Caïds han comprat,
Terrenys dins nostra Mallorca,
Son Julià n'és resposta,
Aquest terreny han comprat.

Els mallorquins són manats,
Per fer qualsevol treball,
Los donen un bon jornal,
I s'han fet els seus criats.
Una altra finca han comprada,
Que te nom de Capocorp,
De la mar n'està ben prop,
Sa frescor te assegurada.
Amb una gran eixamplada,
De molt grossa dimensió.
Fer hi urbanització,
Allà va ser assenyalada.

Jo que ja tenc noranta anys,
Record el meu re-padri,
Me deia que va anar-hi,
A lluitar el sarraçans,
Venien els africans,
A Mallorca a robar,
Sa lluita se va entaular
Lo mateix brega de cans.

A Mallorca defensaven,
Aquells tan valents padrins
Empraven els seus instints,
Perquè molt la estimaven.
A sa vida la passaven,
Tirats a dins sa conró,
El qui era caçador,
Llebres i conills mataven.

L'Any seixanta canvià,
El ritme dels mallorquins,
Obriren novells camins,
Per on poder transitar,
Una gent nova explorà,
Sa gran illa mallorquina,
Entre pinar i sivina,
A tot los va admirar.

S'alarma se va escampar,
A dins tota part del món,
Els estrangers a milions,
Venien aquí estiuajar.
I una casa comprar,
Per viure tranquils sa vida,
És una illa vestida,
De llentiscle i de pinar.

Als governants jo vull dir,
Que duguin un gros control,
Que s'islam a tot redol,
D'aquest món vol ficar-s'hi,
No deixeu introduir,
Mesquides pel seu resar,
Per aquí pot començar,

El Diccionari Català-Valencià-Balear

JOAN BOVER

Sense dubte, l'obra més gran de Francesc de Borja Moll va ésser la redacció dels deu volums del Diccionari Català-Valencià-Balear. En canvi, convé saber que la idea no va partir d'ell, sinó d'un capellà manacorí, Antoni Maria Alcover, que va ésser també qui un bon dia va decidir arreplegar les Rondalles mallorquines. Mentre les anava col·leccionant pels pobles, es va témer de la gran quantitat de paraules que hi sortien i que no havien aparegut mai a cap diccionari. Va pensar que una riquesa cultural tan gran com la que tenia la nostra llengua no s'havia de perdre, així que l'any 1900 va començar a redactar una fitxa de cada paraula. Aquestes fitxes, les ordenava alfabèticament i llavors les guardava dins una calaixera que tenia 33 calaixos.

Ja podeu imaginar que una persona no bastava per fer tanta de feina. Mossèn Alcover va haver de cercar col·laboradors i en va aplegar més de 1.600. Es tractava de gent de tots els territoris que parlen català, que li enviava fitxes amb paraules. Clar que, fer feina de bon de veres, només en feien una desena part. Els altres, deia Mossèn Alcover, eren "col·laboradors que tenien molta son". En qualsevol cas, aviat en tengueren més de 700.000, de fitxes, i això, com veurem més envant, no era més que el començament.

Mossèn Alcover va començar a viatjar pel País Valencià, per Catalunya i més amunt dels Pirineus, cap al Rosselló, apuntant tota quanta cosa sentia. Ben aviat va veure que un 80% de les paraules (i precisament les fonamentals) eren les mateixes a totes aquestes bandes. La idea era clara: s'havia de fer un diccionari que aplegàs tot aquell vocabulari i, a més a més, s'hi havia d'incloure informació sobre d'on venia cada paraula, a quines dites sortia o quantes maneres diferents de pronunciar-la hi havia.

Tot d'una va trobar la col·laboració de l'Institut d'Estudis Catalans pel que feia a la preparació del diccionari, però, mancat de recursos econòmics, va haver de sol·licitar ajuda al govern espanyol. El rei Alfons XIII s'hi va interessar personalment i les Corts varen acordar una subvenció de 25.000 pessetes anuals, és a dir, tota una fortuna. Era l'any 1920.

La preparació del Diccionari va prendre un ritme de gran rapidesa. Varen organitzar una altra tongada de col·laboradors a les diverses comarques i una sèrie de secretaris que rebien i orde-

apareix per primera vegada en Francesc de Borja Moll, un ciutadellenc que en aquell moment tenia només 17 anys. I tanta sort que Moll s'hi va afegir! Mossèn Antoni Maria Alcover era un home emprenedor, constant i molt feiner, però resulta que també tenia un tarannà rústic i agressiu, sense gens de mà esquerra. Molta gent que al principi es va entusiasmar amb la idea del diccionari, la va anar abandonant i moltes vegades això era per culpa del caràcter del mossèn. Moll, molt més afable i conciliador, va aconseguir que tots aquells que hi havien cregut, hi tornassin a creure.

Així que ja tenim Mossèn Alcover i Francesc de Borja Moll tornant a viatjar per tot el territori català, recollint informació sobre la llengua i dibuixant una gran quantitat d'objectes típics. Amb la feina de tots aquests anys, la calaixera dels 33 calaixos ja no va ésser una, sinó quatre i va arribar a tenir un total de 120 calaixos que contenien ni més ni pus que... 3 milions de fitxes!

El 1924 començava la redacció del diccionari. Però la felicitat va durar poc. Just dos anys després, la subvenció que els havia donat Alfons XIII es va suprimir. El primer volum del Diccionari Català-Valencià-Balear va anar apareixent per fascicles durant quatre anys, fins al 1930. Ben aviat va topar amb un problema: els subscriptors d'aquests fascicles varen veure que acabar una obra tan extensa duraria dotzenes d'anys i no ho veien gaire viable.

A més, encara que el Diccionari rebia subvencions de la Diputació de Barcelona, de la Diputació de les Balears i de l'Ajuntament de Palma, aquestes no bastaven. Mossèn Alcover, que ja estava malalt, no va tenir més remei que tirar endavant amb la paga de canonge i de degà. Més envant, s'arribà a endeutar amb la seva família i amb els col·laboradors més immediats i quan morí, l'any 1932, estava completament arruïnat. Abans, en vista de la situació física, social i econòmica de Mossèn Alcover, Francesc de Borja Moll i Joan Riu-tort varen formar una societat editorial. Es tractava d'impedir que, una vegada mort Alcover, tot el seu material anàs a parar a mans de gent que en volgués treure doblers. A la llarga, Moll va acabar comprant tota la societat editorial i es va fer responsable únic del Diccionari. Com que Moll no tenia prou doblers per continuar

2003, Any

Francesc de Borja Moll

Impremta Mossèn Alcover, que prest va tenir prestigi i una clientela selecta. Amb aquests doblers, ja podia continuar l'edició del Diccionari. Va continuar publicant fascicles, viatjant per tot el territori català i investigant paraules, ara amb el valencià Manuel Sanchis Guarnier, que l'ajudà durant 16 anys. L'any 1947 va vendre la impremta i es va dedicar a acabar el diccionari, alhora que exercia de professor a l'institut Ramon Llull de Palma.

El diccionari ja havia tret els dos primers volums al carrer, però ara estava enrocàt. Moll no tenia gaire esperit comercial i no es veia amb coratge de continuar una empresa tan costosa. Però el seu amic Miquel Marquès el va animar. Li va dir que era el moment propici perquè sortís bé i va tenir raó. Es varen constituir tres comitès per fer publicitat de l'obra: un a Mallorca, liderat per la poetessa de Lluçmajor Maria Antònia Salvà, un a València i un altre a Barcelona. El resultat de tot aquest moviment va ésser una important aflluència de subscriptors. Això va permetre d'activar la publicació a un ritme inusitat. En 13 anys varen sortir els 8 volums que mancaven del diccionari. El darrer volum, el desè, va sortir el 1962.

62 anys, doncs, varen fer falta per veure acabats els famosos deu volums vermells del Diccionari Català-Valencià-Balear, una de les obres més importants de la nostra cultura. Ω

LES ILLES CONTRA LA GUERRA

El discurs del PP (i els seus amics) favorable a la guerra ens sembla senzillament repugnant, enganyós i demagògic

Aquests dies, el Consell de la Joventut de les Illes Balears mitjançant el seu president, Andreu Caballero i els escriptors Miquel López Crespí i Víctor Gayà han convocat els joves i tots els ciutadans a la participació activa en diversos actes culturals contra la guerra. Els actes de "Poesia contra la Guerra" es feren a Ciutat de Mallorca (Pati de la Misericòrdia), a Eivissa (Sala de Plens del Consell Insular) i, a Formentera, en el Jardí de Ses Eres.

Els tambors de guerra sonen arreu. El president nord-americà George W. Bush encapçala la nova campanya militar contra l'"Eix del Mal", és a dir, contra l'Iraq de Saddam Hussein que, per cert, fa uns anys era el més fidel aliat dels EUA en la regió. Un aliat igual (o millor!) que Bin Laden i Al-Qaida, típics productes de la CIA ianqui en la seva lluita contra la burgesia "roja" que governava l'URSS. L'opinió pública és bombardejada diàriament amb multitud d'informacions falses i distorsionades. Aquesta banalització de la realitat ha estat molt ben analitzada en l'article "Terrorismo y banalidad" (La Vanguardia, 30-X-2002). Salvador Cardús ha assenyalat que terrorisme i antiterrorisme actuen amb una mateixa lògica "terroritzadora" de la societat. En tots dos casos (i ens ho explica Agustí Colomines en l'Avui), és dona una sacralització de la veritat que necessita la força per imposar-se. I és que simplificar la realitat es més fructífer a efectes pràctics, encara que sigui un exercici bàrbar i antidemocràtic, que fer l'esforç de comprendre-la i fer-la comprendre.

Potser són els efectes perniciosos del brutal atemptat que ha enfonsat dos dels símbols més importants dels EUA: les torres bessones de Nova York i l'edifici del Pentàgon, a Washington. No cal dir que lamentam profundament els milers de víctimes innocents que han mort en aquest atac al cor dels Estats Units. Sempre, en tot moment de la nostra vida, hem fet costat a les víctimes que les guerres de rapinya ordides per les multinacionals ianquis, per l'imperialisme rus (la invasió de Txe-

El Consell de la Joventut de les Illes Balears mitjançant el seu president, Andreu Caballero i els escriptors Miquel López Crespí i Víctor Gayà han convocat els joves i tots els ciutadans a la participació activa en diversos actes culturals contra la guerra.

coslovàquia l'any 1968, la d'Hongria el 1956, la d'Afganistan l'any 1979)... Sabem els milions de víctimes que han costat a la humanitat totes les guerres mundials fetes per les grans potències a fi de repartir-se les riqueses del món. Els estats més poderosos de la terra mai no han tengut escrúpols a l'hora de la rapinya. Milions i milions d'homes i dones han mort a conseqüència de les guerres decretades pels estats majors de la banca internacional i els seus governs. La nostra generació recorda encara els milions de morts causats per l'imperialisme quan bombardejà salvatgement el poble de Vietnam que lluitava per la seva llibertat i independència. Els EUA llançaren sobre els vietnamites més bombes que les que caigueren durant tota la Segona Guerra Mundial.

Tots els antiimperialistes, els amants de la llibertat dels pobles, hem sentit profundament la mort dels innocents que treballaven en les torres bessones de Nova York. Som una generació acostumada a veure patir la humanitat sota el poder dels

imperis, sigui aquest el ianqui, el rus, l'anglès o el francès... Qui no recorda en aquests moments la història del gegant del Nord? Al costat d'una vessant progressista que englobaria des dels pares fundadors dels EUA en el segle XVIII (la poderosa influència que exercí la revolució independentista dels estatunidencs en la Revolució Francesa) fins a Lincoln i la guerra

de secessió contra l'esclavisme del sud (amb victòria del nord antiesclavista); des de les lluites de la classe obrera estatounidencs i sectors progressistes d'aquell immens país contra el racisme, la xenofòbia, l'explotació... ¿Com no recordar el centenars d'invasions armades de l'imperialisme ianqui arreu del món? Només a l'Amèrica Llatina es poden contabilitzar més de cent desembarcaments de l'exèrcit dels EUA en aquells pobles, a part dels centenars de cops d'Estat sagnants ordits des de Washington i les ambaixades estatounidencs de cada Estat envaït.

Explic aquestes coses tan simples i conegudes, perquè no vull combregar amb les rodes de molí que, per a justificar la guerra, ens ofereixen Bush, Blair, Aznar o fins i tot Mas, Pujol i Maragall respecte al desequilibri mundial, la guerra que vendrà o als desajusts socials propers o llunyans. Com explica Agustí Colomines, ser crítics amb els sofismes del poder quan justifiquen qualsevol cosa "no vol dir que siguem uns eixelebrats anticapitalistes, nostàlgics d'una lluita de classes vuitcentista, o, és clar, uns irreflexius -i per això també malalts- antiamericanistes". És pervers plantejar el debat polític i ideològic de la propera guerra contra l'Iraq amb un simplisme tan vulgar.

Els crítics amb les campanyes militaristes, amb les guerres que ordeix cada dia George W. Bush, el que demanam és una reflexió (en la línia de Noam Chomsky i Susan Sontag) seriosa sobre l'objectiu d'aquestes campanyes. No volem un "nou ordre internacional" basat en la intervenció militar com a únic sistema per a poder solucionar els greus problemes de la humanitat. Sovint, la propaganda belicista orquestrada pel Pentàgon distorsiona la realitat de la mateixa manera que el terrorisme banalitzava la política com a instrument de mediació i resolució dels conflictes. Aquesta és la qüestió. El discurs oficial favorable a la guerra ens sembla senzillament repugnant, enganyós i demagògic. Ω

(Miquel López Crespí)

Campanya de suport a Eskaldunon Egunkaria

Egunkariaren itxiera internet bidez nazioartean salatze ko kanpaina bat abian jarri da. Egunkariaren itxiera salatzen duen orri bat prestatu dugu hainbat hizkuntzatan www.euskalnet.net/ileturia/egunkaria helbidean, eta helburua orri hori eta Egunkariaren webgune berria (www.egunero.info) Google-n 'egunkaria' bilatzean lehenengo postuetan agertzea da.

Kanpainan nola lagundu jakiteko, irakurri www.euskalnet.net/ileturia/egunkaria/kanpaina.htm orria.

Mesedez, zabaldu mezu hau zure ezagun guztien artean.

We are promoting a campaign to denounce the closing of the basque newspaper Egunkaria through internet to the whole world. We have published a web page in various languages denouncing the closing of Egunkaria in the address www.euskalnet.net/ileturia/egunkaria/english.htm, and

our goal is to make this page and Egunkaria's new site (www.egunero.info) be in a leading place when you search 'egunkaria' in Google.

If you want to know how you can help this campaign, read the page

www.euskalnet.net/ileturia/egunkaria/campaign.htm.

Please forward this e-mail to all your friends.

Hemos puesto en marcha una campaña para denunciar el cierre del periódico en euskera Egunkaria en todo el mundo por medio de internet.

Hemos preparado una página en varios idiomas que denuncia el cierre de Egunkaria en la dirección www.euskalnet.net/ileturia/egunkaria/castellano.htm, y el objetivo es conseguir que esta página y el nuevo site de Egunkaria (www.egunero.info) sean los primeros en aparecer al buscar 'egunkaria en Google'.

Si quieres saber cómo puedes colaborar en la campaña, lee la página

www.euskalnet.net/ileturia/egunkaria/campana.htm.

Por favor, reenvía este e-mail a todos tus conocidos.

Nous avons mis en marche une campagne pour dénoncer la fermeture d'Egunkaria dans tout le monde à travers d'internet. Nous avons préparé une page web en plusieurs langues qui dénonce la fermeture d'Egunkaria dans l'adresse www.euskalnet.net/ileturia/egunkaria/francais.htm, et l'objectif est de faire que cette page ainsi que le nouveau site d'Egunkaria (www.egunero.info) soient les premières à apparaître lorsqu'on cherche Egunkaria sur Google.

Si tu veux savoir plus sur cette campagne, cliquez sur www.euskalnet.net/ileturia/egunkaria/campagne.htm. S'il te plaît, réenvoie cette mail a tous tes amis Ω.

PETITS ANUNCIS

BORSA IMMOBILIÀRIA

Traspàs saló de bellesa-perruqueria al carrer Antic a la zona dels molins de Santa Catalina, completament equipada. Tel. 971 739 940-609 783 949

Es lloga tercer pis a sa Pobla, completament equipat en lloc cèntric. 120 m², cuina, bany, saleta gran menjador, 2 dormitoris dobles i un individuals, balcons... Tel. 652 225 818 - 971 547 823.

Venc a ses Rotes d'Alaró adossat forrat de pedra. Tres dormitoris, tres sales de bany, saló amb xemeneia. Vistes molt bones i molt de sol. Portassa per a dos cotxes i traster. Preu 420.710 €.

A Binissalem, venc casa. Dues altures, 12 metres de façana, 3 dormitoris, 1 bany, terrassa, garatge, porxo, jardí. Opcional caseta de convidats. 144.243 €. Cèntric. Tel. 661 427 008.

Colònia de Sant Jordi. Venc taller nàutic 360 m². Amb vivenda de 80 m². Tel. 658 846 065.

Binissalem. Ven casa dues altures, dos dormitoris, cuina amoblada, bany, porxo, terrassa, portassa i pati. 144.420 €. Tel. 661 427 008.

Binissalem. Traspàs bar al carrer del Fang, completament equipat i pantalla de cine amb tot l'equip de projecció. Tel. 667 516 011 - 600 443 924.

Particular ven estudi-apartament de 35 m. a Cala Pi, moblat i en perfecte estat. Zona tranquil·la, aparcament i jardí comunitari. Petita comunitat i vistes a la mar. Piques despeses. Tel. 699 212 404.

SERVEIS PROFESSIONALS

Leo Casanova. Tarot, massatges curatius, medicina natural. Marqués de la Font Santa, 6-2. Cita prèvia. 670 067 314

Duet de cançons en català s'ofereix pertocar arreu dels PPCC, Bústia Postal 223 de Torredembarra. El Tarragonès, 43830 jtp://paisos-catalans.org// tres.

Comunions, festes. Gran espectacle de pallasos en català. Tel. 677 898 462.

Comunions, festes. Gran espectacle de Màgia en català. Tel. 658 117 262.

Mallorquina de 52 anys responsable i no fumadora s'ofereix per fer companyia a senyora, també a hospitals per hores. Tel. 666 212 404

PERSONALS

Als Països Catalans es fa molt bona música, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes: si sommiem en una nació lliure, plena de música catalana i vibracions nostres, escriu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Bústia postal 1792-07080 Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 30 anys, cerca dona intel·ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al Principat. Tel. 907 843 901

Naturalesa, el mar, la muntanya, un cafè... si ets dona atractiva i divertida t'he de conèixer urgentment. Bústia postal 1174-07080 Ciutat de Mallorca.

Noi de 24 anys, independentista i romàntic, coneixeria noia de similar edat, soltera de Girona per sortir a cinema i platja. Carles Lloves. Rocacorba, 15 Vilablareix 17180 Cerc femella per festejar fins al 40 anys. Óscar Pujol. Blanquerna, 58 07010 Ciutat de Mallorca.

Som na Lledoneta Tàrrega tenc 16 anys i m'encantarà intercanviar correspondència amb al·lots nacionalistes mallorquins, menorquins o eivissencs. Lledoneta86@hotmail.com o a l'Avinguda de Barcelona. Urb. Vilamar, 50 * 12.560 Benicàssim

COMUNICATS

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Bústia postal 15.071 de Barcelona 080080

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana, i rebre els nostres butlletins, escriu a: JERC, Santiago Russinyol, 1. Àtic 07012 Ciutat de Mallorca.

Acció Cultural del país Valencià és a Internet. ACPV@servicom.es

Subscripció gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. El llaüt de Xàbia. Bústia postal 53 Xàbia 03730. Patrocinat per l'Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalusa. Llengua (Ensennians a distància de la Yenwa Andalusia) P. Pedro Romana, 1-4-2 -14007 Còrdova.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet. <http://www.estelnet.com/lluïta>

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C.S.C * 934 411 188

Si vols rebre l'Euskararen Berripapera (en foraster) gratuïtament escriu a: Hitzkuntza Politikaroko. Wellingtono Dukea, 2- 01020 Victoria Gasteiz.

A tots els valencians que vulguin contribuir a la reconstrucció nacional del País valencià, l'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Són els nacionalistes valencians. 963 879 408

El Call, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. <http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252>.

Escaiola, figures de tota classe: naixements, angelets... Som artesà, preus sense competència, ofertes periòdiques. Em trobareu a les principals fires de Mallorca tota, i al tel. 971 294 444.

Des de l'Arxiu de Documentació i Propaganda Política-ADP estam fent un gran fons documental de la propaganda editada pels partits polítics, sindicats i moviments socials. Si teniu per casa adhesius, calendaris de butxaca, targetes reivindicatives... que no les faceu servir ens les podeu fer arribar a: ADPAp. de Correus nº 1.106 07080 Ciutat de Mallorca. Correu

tit per intercanviar amb altres arxius o particulars interessats.

BORSA DEL MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, vengui i en parlarem. Agència oficial Renault. 971 413 867 Son Ferriol.

Venc ciclomotor Mobilette Rural, primera mà, 5 anys. 390 euros. Tel. 655 417 727. Joan, sa Pobla, horabaixes.

VENDES

Venc taula de cuina 80x80 i 4 cadires, tot de fusta del nord a estrenar, 290 €. Tel. 661 872 342.

Particular ven estudi/apartament 35

m². a Cala Pi amb perfecte estat a moblat. Zona tranquil·la, aparcament i jardí comunitari. Comunitat petita i vistes a la mar. Poca despesa. Tel. 669 212 404

Mobles estil modern de menjador. Taula grossa i 6 cadires. \$21 €. Tel. 661 427 008

Ven moble de rebedor amb 2 cadires estil classic. 120 €. Tel. 616 427 008.

Particular ven estudi moblat a Cala Pi. Vistes a la mar, terrassa de 6 metres, tranquil, jardí comunitari, aparcament. Tel. 666 212 404

Venc vidre per a taula 180x90. Cantons rodons totalment ulselat. 120 €. Tel. 971 445 183.

Venc entradeta: moble llarg, dues cadires i raconera. Tot nou. 115 €. Tel. 661 427 008.

Els polítics ens volen fotre sempre La immigració genera insuficiències sanitàries, de convivència, se seguretat, de cultura, d'infraestructures...

Totes aquestes insuficiències les crea a la població mallorquina de "dret". La que ha de carregar, altra vegada, amb el llastre de la "solidaritat". Quelcom que, en si mateix no és dolent. Lo que passa és que aquí, en aquesta terra maleïda, la càrrega de la solidaritat sempre es carrega a les espatlles dels mateixos. Lo que passa és que aquí, en aquesta terra maleïda, sempre se renoven els polítics per poder seguir fent els d'ara, el que feien els d'abans. O sia, foter-nos. Els polítics castellans ens foten. Treure "ellos" el seu particular benefici o costa nostra mitjançant enganys, manipulacions, partidisme descarat, corruptel·les... i allò que és pitjor; amagant-nos les seves carències, les seves carències de possibilitat de treballar pel bé de la població, degut a la seva manca d'intel·ligència, de preparació o de temps real per dedicar-lo a la feina a la que, amb responsabilitat, haurien de dedicar-se, que és la de vetllar pels nostres interessos. Els interessos dels qui, a més de votar-los, estam empadronats a la illa i som els desgraciats que figuren a les llistes de les agències de recaptació d'imposts i altres herbes, necessàries a fi que ellos, els polítics, cobrin els seus substanciosos sous per no fer res per nosaltres que els pagam.

Ellos, els polítics tots, estan obligats, per responsabilitat dels seus càrrecs i pels sous que reben, a equilibrar les càrregues que patim els habitants de dret d'aquesta illa. A equilibrar les càrregues de "solidaritat" que aguantam els qui pagam els impostos que, per ara som els mateixos de sempre.

És obvi que els immigrants, durant la seva estada a Mallorca, utilitzen els serveis d'assistència sanitària, generen deixalles, consumeixen serveis públics, creen problemes de convivència, d'ordre públic. I és obvi que no paguen impostos.

En una paraula, que els immigrants no paguen impostos i nosaltres si. Nosaltres, els de sempre, els "solidaris", els qui per defensar la nostra cultura, els nostres interessos, pagam i be als polítics que estan demostrant que no tenen categoria per seguir sent ho. Ω

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI.....

Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el quadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:

L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

Necessitam comercials arreu de la nació catalana i especialment a Eivissa i a Menorca.
Telefonau-nos a l'Estel.

APUNTS PER LA NOSTRA HISTÒRIA MENUDA

LES RELACIONS, L'ANY 1970, D'UN BATLE DE MALLORCA -ENTUSIASTA DEL RÈGIM- AMB "La jerarquia superior" I UN INFORME DE "LA GUARDIA CIVIL"

14 d'octubre de 1934

Avui, el batle de Fornalutx Josep Arbona Busquets de Can Cabana - afiliat a la "Confederació de Dretes Autònomes"-envia un ofici al Governador Civil on manifesta: "que en sessió ordinària celebrada per el Ayuntamiento el día de ayer se acordó por aclamación de los señores concejales presentes cumplida adhesión al Gobierno y felicitarle por la serenidad y energía con que ha procedido en los actuales momentos" I com manava el protocol de l'època republicana aconfesional i laica, l'ofici acabava amb la formula de "Viva V.E. muchos años".

Nota: Els actuals moments a que es referia el batle fornaltuxenc eren la Revolució de Asturias i la Proclamació de l'Estat Català per Lluís Companys.

10 de maig de 1965

Es nomenat aquest dia batle de Fornalutx i Jefe local del Movimiento pel govern civil de la provincia, el qui, fins ara, ha estat tinent-batle i regidor pel terç familiar Antoni Vicens i Vicens, alies Mandarin, en substitució del dimittit Llorenç Rul-lan Alberti.

14 de maig de 1965

Pre n possessori del càrrec de batle president de l'Ajuntament de Fornalutx -prestant jurament de llealtat a las leyes fundamentales y a los principios del Movimiento Nacional el nou batle i Jefe local del Movimiento Antoni Vicens i Vicens.

19 de gener de 1970

El batle del municipi de Fornalutx -de forma reservada i confidencial - conta per escrit al Senyor Governador Civil de la Provincia que la nit abans i a l'entorn de la mitjanit es presentà a casa particular seva una dona peninsular "separada judicialmente de su marido y el cual vive en la manzana...de esta localidad, la estaba amenazando en la calle y producía un gran alboroto público." I continua la missiva " ante tal denuncia y por no disponer en aquel momento de fuerzas de Orden Público me personé en el lugar del suceso.." Allà hauria trobat al denunciat -també peninsular- amb set o vuit persones més del municipi i quan li demanà perquè molestava a la seva dona i promoure escandol a la via publica aquell homo començà a rebel·lar-se i a insultar al Senyor batle "no con frases dirigidas a mi persona sino a la Autoridad que represento".

I segueix l'ofici del batle explicant que: No es la primera vez que tal individuo...arma escandalos similares ya que varias veces le ha sido llamada la atención por la Guardia Civil para que deje en paz a su esposa de la que vive separado como se ha dicho e incluso por mi Autoridad, pero con su modo de proceder no hace caso ni a las fuerzas de Orden Público ni a mi Autoridad a la que menosprecia e insulta ante los propios vecinos de esta localidad.."

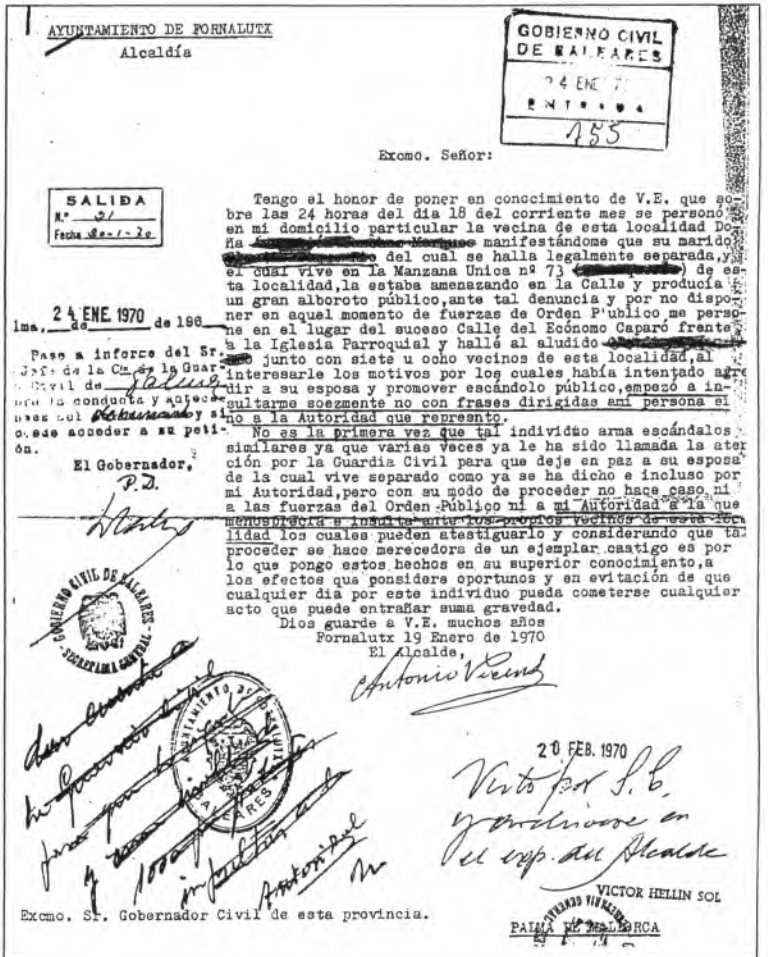
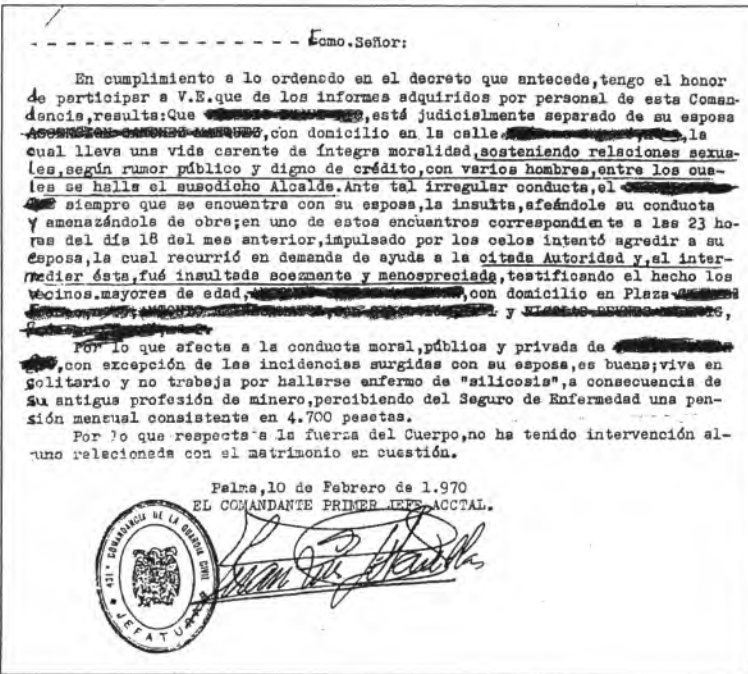
El batle troba que el comportament d'aquell individu es mereix un càstig

per no dir un escarment: "es por lo que pongo estos hechos en su superior conocimiento a los efectos oportunos y en evitación de que cualquier día por este individuo pueda cometerse cualquier acto que pueda entrañar suma gravedad." L'ofici acaba amb el preceptiu acostumat i tradicional "Dios guarde V.E.muchos años".

cho Alcalde". L'informe segueix explicant que, davant aquella conducta irregular, l'home sempre que se topa amb la seva dona "la insulta afeandola, amenazandola de obra" i que a una d'aquestes topades "correspondiente a las 23 horas del día 18 del mes anterior movido por los zelos" intemptà pegar a la seva dona, la qual demanà auxili

da con el matrimonio en cuestión".

bios necesarios conducentes a un

10 de febrer de 1970

Aquest dia, Juan Ques Estrellas, primer comandant accidental de la 431 Comandancia de la Guardia Civil de Palma de Mallorca adreça, al Governador Civil, el següent informe on entre altres coses es pot llegir: que "en cumplimiento a lo ordenado en el decreto que antecede, tengo el honor de participar a V.E, que de los informes adquiridos por personal de esta Comandancia, resulta: Que.....esta separado judicialmente de su esposa.....con domicilio en la calle.....numero...la cual lleva una vida carente de integra moralidad, sosteniendo relaciones sexuales, segun rumor público digno de crédito, con varios hombres y entre los cuales se halla el susodi-

a l'esmentada Autoritat i al voler aquesta darrera mediar, fou grollerament insultada i menyspreuada; testimoniand-ho els veïns majors d'edat .X.X y.XZ.... I l'informe acaba senyalant: Por lo que afecta a la conducta moral, pública y privada de .....con excepción de las incidencias surgidas con su esposa, es buena, vive en solitario y no trabaja por hallarse enfermo de silicosis a consecuencia de su antigua profesión de minero, percibiendo del Seguro de Enfermedad una pensión mensual consistente en 4.700 pts"

Per a rebatre el clau, l'informe de la Benemerita afegia que "por lo que respecta a la fuerza del Cuerpo no ha tenido intervención alguna relaciona-

10 agost 1970

Antoni Vicens i Vicens, batle de Fornalutx, escriu una carta a l'Excmo. Señor Victor Hellin Sol Gobernador Civil de la provincia de Baleares on acusa rebuda a l'escrit del dia 3 del mateix mes per el qual reservadament li participava trobar-se en estudi la possible substitució del càrrec de Batle, President de l'Ajuntament. Deia Antoni Vicens a Don Victor Hellin: Agradezco mucho que me lo haya participado y al propio tiempo manifestarle que no me siento en forma alguna molestado ni ofendido por ello, ya que todo español debe comprender que cuando el Alto Mando lo cree oportuno deben hacerse los cam-

mejoramiento de la vida nacional. I Antoni Vicens ben obedient adjuntava a la carta la seva dimissió voluntaria debido a las muchas ocupaciones particulares de batle de Fornalutx i Jefe local del Movimiento. La carta, l'acabava saludant, a la primera autoritat civil de la provincia, com "su subordinado y amigo".

(APUNTS PRESOS PEL CAVALLER ESTADES DE MONCAIRA)

Advertisement for 'debat NACIONALISTA' magazine, issue 36, featuring a portrait of Jordi Valls and the title 'PSC: per un país més obert'. Includes contact information for Connecta-t'hi and the website www.tribunacatalana.org.

L'ANTIFEIXISME A MALLORCA. IX LLIBRE

(Les lluites dels anys noranta)

En defensa dels mitjans de comunicació en català. Diari de Balears

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Pobre d'aquell desgraciat periodista o publicista que, emportat per la creença que vivim en llibertat, escriu alguna cosa que desagrada a qui comanda de debò!

Escriure articles d'actualitat política, crítica, malgrat sigui d'una forma moderada i ben mesurada les accions (o omissions) de qui té el poder, no és tasca gaire fàcil. Tothom que tenguí un mínim d'experiència en el món periodístic sap el que li pot costar, personalment i professionalment, una opinió agosarada, una crítica suau i ponderada a qui té la paella pel mànec (és a dir, per a entendre'ns: qui disposa del poder polític i econòmic).

Si abans era el feixisme el que impedia el normal exercici de la llibertat d'expressió, ara, finits els aspectes més sagnants de la brutal dictadura, són aquests poders "difusos" els que, des de l'ombra, des de la invisibilitat de determinats despatxos, els que vigilen, "democràticament", és clar!, perquè el que es diu i escriu estigui dins l'ordre del consens amb els poders autèntics de la societat. Pobre d'aquell desgraciat periodista o publicista que, emportat per la creença que vivim en llibertat, escriu alguna cosa que desagrada a qui comanda de debò! Una trucada al director d'aquell mitjà informatiu per part de qui paga la publicitat institucional o comercial bastarà per fer desaparèixer per a sempre més aquell il·lús de les pàgines dels diaris d'aquella ciutat!

L'hegemonia cultural, política i econòmica damunt les classes populars s'exerceix, com deia Gramsci en els seus Quaderns de la presó, no solament amb la simple coacció legal, econòmica o militar, com s'esdevé encara en moltes societats del Tercer Món, sinó, més que res, mitjançant el paper exercit pels intel·lectuals orgànics de les classes dominants, al servei de les quals estan, evidentment, molts dels treballadors de la cultura (periodistes, escriptors, professors...) que, per a poder subsistir, han de treballar per a les empreses privades (col·legis, diaris, ràdio, televisions...).

Aquesta és la pura i dura realitat. Posteriorment, aquells esperits independents que, seguint l'exemple de Gabriel Alomar o Joan Fuster, volem opinar amb llibertat de criteri, ens trobam amb les acostumades campanyes de qui comanda per a fer-nos callar. És el pa nostre de cada dia. Vivim a una terra on les més diverses màfies (polítiques, econòmiques, culturals...) proven en tot moment de barrar el pas al dissident, al creador d'esperit independent, a tot aquell que no combrega amb rodes de molí. I, no us penseu: en un recent passat les coses no eren gaire diferents. Basta pensar en la marginació i nombroses campanyes de desprestigi per part de la dreta reaccionària que patí Gabriel Alomar, el pare del nacionalisme socialista català, fundador d'Unió Socialista de Catalunya... L'execució, en temps de la guerra, de milers de mallorquins i mallorquines pel simple fet de ser republicans, militar en sindicats o tenir carnet socialista, anarquista o

que els reaccionaris de tota mena han tenguí sempre davant aquell que volia avançar vers quotes de justícia i d'igualtat. El darrer batle republicà de Palma, el metge Emili Darder, militant d'Esquerra Republicana i que tant havia fet per afavorir el benestar de les classes populars mallorquines, il·lustra a la perfecció el destí que la reacció desitja per a qui es dedica a la política, no per encalenticir cadires o cobrar substanciosos sous, sinó com a acte de servei al seu poble. L'execució d'Emili Darder en el cementiri de Palma aquell fatídic 24 de febrer de 1937, malalt, entre la befa i l'escarni de centenars de falangistes i reaccionaris, sense poder aguantar-se dret, és un exemple paradigmàtic del destí que molts desitgen per a aquell que, a la nostra terra, és progressista o d'idees avançades.

Qui signa aquest article, ja ho sabeu, militant de l'esquerra antifranquista d'ençà començaments dels anys seixanta, amb més de quaranta detencions per part de la Brigada Social del règim feixista, ja fa molts d'anys que és ben conscient d'aquesta situació. La marginació que patiren grans artistes com Miquel Àngel Colomar, el pintor Antoni Gelabert, el poeta Josep M. Llompart o el mateix Francesc de B. Moll per part de la societat sorgida del triomf del feixisme en la guerra civil, em va fer copsar, de ben jovenet, la realitat de determinada misèria cultural fomentada des del poder. És l'essència de la colonització econòmica i cultural del nostre poble, el producte evident de no poder dirigir en llibertat el nostre destí, la putrefacció cultural, política i humana que, com deia Frantz Fanon, produeix la dominació de les classes dominants i de l'imperialisme.

Contra tot això hem parlat ja des de les nostres primers escrits en la premsa escrita de les Illes, des d'aquelles col·laboracions inicials als anys seixanta i setanta en el Diari de Mallorca, Última Hora, la revista Cort, en els anys de corresponsal clandestí de Ràdio Espanya Independent, en els centenars d'articles escrits per a la premsa clandestina de l'OEC (Democràcia Proletària, La Voz de los Trabajadores...)...

I aquells anys en la revista del PSM, la inoblidable Mallorca Socialista, quan amb Damià Pons i el poeta Joan Perelló formava part del redacció! O en la posterior represa en els anys vuitanta portant la secció d'entrevistes amb escriptors i intel·lectuals dels Països Catalans a la revista de l'Obra Cultural Balear (El Mirall) o en la secció "Cultura" del diari Última Hora. Tot plegat una experiència periodística de més d'un quart de segle que, amb totes les seves contradiccions, m'ensenyà una infinitat de coses que, d'una manera o una altra, han servit igualment per a ampliar la meua visió del món, per copsar a la perfecció el que s'amaga rere el món aparentment brillant del periodisme illenc.

Record ara mateix la meua participació activa en la promoció del primer diari escrit totalment en català

Però continuem amb aquesta aproxi-

Miquel López Crespí, Ramón Socias, Miquel Ferrà i Guillem Frontera presentaren el Diari de Balears a Sóller.

les Illes. Record ara mateix la meua participació activa en la promoció del primer diari escrit totalment en català. Parl de Diari de Balears, el qual vaig tenir la sort de poder promocionar en la seva presentació a Sóller juntament amb els escriptors Miquel Ferrà Martorell i Guillem Frontera. Posteriorment vaig entrar a col·laborar-hi en una secció cultural que tenia per títol "Fets i personatges", i on també escrivia en Pere Fullana, n'Antoni Marimón, n'Antoni Nadal i en Miquel Ferrà Martorell, entre molts d'altres col·laboradors. Era dia vuit d'octubre de l'any 1996. En total vaig escriure-hi, comptant els articles que també sortien a la secció "Opinió", prop de dos-cents treballs. Foren anys d'intensa col·laboració amb l'aventura d'ajudar a consolidar el primer diari en la nostra llengua. La comprensió i l'ajut inestimable de l'amic Pere Fullana i del director, Miquel Serra, feien la feina amable i engrescadora.

Però l'aventura d'ajudar a consolidar l'únic diari en la nostra llengua no consistia solament en la publicació diària de les nostres col·laboracions. Quan s'havia d'anar a pobles per a ajudar a la promoció de tan important eina de normalització lingüística i cultural, hi anàvem entusiasmats. Record ara mateix aquella presentació que, amb l'amic Miquel Ferrà Martorell, anàrem a fer a Sóller. El Diari de Balears de 4 de juny de 1997 deixava constància de l'esdeveniment i, en la pàgina 14 de la secció "Local" informava, en crònica de Ll. Garcia: "En el marc del pati del Casal de Cultura-Museu de Sóller va tenir lloc dilluns a vespre la celebració del primer aniversari del Diari de Balears. L'acte va ser molt concorregut, destacant-ni la presència del batle Ramon Socias i dels regidors de l'equip de govern Aina de la Penya, Guillem Bernat i Joan Arbona, a més de moltes altres persones i representants d'entitats culturals i cíviques de la Vall, col·laboradors literaris del diari, representació del centenari del setmanari Sóller, etc.

i presentat per l'escriptor Miquel López Crespí. Els membres del consell editorial de Diari de Balears, Miquel Ferrà Martorell i Guillem Frontera, feren els parlaments".

En els meus arxius conserv encara l'original de la presentació que vaig fer a Sóller. Aleshores, aquell tres de juny de 1997, al pati del Casal de Cultura-Museu de Sóller, vaig dir, entre d'altres coses: "Una de les ambicions més benivolgudes de tots aquells que un dia, fa molts d'anys, desitjàvem creure amb en país, la seva gent, la seva identitat com a poble i aquesta llengua catalana nostra que ve de Ramon Llull i que els nostres avantpassats ens llegaren com el més preciós dels llegats culturals, teníem la fe que un dia podríem gaudir de mitjans de comunicació en català de Mallorca. Aquesta esperança, moltes vegades per allò de les polítiques errònies i els interessos creats, es difuminava a cada passa, es marcia sota els embats inclements d'uns poders constituïts aliens als nostres somnis de redreçament nacional i cultural. Però a poc a poc el poble, que semblava immers en la indiferència, ha anat, primer, servant llengua i tradicions, i creant, després, nous, diversos canals de comunicació. Sí. Comunicació és la paraula. Una comunitat amb bons mitjans de comunicació (televisió, premsa, ràdio, etc) pot tenir la seguretat que podrà mantindre la seva història, la consciència de si mateix, i podrà combatre l'onada desnacionalitzadora que patim d'ençà el Decret de Nova Planta, quan ens foren arrabassades les nostres institucions d'autogovern. Ara ja sabem que entre les principals aspiracions de tot poble que s'autoestimi n'hi ha una d'essencial i que té un interès indubtable: posseir, tenir cada dia a l'abast de tothom un diari (o diversos diaris) en la llengua pròpia. És importantíssim, per tant, aconseguir aquesta relació diària, permanent, d'una publicació amb el lector, portant-li dia rere dia tot allò que el preocupa, tot el que pugui contribuir eficaçment a la formació de la seva persona-

com a lector habitual de Diari de Balears, aquesta important iniciativa esdevinguda ja una esplèndida realitat (tenir un diari en la nostra llengua cada dia al carrer), em suposa una fondíssima satisfacció compartida per tots aquells que desitgen saber el que passa en el món i en la seva terra en l'idioma matern. Però aquesta empresa no és ni serà fàcil, ja que, a manca de precedents, el Diari de Balears, s'ha de fer així mateix sense cap model, a cada hora, cada vespre, amb un esforç tècnic de primera magnitud, emprant els més diversos aspectes com és la lexicografia, la terminologia, el tractament de temes, estudiant segon a segon les prioritats informatives, el sentit pedagògic, el caràcter formatiu dels textos, les estratègies de competitivitat amb tota una ingent cobertura informàtica posada al dia amb una actitud exigent de cara

a les tecnologies de la informació”.

Ramon Socias va fer lliurament d'una placa commemorativa donada per l'Ajuntament al director de Diari de Balears, Miquel Serra

La crònica de Diari de Balears, en fer el resum d'aquell acte cultural, explicava: “Per la seva banda, l'escriptor i col·laborador de Diari de Balears, Miquel López Crespi va destacar la singularitat d'aquest mitjà com a premsa especialitzada en la informació comarcal, una de les claus del seu èxit, sobretot a la Part Forana.

Finalment, el batle Ramon Socias va expressar unes paraules d'elogi envers la tasca normalitzadora de Diari de Balears com a eina esperada per tothom i passa important per a la definitiva normalització

lingüística a les Illes. Socias es va mostrar especialment orgullós que hagi estat una família sollerica la que hagi donat aquesta importantíssima passa per la nostra cultura i llengua.

A continuació, Ramon Socias va fer entrega d'una placa commemorativa donada per l'Ajuntament al director de Diari de Balears, Miquel Serra, el qual va agrair al batle i al públic la bona acollida que ha tingut a Sóller Diari de Balears, des del seu inici”.

La majoria d'articles publicats en la secció “Fets i personatges” de Diari de Balears tenien molt a veure amb la història política i cultural dels anys seixanta i setanta (Aules de Poesia, Teatre i Novel·la, la revista Lluc, els escriptors mallorquins i el compromís polític, el marxisme a les Illes, la qüestió nacional, el teatre, la plàstica, la

novel·la i la generació dels anys setanta, l'abandonament de la lluita per la República, l'autodeterminació i el socialisme per part d'alguns partits de l'esquerra oficial i pro-monàrquica...).

Els anys d'il·lusió i intensa feina cultural a les planes de Diari de Balears al costat de col·laboradors com Pere Fullana, Joan Mayol, Nadal Batle, Blai Bonet, Bartomeu Fiol, J. Melià Ques, Joan Plam Miquel Payeras, Antoni Vidal Ferrando, Miquel Ferrà, Gregori Mir o Teodor Suau em serviren per a anar acumulant tota una sèrie de materials que varen ser imprescindibles per a anar enllentint algunes de les meves obres d'aquests darrers anys. Em referesc sobretot a l'edició de Cultura i antifranquisme (Edicions de 1984, Barcelona, 2000) i No era això: memòria política de la transició (El Jonc, Lleida, 2001). Ω

LA NOSTRA CUINA

PER A QUATRE PERSONES

Salsa d'ametlles o avellanes

12-14 ametlles o avellanes crues
2 alls
1 cullerada de farina

Fregiu les ametlles o avellanes i els alls en oli d'oliva fins a daurar-los. Traieu-los de l'oli i piqueu-los al morter fins que quedi una pasta. Torneu a escalfar l'oli amb la farina, remenant-la, i afegiu-hi la picada. Es cou en deu minuts i es tira per sobre la verdura o la carn que es vulgui amarnir.

També pot fer-se amb avellanes.

Patates apilades

Són patates tallades a rodanxes fines, que es fregeixen en abundant oli d'oliva sense evitar que s'enganxin.

Arròs de verdures

400 g arròs
Verdures diverses, una o dues menes: carxofes, albergínies, carbassons, pebrots, pastanaga, api, porro, alls tendres, espàrrecs, pèsols, mongetes tendres...
Brou de verdures: de bullir cebes, api, porros i pastanagues en força aigua
1 ceba
2 tomàquets madurs

Sofregiu la ceba picada amb oli d'oliva en una cassola o paella. Quan sigui daurada, afegiu-hi les verdures i salteu-les fins que siguin cuites. A continuació poseu-hi els tomàquets triturats i l'arròs. Sofregiu-ho tot i mulleu-ho amb el brou de verdures.

El brou es manté calent en una olla a part, i s'hi va afegint a mesura que l'arròs es va coent.

També s'hi pot posar bacallà esqueixat, pollastre trossejat, cap de costella, salsitxes... per tenir un plat únic.

A M A N I D E S

Amanida simple

Un sol tipus d'enciam o endívia o escarola
Oli d'oliva
Vinagre

Amanida variada

Enciam romana (llarg)
Tomàquet
Ceba
Olives
Pastanaga
Oli d'oliva
Vinagre

Amanida d'endívia

Endívia

Oli d'oliva
Mostassa

Amanida amb pernil

Enciam trocadero
Pernil salat a trossets
Nous o avellanes trencades
Oli d'oliva
Vinagre

Amanida verda

Enciam meravella
Xicoira
Créixens
Fulla de roure
Cabell d'enciam
Endívia
Api

Ceballot
Menta
Alfàbrega
Oli d'oliva
Suc de llimona

Amanida xató

Escarola
Tonyina o bacallà esqueixat
Salsa xató

Amanida d'enciam amb brocafort

Cabdells d'enciam
Formatge blau
Julivert o cerfull
Crema de llet o suc de llimona, al gust
Llesques primes de pa fregades d'all

Qui vol ésser espanyol?

Crec que és hora que els catalans (tots) ens fem un pregunta sense por a les possibles respostes. Ja sabeu, seny i rauxa. La pregunta és: qui vol ser espanyol?

Tenim un dèficit d'infraestructures d'iniciativa estatal esfereïdora i en canvi les paguem com si les gaudíssim. Els nostres impostos podrien pagar-nos uns quants TGVs a l'any, però els ministres de torn ens neguen aeroports, carreteres, ports, autovies, trens, metros... encara que no hagin de posar un duro, i a sobre ens acusen d'insolidaris.

Ens insulten els espanyols tant de dretes com els teòricament d'esquerres. El nostre Parlament no pot legislar-nos perquè incomprendiblement les lleis dictades a Madrid valen més que les aprovades per la majoria dels catalans. Som europeus però no tenim dret a parlar amb Brussel·les, on es decideix bona part del nostre futur. A Catalunya pugem els preus més que enlloc però no podem actualitzar els sous en relació al nostre IPC, ni tampoc establir el salari mínim que és ridícul. Es continua frenant la normalització de la nostra llengua, convertida cada cop més en una reminiscència folklòrica perseguida per almenys 140 lleis espanyoles. Ni tant sols podem establir polítiques de control de la immigració a pesar de tenir un elevat nombre de nouvinguts. No tenim dret veure les 4 barres en una samarreta que disputi un mundial de futbol tot i haver-ho demanat amb més de mig milió de signatures. Se'ns rifen l'aigua de l'Ebre i no podem defensar la nostra pagesia. Se'ns emporten les seus centrals d'empreses claus i l'Estat a penes inverteix en R+D a Catalunya... No ens ha anat bé ni amb Franco ni amb el PSOE ni ara amb el PP. A sobre la dreta espanyola majoritària a l'Estat ens vol ficar en una estúpida guerra contra la nostra voluntat. Per tot això i per molt més (no he parlat ni de drets històrics ni de senti-

ments) Qui vol ser encara espanyol?
Badalona, 04 de març de 2003.

Miqui Mel

Comentaris
Pel que sembla, aquí no es té en compte la resta dels PP.CC. sota opressió espanyola... ni tampoc francesa...
En general, però, l'article està bé, té molta raó.

Estic d'acord amb aquest article, Espanya es un mal negoci. No s'hi esmenta, però, que tenim una classe política al poder que té l'ambició arran de terra. L'ambició de país, es clar, la personal la tenen pels núvols.

També em sap greu que siguem nosaltres els que fomentem el mite que els problemes amb Espanya comencen amb la dictadura franquista. De fet, la repressió contra Catalunya ve de molt més enllà. Podriem fer un viatge cronològic cap al passat i abans de Franco aniríem trobant les petjes de la catalofobia començant per Primo de Rivera i acabant amb el conde Duque de Olivares el 1640. Son, doncs, 363 anys de catalnofobia. Potser, ha arribat el moment de dir prou. Ω

info@racocatala.com

Que opinau d'aquesta guerra que volen fer els imperialistes?

Xeremiers de tot Mallorca encapçalaren la manifestació contra la guerra del passat dissabte dia 15 de març.

Família Sastre-Català de sant Joan: Hem vingut per dir, no a la guerra.

Maria Dolores Martinez: És un disbarat. Ho fan pels diners.

N'Andreu Mates i na Maria Còrdova de Sineu anaren a la manifestació contra la Guerra. N'Andreu ha estat batle del seu poble durant deu anys i podem dir que continuarà essent-ho. N'Aznar li ho posa fàcil amb aquesta guerra, amb el fuel de Galícia i amb altres canallades que ha fetes i farà si no l'aturam.

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom .....

Adreça .....

C.P. .... Població .....

C.I.F. .... Tel .....

M'interessa una subscripció

C/c o llibreta núm.

Codi Entitat	Codi Agència	D.C.	Número de Compte

Se subscriu L'ESTEL per un any prorrogable si no hi ha ordre en contra i per un import de 35 € anuals

Signatura:

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca

